

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 28.

Ίστορικά.—ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ «ΠΡΟΕΔΡΟΥ» ΚΑΙ «ΤΟΠΟΝ ΕΠΕΧΟΝΤΟΣ» Α' ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμου, Β' ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ τοῦ ὁσιωτάτου ἱερέως κ. ΑΥΝΡΑΥ, Γ' ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΤΙΤΛΟΙΣ ΤΟΥΤΟΙΣ, ὑπὸ Μανουὴλ Ι. Γεδεών.

Τὰ Ἀγιάσματα ὡς λείψανα ἀρχαίων ναῶν, ὑπὸ Δ. Καλέμν.

Θεόδωρος Ἀφεντούλης, ὑπὸ Κ. Κ., ἱατροῦ.

Τὸ βλάστημα τῆς πρώτης μαΐου, ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Κορνηλίας Α. Πρεβεζιώτου.

Μυθιστορία.—ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΓΑΜΟΣ, **Hector Malot.**

Ἑταιρεῖαι καὶ Σύλλογοι.—ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—Ἀρχαιρεσίαι.

Νεκρολογία.—Ο ΕΦΕΣΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις.—Ο ΑΔΑΜΑΣ.—ΧΡΟΝΙΚΑ.—Η ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΕΚΘΕΣΙΣ τοῦ κ. Μητσοπούλου, ὑπὸ Ἡλ. Γ. Βαλδαμάκη.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Μ. Ε. Μ.

Ἐκκλησιαστικά.

Φύρδην Μίγδον.

Οικονομικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Ν. Φωτιάδου.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΩΝ 2.

ΤΙΜΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 80
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ. 5
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ. 25

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ".

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Λ. Τ. 2
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ. 16
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ. 70

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 1^{ην} ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συνδρομῆνται ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΝΕΟΛΟΓΟΥ, ἐν τῷ Πέραν ὁδὸς Κιουτσούκ Χενδέκ ἀρ. 29, 31. καὶ παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτοῦ.

Αἱ ἀγγελίαι συμφωνοῦνται ἰδιαίτερος ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Νεολόγου.
Κρίσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δημοσιεύονται, ἀποσπελόμενων τῇ διευθύνσει δύο ἀντιτύπων, ὧν τὸ μὲν προώριζται τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς, τὸ δὲ τῷ τὴν κρίσιν ποιήσαντι.

ΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΡΑΠΠΑΠΟΡ ΒΕΗ. Πέραν, Σακίζ 'Αγάς 21. Κατά πᾶσαν Κυριακὴν πωλήσεις ἐπὶ δημο- πρασίᾳ. Ἄγορά καὶ φύλαξις ἐπίπλων. Προκαταβολαὶ κελ.	14	27
ΔΙΑΡΗΑΝΕ. Μυροποιεῖον Ἀ' τάξεως. Εὔδη ἀρίστης ποιότητος. Γενικὴ χρῆσις τῆς πούδρας Σάβρας Βερνὰρ ὑπὸ τῶν φι- λοκάλων κυριῶν. 'Αλεξιάδην χάν, 'Αριθ. 17.	15	28
ΚΟΝΙΑΚ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ Σ. καὶ Η. καὶ Γ. ΜΕ- ΤΑΞΑ. Ἐν Πειραιεῖ. Ἐξ οἴνου γνησίου παλαιόν. Ἀπειρία συστάσεων. 'Αντιπρόσωποι	16	29
'Αδελφοὶ Τριανταφυλλόπουλοι. ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ. Λε- πτότατον, μεταξωτόν, ὑγιεινόν, ὑπὸ τὸ διακριτικὸν σῆμα Ἀγκύρας. Ἄριστον εἰς τὸ εἶδος του.	17	30
'Αποφεύγετε τὰς παραποιήσεις. ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Δ. ΚΟΤΟΥΛΑ. Μ. Ὅδὸς Πέραν, ἔναντι τοῦ 'Ελλ. Προξενείου. Νέον Κατάστημα. Διακόσμησις φιλόκαλος. Ποτὰ καὶ φα- γητὰ ἐκλεκτά. Ἵπηρεσία ἀνελλιπή.	18	31
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝΤ ΧΑΡΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Τσαοῦδην Γραφικὴ ὕλη. Χάρτης μουσικῆς, Ἐπι- σκεπτηρίων, Ἵγνογραφίας κτλ. Τετράδια, ΣΥΝΑΓΓΕΛΙΑ, ΦΟΡΤΩΤΙΚΑΙ κτλ. 'Ἐν Γαλατῇ ὁδὸς Διαχυοῦδὲ Ἀριθ. 8. ΤΙΜΑΙ ΛΙΑΝ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ	19	32
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ. Σουλ- τὰν Βαγιαζίτ, Κιοκτσιλέρ-μπασῆ, 99. Τελειόταται μηχαναί, ἐφευρέσεις νέαι. Εὐθηνία, ταχύτης, 'Απαράμιλλος ἐπιτυχία.	20	33
Ρ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ. Ὀρολογιοποῖς Ἀ' τάξεως καὶ κοσμηματοπώλης. Διορθώσεις ὥρο- λογίων. Κατασκευὴ κοσμημάτων. Κουψότης καὶ εὐθηνία. Γαλατῆ, Βοεβόδα, παρὰ τὴν Κρήνην.	21	34
9	22	35
10	23	36
11	24	37
12	25	38
13	26	39

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 28.

ΤΟΜΟΣ Β'.

2 ΜΑΪΟΥ 1893.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ "ΠΡΟΕΔΡΟΥ," ΚΑΙ "ΤΟΠΟΝ ΕΠΕΧΟΝΤΟΣ,"

Ἀπὸ τῆς ΣΚΖ' συνεδρίας αὐτῆς ἡ ἐνταῦθα Μεσαιωνολο-
γικὴ Ἑταιρεία νέον θέτο ζήτημα τοῖς μέλεσι τοῦ Ἱστορι-
κοῦ αὐτῆς Τμήματος. Τί σημαίνει ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν καὶ
κανονικὴν ἐποψίν παρεξεταζόμενος ὁ τίτλος «προέδρου» καὶ
ὁ «τόπον ἐπέχοντος». Πρὶν εἰς συζήτησιν εἰσελθῇ ἡ Ἑται-
ρεία ἐψήφισεν ὅπως ἐρωτηθῇ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολί-
της Ἀμασειᾶς κ. Ἀνθίμος Ἀλεξούδης, τακτικὸς ἐταῖρος,
τίνα γνώμην ἔχει ἐσχηματισμένην ἐπὶ τούτῳ. Ἡ Α. Σ. ἔ-
πεμψε τὴν γνώμην, ἣν εὐχαρίστως δημοσιεύομεν, χορηγη-
θεῖσαν ἡμῖν, ὡς καὶ δύο ἑτέρας, τὴν τοῦ ἱερέως Augray ἐκ
Rouen καὶ τὴν τοῦ φίλου κ. Μ. Ι. Γεδεών, ἣν προφορι-
κῶς ἀνέπτυξε μετὰ τὰς γνωμοδοτήσεις ταύτας, καὶ μετὰ τῆς
ἐπίσης ἀξίαν λόγου, ἣν ὑπέβαλεν ὁ κ. Ἡλίας Ἀλεξανδρί-
δης. Ἡ συζήτησις ἐξακολουθήσει τὴν 30 ἰουλίου, μόνον
ἐπὶ τῶν δύο τούτων τίτλων.

Α'.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
τοῦ δεδαδμιωτ. μητροπολίτου Ἀμασειᾶς
κ. ΑΝΘΙΜΟΥ.

Πρὸς τὸ ἔντιμον προεδρεῖον τῆς Ἑταρείας τῶν Με-
σαιωνικῶν Ἑρευνῶν.

Αριθ. Πρωτ. 392.

Κύριε πρόεδρε,

Ἐγκαίρως ἔλαβον τὴν ὑπὸ ἡμερομ. 16 φεβρουαρίου.
ἐ. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2103 ἐπιστολήν, ἣν εὐνε-
ρεστίθητε νὰ μοι πέμψητε, δι' ἧς ἔγνων ὅτι ἡ ἐντι-
μος Ἑταιρία, ἥς ἐπαξίως προεδρεύετε καὶ τῆς ὁ-

ποίας, εὐμενεῖ ψήφῳ, ἔχω τὴν τιμὴν τοῦ διατελεῖν ὁ
ὑποφαινόμενος μέλος, εἰς συζήτησιν ἱστορικὴν εἰς-
ελθοῦσα περὶ τῆς ἱστορικῆς καὶ κανονικῆς ἐννοίας
τῶν λέξεων «προέδρου» καὶ «τὸν τόπον ἐπέχοντος»
προταττομένων τῶν ὀνομάτων ἐπισκοπῶν τινῶν ἢ
μητροπόλεων, ἔγνω ἵνα ἐρωτήσῃ καμὲ τί δύναται
νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῶν ὑπογραφῶν καὶ τίς ἡ κατὰ δια-
φόρους αἰῶνας ἐκδοχὴ τῶν λέξεων.

Καίτοι ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην
χρηθεῖ ἐμβριθοῦς μελέτης καὶ ἐιδικότητος, οὐχ ἥττον
ὅμως ἵνα μὴ ἡ διωπὴ μου λογισθῇ ὡς παράλειψις
καθόκοντος, προάγομαι διατυπῶσαι τὴν ἐμὴν γνώ-
μην ὡς ἑξῆς. Καὶ δὴ πρῶτον μὲν περὶ τῆς λέξεως
«προέδρου» σημαίνουσιν τὸν ἔχοντα τὴν πρῶτην
θέσιν μετὰ τῶν ἄλλων παρακαθημένων, γνωστὸν τυγ-
χάνει ὅτι ἀπ' αὐτῆς ἦδη τῆς ἐποχῆς τῶν θείων Ἀ-
ποστόλων, οἵτινες ἔθεντο τὰς βάσεις τῆς ἐκκλησια-
στικῆς διοικήσεως, ἐκανονίσθη ἡ τηρητέα μετὰ
τῶν ἐπισκόπων τάξις, ὁρισθέντος διὰ τοῦ 28' ἀπο-
στολικοῦ κανόνος, ἵνα οἱ ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ ἐπίσκο-
ποι γινώσκωσι τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, ἥτοι τὸν ἐν
τῇ πρωτεύουσῃ πόλει τῆς ἐπαρχίας ἐδρεύοντα ἐπί-
σκοπον, τὸν ἀπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' ἀγίας Οἰκου.
Συνόδου μητροπολίτην λεγόμενον, ὅστις συνεπῶς
προήδρευεν ἐν ταῖς ἐπαρχιακαῖς συνόδοις τῶν ἐαυ-
τοῦ ἐπισκόπων, οὗ ἕνεκεν καὶ προϊστάμενος αὐτῶν
τε καὶ τοῦ ὑφ' αὐτὸν ὀρθοδόξου λαοῦ ἐκαλεῖτο,
ὥσπερ δὴ καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἐπίσκοποι ἐν ταῖς ἐαυτῶν
παρειαῖς προήδρευον καὶ προϊστάντο τοῦ τε ἱεροῦ
κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ. Ἐντεῦθεν παρατη-
ροῦμεν ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πρωτεύουσας ἐκάστης
ἐπαρχίας ἐλέγετο πρῶτος, πρῶτος ἐν ἰσοῖς (primus
inter pares) καὶ Ἐπίσκοπος πρώτης ἑδρας (episcopus
prime sedis) ἀπερ ταυτόσημά εἰσι τῇ λέξει «προέδρῳ»,
ἄτε δικαιούμενος νὰ συγκαλῇ τοὺς ὑφ' αὐτὸν δια-
τελοῦντας ἐπισκόπους εἰς ἐπαρχιακὴν Σύνοδον, νὰ
προεδρεύῃ αὐτῶν, καὶ νὰ χειροτονῇ αὐτούς. Κατὰ
δὲ τὸ 692 ἡ Πενθέκτη ἀγία Οἰκουμ. Σύνοδος ἐν τῷ

λθ' αὐτῆς κανόνι ἀποκαλεῖ μὲν τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Ἰωάννην ρητῶς πρόεδρον τῆς Κυπρίων νήσου, μεταστάντι δὲ αὐτῷ διὰ τὰς ξενικὰς ἐπὶ τὴν Κύπρον ἐφόδους εἰς τὴν Ἑλλησπόντιον ἐπαρχίαν παρέσχε τὸ δίκαιον τοῦ προεδρεύειν πάντων τῶν τῆς Ἑλλησποντίου ἐπαρχίας ἐπισκόπων· καίτοι κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς τῶν ἱερῶν κανόνων τοῦτο οὐκ ἐκράτησε.

Κατὰ δὲ τὸν μεσαίωνα συχνότερον ἀπαντᾷ ἡ λέξις «πρόεδρος», ἀποδιδομένη ἐκείνῳ τῶν μητροπολιτῶν, ὅστις ἢ μετετέθη ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἐπαρχίας εἰς ἑτέραν τινα, ἢ πρὸς τῇ ἑαυτοῦ καὶ ἑτέραν προδεκτῆσατο κατ' ἐπίδοσιν ἐπαρχίαν, ἐκκλησιαστικῇ ἀποφάσει. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἐξυκολούθει μὲν διατηρῶν τὸν τίτλον μητροπολίτου τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπαρχίας, προδελάμβανε δὲ καὶ τὸν τίτλον «προέδρου» τῆς κατ' ἐπίδοσιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῷ δοθείσης, ἵνα μὴ δόξη κατέχων δύο ἐκκλησιαστικὰς παροικίας, ὅπερ ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ἀπιγόρευται· οὕτω π. χ. τῷ Δυρροχίου Γρηγορίῳ «ἐνδεὶς ἔχοντι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ χρόνου» ἐδόθη περὶ τὸ 1316—1327 προεδρικὸς ἢ σχολάζουσα μητρόπολις Σηλυβρίας, ἥτοι διωρίσθη προϊστάμενος τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Σηλυβρίας· τῷ Χαλκηδόνος Θεοδούλῳ ἐδόθη περὶ τῷ 1324 προεδρικῶς ἢ σχολάζουσα μητρόπολις Μαγνησίας· ὁ Προύσης Νικόλαος ἐγένετο περὶ τὸ 1327 πρόεδρος Βιζύνης (ἰδ. Acta Patriarchatus ὑπὸ Miclosich τόμ. Α')· ὁ δὲ Ἀμασειας Μιχαὴλ ἀναφέρεται περὶ τὸ 1387 ὡς πρόεδρος Μηδείας, τῆς διοικήσεως τῆς ἐπαρχίας Ἀμασειας καὶ οἰκονομίας αὐτῆς ἀνατεθείσης τῷ ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπῳ Λιμνίων Ἰωσήφ, δῖχα τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως καὶ τοῦ χειροτονεῖν ἐπισκόπους (αὐτόθι τόμ. Β'). καὶ σύγχρονα δὲ τοιαῦτα παραδείγματα ἔχομεν πρόχειρα, ὅσον ὁ Καρπάθου Μεθόδιος ὡς προκηρυχθείς μητροπολίτης Βερροίας εἶτα Ρόδου, μετατεθείς εἰς τὴν Κάρπαθον ὑπεγράφητο πρόεδρος αὐτῆς, ὁ ἀπὸ Σοφίας μετατεθείς εἰς τὴν τῆς Διδυμοτείχου Μητροπόλεως ἐπαρχίαν Μελέτιος ὑπεγράφητο πρόεδρος αὐτῆς κτλ.

Ὁ τίτλος λοιπὸν τοῦ «προέδρου» ἐπαρχίας τινος, ὅστις κατὰ τοὺς ἀρχαίους τῆς Ἐκκλησίας χρόνους ἠδύνατο νὰ ἀπονέμῃται εἰς πάντα μητροπολίτην ὡς πρωτεύοντα μεταξὺ πάντων τῶν ἑαυτοῦ ἐπισκόπων, ἀπὸ τοῦ μεσαίωνα καὶ ἐντεῦθεν δίδεται μόνον τῷ μεταλλάξαντι ἐπαρχίαν, ἢ πρὸς τῇ ἑαυτοῦ καὶ ἑτέραν κατ' ἐπίδοσιν προσλαβόντι μητροπολίτην, πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως, ἥτις ἤθελε προκύβειν ἀν' ἐλέγετο ἀμφοτέρων τῶν ἐπαρχιῶν μητροπολίτης. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς λέξεως «πρόεδρος».

Περὶ δὲ τοῦ τίτλου «τὸν τόπον ἐπέχοντος» ἐξ ὧν ἐμελέτησα καὶ θετικῶς γινώσκω, πρῶτον κατὰ τὸν μεσαίωνα ἀπαντᾷ οὗτος· διότι πρῶτον περὶ τὸ 1387 φαίνεται ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Σάρδεων (τῆς Λυδίας) διατελὼν, τούτου ἐκλιπόντος καὶ τῆς μητροπόλεως Σάρδεων σχολασάσης, προαχθεὶς εἰς μητροπολίτην (Φιλαδελφείας) ἐπέειχε τὸν τόπον καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σάρδεων· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐκλιπούσης τῆς μητροπόλεως Κλαυδιουπόλεως ὁ τέως ταύτης ἐπίσκοπος Ποντοηρακλείας τιμηθεὶς εἰς μητροπολίτην παρὰ

τῆς Ἐκκλησίας ἐπέειχε τὸν τόπον καὶ τὰς λοιπὰς προνομίας Κλαυδιουπόλεως· οὕτω καὶ ὁ Ἀτταλείας, τέως ἐπίσκοπος τοῦ Πέργης, τιμηθεὶς εἰς μητροπολίτην, ὡς σχολασάσης τῆς ἐν λόγῳ μητροπόλεως Πέργης, ἔσχε τὸν τόπον καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πέργης (ἰδ. Σύνταγμα ἱερῶν κανόνων, τόμ. Β' σ. 499). Ἐκ τῶν τριῶν τούτων καὶ ἑτέρων παραπλησίων παραδειγμάτων ἐξάγεται ὅτι ἐκείνῳ τῶν μητροπολιτῶν ἀπονέμετο ὁ τίτλος «τὸν τόπον ἐπέχων», ὅστις πρότερον ἐπίσκοπος ὢν μητροπολίτου τινος, εἶτα ἐκλιπόντος τούτου καὶ τῆς μητροπόλεως αὐτοῦ σχολασάσης, προήγето εἰς μητροπολίτην, ἀπονέμενων αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν προνομίων τῆς σχολασάσης μητροπόλεως.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μητροπολίτας Οὐγγροβλαχίας καὶ μέρους Οὐγγροβλαχίας, ὧν ὁ μὲν ἐπιλοφορεῖτο κατ' ἀρχὰς μὲν «ἔχων τὸν τόπον» τοῦ Νικομηδείας, ἔπειτα δὲ τοῦ «Καισαρείας Καππαδοκίας» ὁ δὲ «ἔχων τὸν τόπον» τοῦ Ἀμασειας, οἰκοθεν ἐννοεῖται, ὅτι οἱ τοιοῦτοι τίτλοι τιμῆς χάριν ἀπενέμεντο αὐτοῖς. Μένει δὲ καλῶς ὅτι ἐπὶ τῆς Αἰς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ', ἐνδημήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας Νήφων, προκήθησε τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου, τοῦ Ἡρακλείας Διονυσίου καὶ ἑτέρων μητροπολιτῶν ἐν ἰδιωτικῇ συναναστροφῇ αὐτῶν μετὰ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συνοδικοῦ, τοῦ μητροπολίτου Καισαρείας ἀποδημοῦντος εἰς τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν· ἔλαβε δὲ χώραν τοῦτο μετὰ προηγουμένην ἰδιωτικὴν μεταξὺ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ πατριάρχου σύσκεψιν καὶ συζητήσιν, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη νὰ προκαθίσταται ὁ εἰρημένος κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβὴν αὐτοῦ ἐν οἰαδήποτε ἐπισήμῳ ἢ ἰδιωτικῇ συνεδριάσει, καθ' ἣν, τυχόν, καὶ οὗτος ἤθελε παρευρεθῇ, ἅτε τῆς Ἐκκλησίας τιτλοφορούσης καὶ ἐπιγραφούσης αὐτόν, ὡς «ἐπέχοντα τὸν τόπον» τοῦ Καισαρείας Καππαδοκίας. Σφάλλεται ἄρα ἡ ἐν Βουκουρεστίῳ συνελθοῦσα τῷ 1882 Νοεμβρίου κγ' Ρουμανικῇ σύνοδος, ἥτις ὑπὸ μελέτην θέισα τὴν ὑπὸ ἡμερομ. ιε' Ἰουλίου 1882 πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐποιήσατο παρατηρήσεις περὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ γενομένης τελετῆς καθαγιασέως ἁγίου Μύρου καὶ ἐν ἣ κατὰ τὸ κρατῆσαν ἔθος ὁ μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας ἐπιλοφορεῖτο ὡς «ἐπέχων τὸν τόπον» τοῦ Καισαρείας Καππαδοκίας, ἐν συνοδικῇ αὐτῆς πρακτικῇ δικαιολογουμένην περὶ τῆς ἐν λόγῳ καθαγιασέως τοῦ ἁγίου Μύρου, ἀπέδειξε τὴν παντελῆ αὐτῆς ἀγνοίαν τῆς ἀνέκαθεν πράξεως τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ψέξασα τοὺς τῷ Μητροπολίτῃ Οὐγγροβλαχίας ἀπονέμεμένους τίτλους, ὡς «τὸν τόπον ἐπέχοντι» τοῦ Καισαρείας Καππαδοκίας, καὶ χαρακτηρίσασα αὐτοὺς ὡς οὔτε ἐννοιά τινι ἔχοντας, οὔτε πρακτικὴν τινα χρῆσιν. (Ἐκθεσίς τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ ἐπαρχιακῆς Συνόδου ἐν Ἀνατολ. Ἀστέρι ἔτους ΚΒ' περίοδ. Β'. σ. 232).

Ὁ Καρπάθου Μεθόδιος, ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς, τῷ 1862, πρόεδρος τῆς τότε ἀρχιεπισκοπῆς Καρπάθου διατελὼν, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν Ἑθνικῶν Κανονισμῶν καὶ τῇ διαρρυθμίσει τοῦ Ἐκκλ. Σύνταγμα-τίου ἥτοι τοῦ Καταλόγου τῶν τάξεων τῶν μητροπο-

λιτῶν, προσκλήθεις ὡς μέλος συνοδικὸν καὶ ἐνδημήσας ἐν Κων/πόλει ἐδικαιώθη ὑπὸ τοῦ τότε Κων/πόλεως πατριάρχου ἀοιδίμου Ἰωακείμ τοῦ ΒΟΥ καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἥς μέλος ἐτύγχανον καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, ἵνα ἐν ταῖς συνεδριάσεσι προκαθίσταται καὶ ἐν ταῖς χοροστασίαις προίσταται τοῦ Λαρίδης Στεφάνου καὶ τῶν μετ' αὐτὸν μητροπολιτῶν, ἅτε φέρων ἐν χερσὶ συνοδικὸν πιττάκιον, ἀπονέμον αὐτῷ τὸ προνόμιον τοῦ «ἔχειν τὸν τόπον» τοῦ Βερροίας.

Ταῦτα κατ' ἐμὴν ταπεινὴν γνώμην· τὰ περαιτέρω ἀπόκειται εἰς τὴν βαθεῖαν κρίσιν τῶν πεφωτισμένων μελῶν τῆς Ἐταιρίας, ἥς τὰς ἐμβριθεῖς μελέτας καὶ σπουδαίας ἐργασίας οὐ διαλείπω μετ' ἐνδιαφέροντος παρακολουθῶν καὶ ἐγκαρδίως ἐπευλογῶν.

Ἐξαιτούμενος δὲ τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν τοῦ πανδόφου Θεοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἐντιμα μέλη τῆς φιλομουσίου ἡμῶν Ἐταιρίας, διατελῶ

Ἐν Ἀμυσῷ τῇ 14 Ἀπριλίου 1893.

ὑπερένθετος πρὸς Θεὸν εὐχέτης ὑμῶν
καὶ προθύμος

† Ὁ Ἀμασειας ΑΝΘΙΜΟΣ.

Β'.

Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ ὁδωτάτου ἱερέως

Χ. AUVRAY.

... Περὶ τοῦ τίτλου «πρόεδρου» ταῦτα καὶ βραχυτάτα. Ἀνέγνω παρὰ Δουκαγγίῳ· «Πρόεδρος Ἀντιοχείας, ... Λαοδικείας, ... τῶν Ἐφεσίων, ... Δορυλίου, ... τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ... τῆς Ρώμης». Θεοδώρητος, ὡς εἶπε, τὸν τίτλον ἐκείνον πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις ἀδιακρίτως ἀπένευμε γράφων (Ἐκκλ. ἱστορ. Βιβλ. Δ'). «Πρόεδρους ταῖς δεομέναις ἐκκλησίαις προεδάλλετο». Ἰσως δ' ἐν τοῖς κάτω χρόνοις οἱ ἐξαρκουδῶν τινῶν ἐκκλησιῶν ἐπίσκοποι, χωρὶς τῶν λοιπῶν, ἐκαλοῦντο πρόεδροι. Συλλογὴ τις πάντας τοὺς τόπους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἐν οἷς ὁ τίτλος τυγχάνει, συνεχέουσα ἤθελεν ἀναφωτίζει τοῦτο τὸ ἐκζητήμα· ἔργον ὄντως προχειρότατον.

Ἀπλὸν δ' ἐστὶν ὅτι ὁ Ἡρακλείας μόνος τῷ τίτλῳ «πρόεδρου» ἐτιμήθη ἐπὶ τοῦ Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου. Τότε γὰρ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐκείνου ὀνομάσθησαν ὁ τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας «ὑπέρτιμος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἐξαρχος πάσης Ἀνατολῆς», ὁ τῆς Ἐφέσου «ὑπέρτιμος καὶ ἐξαρχος πάσης Ἀσίας», ὁ τῆς Ἡρακλείας «πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἐξαρχος πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας», τριάκοντα δύο μητροπολίται «ὑπέρτιμοι καὶ ἐξαρχοι».

οἱ ἄλλοι μητροπολίται «ὑπέρτιμοι», οἱ ἀρχιεπίσκοποι, οἵτισιν οὐδεὶς ἐπίσκοπος ὑπετάσσετο ὑποταγμένοι αὐτοῖς οὐδενὶ ἄλλῳ μητροπολίτῃ, «ἀγιώτατοι».

Ὅθεν ἐν τῷ ὑμετέρῳ συγγράμματι (Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν σελ. 114, στίχ. 4) ἀναγινώσκεται· τοῦ τε Ἡρακλείας καὶ προέδρου τῶν ὑπερτίμων.

Περὶ τῶν τίτλων ἐκείνων μετιτέον τὴν τῶν ἑλλή-

νικῶν ἐπισκόπων ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πάπαν Γρηγόριον Ι' ἵνα μαρτυρῶσι τὴν ἑαυτῶν αὐτῷ ὑπακοὴν περὶ τῆς εἰρήνης τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Μετιτέον καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Βέγκου σύνοδον.

Τίτλος «τόπον ἐπέχοντος». — Βαλσαμῶν ἐν ἐκθέσει τοῦ Β' κανόνος τῆς Α' ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκου-μενικῆς συνόδου, εἰ μὴ ἀπατόμαι, γράφει ὅτι ἐξεστίν, ἔνεκα αἰτιῶν τινῶν, προστιθεῖν ἄλλοις ἐπισκόποις τὰς ὑπὸ τῶν ἐθνῶν κεκρατημένας ἐκκλησίας. Τοῦτο γὰρ αἱ σύνοδοι συνεχώρησαν ἐπεικεῖν τινὶ ἀναγκαίᾳ κεχωρημέναι. Καὶ δὴ καὶ ἐξῆν τισὶ τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων ἐπὶ τοὺς θρόνους τῶν ἐντραπειδῶν αὐτοῖς ἐκκλησιῶν καθέζεσθαι. Τοῦτ' ἐννοοῦται ὅτι Βαλσαμῶν ἐπιλέγει· «Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος δέδωκε τῷ μητροπολίτῃ Ναζιανζοῦ τὴν ἐκκλησίαν Ἀγκύρας». Ἀγνοῶ τίς αὕτη ἡ σύνοδος. Ὅμως φησὶν ὁ πατὴρ Lequien (Oriens Christianus) ὅτε Βαλσαμῶν ἠκμαζεν, αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μητροπολιτῶν τοῦ τε Ναζιανζοῦ καὶ τοῦ Ἀγκύρας ἐχωρίζοντο. Μετὰ δὲ τὴν κατὰπτωσιν Ναζιανζοῦ οἱ τῆς Ἀγκύρας μητροπολίται διέμειναν. Νομίζω ὅτι μετ' ὀλίγων, ἐπὶ τῶν τούρκων, ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγκύρας ἐδόθη τῷ Σεβαστείας, ἐπεὶ ἐν τῷ ὑμετέρῳ συγγράμματι (Συμβολαὶ, κτλ. σελ. 114, στ. 5) ὁ Σεβαστείας καλεῖται (τῷ 1465)· «τὸν τόπον ἐπέχοντος τοῦ Ἀγκύρας». Ὅθεν οἶμαι ὅτι οἱ τόπον ἐπέχοντες παρωμοιοῦντο τὰ πολλὰ τοῖς παρ' ἡμῶν in partibus infidelium καλουμένοις ἐπισκόποις. Οἱ λατῖνοι ἐπίσκοποι in partibus ἀξίωμα μόνον ἔχουσιν ἀνευ δικαιοδοσίας.

Μετιτέον τὸ σύγγραμμα τοῦ πατέρος Lequien «Oriens Christianus», καὶ τὸ τοῦ πολυμαθεστάτου ἡμῶν κανονογράφου Θωμασσίνου, ὅςπερ πολλὰ ἀπὸ τοῦ Βαλσαμῶνος ἀναφέρει· «Ancienne et nouvelle discipline de l'Eglise», Paris, 1725.

Ὁλος ὑμέτερος, πολυμαθέστατε κύριε,
ἐν ἀγάπῃ καὶ Χριστῷ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΩΒΡΑΙ

ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ.

Γ'.

Παρατηρήσεις πρόχειροι ἐπὶ τοῖς τίτλοις τούτοις

ὑπὸ ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ.

Προέταξα ἐπιτηδες, ἀγαπητοί, τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἐπεμψέ μοι ὁ πανοσιώτατος ἐν Ρουέν πρεσβύτερος καὶ φίλος μου Emmanuel Auvray, ὅπως ἐπιτραπῇ μοι βραχυλογία τις ἐν τῇ γνωμοδοτήσῃ περὶ τίτλων ἄλλοτε μὲν ἔχοντων τινα σημασίαν, ἥδη δὲ μηδεμίαν ἐννοίαν. Ὅλίγα μὲλλω ὑποβαλεῖν ὑμῖν ἐπὶ τοῦ νέου ζητήματος, ὅπερ εἰσήγαγεν ὁ φίλατος ἐταῖρος κ. Ἡ. Ἀλεξανδρίδης.

Νομίζω ὅτι ἡ λέξις «πρόεδρος» ἔνεκεν ἀμαθίας περὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον κορυφώθηκεν ἐν τῷ αἰῶνι ἡμῶν ἐλάμβανε σημασίας διαφόρους, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Β' Κανόνος τῆς Β' οἰκουμενικῆς Συνόδου οὐδαμῶς ἐξηγεῖται μῆτε εὐδοῦται τοῦ τίτλου ἢ χορηγῆσαι. Ὁ Κανὼν οὗτος θεσμοθετεῖ περὶ τῶν ὑπὲρ διοικήσιν ἐπισκόπων «ταῖς ὑπερορίαις ἐκκλησίαις μὴ ἐπιέναι, μηδὲ συγχέειν τὰς ἐκκλησίας· ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας, τὸν μὲν Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπον τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μόνον οἰκονομεῖν, τοὺς δὲ

τῆς Ἀνατολῆς ἐπισκόπους τὴν Ἀνατολὴν μόνον διοικεῖν . . . κτλ. Ἀκλήτους δὲ ἐπισκόπους ὑπὲρ διοικήσιν μὴ ἐπιβαίνειν ἐπὶ χειροτονία, ἢ τιδιν ἀλλοδαπὰς οἰκονομίας ἐκκλησιαστικαῖς» κτλ. Ὁ ὁρμηνευτὴς Βαλσαμών ἐξηγεῖ ἐνταῦθα, μᾶλλον δὲ εἰκάζει ὅτι «τὸ προσηνωσθαι κατὰ λόγον οἰκονομίας ἐκκλησιαστικὰς τιδιν ἐτέρας ἐκκλησίας, ὑπὸ ἐθνῶν κατεχομένους, ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος, ὡς ἔοικεν, ἐνδέδεται· αὐτίκα γὰρ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος δέδωκε τῷ μητροπολίτῃ Ναζιανζοῦ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγκύρας».

Ἡ λέξις «προσηνωσθαι» δυνατόν ἢ ἀδυνατῆσαι ἡμᾶς εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Βεβαίως οὐδεὶς λόγος περὶ μεταθέσεως ἀπὸ μιᾶς ἐπισκοπῆς ἢ μητροπόλεως εἰς ἑτέραν. Τὸ κακὸν τῶν μεταθέσεων, οἷος οἱ τελευταῖοι χρόνοι καθιέρωσαν, δηλοῦν μέγιστοι τεσσάρων καὶ πέντε, ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Ἀκανόνιστος εἰ μὴ καὶ πρῶτος καὶ ἀνομιώτατος μεταθεσις ἐγένετο ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Ἀγχιάλου, (1167—1177) ἐφ' οὗ, συνόδου τοπικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει βεβαίως συγκροτηθείσης, ἐν ἣ παρίσαν οἱ πατριάρχαι Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, Μιχαὴλ ὁ Ἀμασειας, ὅστις «καθὸ σχολάζων» εἶχε λάβει «καὶ τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας», μετετέθη τότε εἰς τὴν Κεραιδοῦντα. Εἰτὰ ἑτέρα ἡ τοῦ μοναχοῦ Πεντακτέην ἢ Πενταῖα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Νικήτα Μοντάνη, ὅστις μετήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀθῆναι ἀπὸ Ῥωσίων· μετὰ μικρὸν μετετέθη εἰς Μαρώνηαν. Συγχρόνως δὲ καὶ Νικηφόρος ὁ Γαγγρῶν, ὢν ἅμα καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς Κοσμιδίου καὶ «σχολάζων», ἔλαβε τὴν μητρόπολιν Ἀμᾶστριδος· ὁ Λεοντοπόλεως «καθὸ σχολάζων» τὴν Ἀρκαδιοῦπολιν· ὁ Ἀλεξίουπόλεως «σχολάζων» ἔλαβε τὴν Ἀβυδὸν, ὕστερον καὶ τὴν Ἀπρῶ· τοιαύτας τινὰς μεταθέσεις, ἢ ἐπισταμένης τῆς ἱστορίας ἔρευνα δεικνύσιν οὐχὶ μεταθέσεις ὡς σήμερον ἐννοοῦμεν, ἀλλὰ προσωρινὰς συνενώσεις, δύο ἐπισκοπῶν ἐν ἐνὶ προσώπῳ. Παρατηροῦνται ὅτι κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα, ὅτε περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ ἐγράφη τὸ ἀδελφὸν Σημεῖωμα περὶ μεταθέσεων (ἀνάγνωθι ἐν τόμῳ Β' τοῦ Συντάγματος Ράλλη καὶ Ποτλῆ ἀπὸ σελίδος 391—394), ὁ σχολάζων, ἥτοι ὁ χειροτονούμενος καὶ μὴ γινόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ἢ μὴ δυνάμενος ὁπωσδήποτε ἢ μεταθεῖν εἰς τὴν λαχοῦσαν αὐτῷ παροικίαν, «καθὸ σχολάζων» ἐλάμβανεν ἑτέραν ἐπισκοπὴν ἢ μητρόπολιν. Οὕτε βεβαίως ἐλογίζετο τὸ τοιοῦτο μεταθεσις, κατὰ τὴν σημερινὴν ἐκδοχὴν τῆς λέξεως· τοιαύτη μεταθεσις καὶ μάλιστα ἀκανόνιστος ἐθεωρήθη ἢ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ἀπὸ Ναζιανζοῦ εἰς Κωνσταντινουπόλιν μεταβάσις, δι' ἣν ἐγένετο καὶ τοσοῦτος τότε λόγος, ἐνφ' ὃ Πρόκλος, Κυζικίου μὲν χειροτονηθεὶς μητροπολίτης, μὴ δεχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Κυζικηνῶν, διέμεινεν ἐν Κων/πόλει (426—434) καὶ πατριάρχης ἀνεδείχθη κατόπιν. Ἀραιὰ βεβαίως ἦσαν πρὶν τὰ παραδείγματα «σχολάζοντων» ἐπισκόπων, ἀποκαθισταμένων εἰς τινὰ μητρόπολιν· ἀλλ' ὅτε πλέον αἱ περιστάσεις ἤρξαντο παρεμβάλλουσαι πρόσκομμα πρὸς μεταβάσιν τῶν νομίμων ἐπισκόπων εἰς τὰς νομίμους αὐτῶν παροικίας, ἢ Ἐκκλησία, οὐχὶ «κανονικῶς», ἀλλὰ «κατὰ λόγον οἰκονομίας», ὡς ὁ

Βαλσαμών λέγει, προέβαιναν εἰς μετάθεσιν κατὰ τὴν τότε σημασίαν τῆς λέξεως· ὁ Ἀμασειας Μιχαὴλ δὲ οὐκ εἶχε τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας· ἦν δὲ ὅλον ὅτι μητροπολίτης Ἀμασειας, λαμβάνων τὴν τετάρτην τάξιν, ἦν εἶχεν ὁ Ἀγκύρας, οὐχὶ δὲ δωδεκάτην, ἅμα δὲ καρπούμενος τὰ δικαιώματα ἐκείνου· ὁ Γαγγρῶν, καὶ αὐτὸς σχολάζων, δεικνύει ὅτι ἔμεινεν ἐν Κων/πόλει, μὴ δυνάμενος ἢ μεταθεῖν εἰς Γάγγρας· Ἀμᾶστριδος γενόμενος, ἦν μητροπολίτης Γαγγρῶν, ὡς ἐπίσης ὁ Μιχαὴλ ἦν μητροπολίτης Ἀμασειας· διὸ καὶ γε δὴ, ὁ μὲν ἐν Ἀγκύρᾳ μεταβαίνων, ὁ δὲ εἰς Ἀμᾶστριν οὐδαμῶς ἠδύναντο ἢ ἐγκαθιδρύσασθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἱερῷ συνθρόνῳ, διὰ τὸ «κατ' οἰκονομίαν» εἶναι μητροπολίτας τῶν δευτέρων τούτων μητροπόλεων, οὐχὶ δὲ κανονικῶς. Ἡ θέσις αὐτῶν ἦν τρόπον τινὰ μεταξὺ τοῦ κανονικοῦ καὶ τοῦ ἀκανονιστοῦ.

Τὰς τοιαύτας μεταθέσεις ἐδικαίωσεν, ἢ ἐπέβαλεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐζητήσε ἢ ἐυκολύνῃ χάριν τῶν κληρικῶν ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, θεοπίστας ἐν μὲν Νοεμβρίῳ τῆς Β' Ἰνδικτιῶνος, δηλοῦν τῷ 1093, «ἀπαρεμποδίστως ἀρχιερεῖς ψηφίζεσθαι εἰς τὰς καθολικὰς ἐκκλησίας τὰς παρὰ τῶν ἐθνῶν κατεχομένας, κἂν οὐ δύνανται καταλαμβάνειν τοὺς λαχόντας τούτοις θρόνους». Ἀλλ' οὐκ ἐδίδετο διὰ τῆς Νεαρᾶς τοῖς οὕτω δύο μητροπόλεις ἔχουσι μῆτε τὸ ὄνομα προέδρου, μῆτε κἂν ὁ τίτλος «τόπον ἐπέχοντος». Ὁ τίτλος οὗτος νομίζω ὅτι ἦν τίτλος τιμῆς, συνεπάγων τὸ δίκαιον τοῦ κατὰ τὰς ἱεραρχίας καὶ τὰς συναθροίσεις προϊστάσθαι μητροπολιτῶν τινῶν· ὁ Ἀμασειας «ἐπέχων τὸν τόπον» τοῦ Ἀγκύρας ἐκαθέζετο βεβαίως οὐχὶ δωδεκάτος, ἀλλὰ τέταρτος· ὁ Οὐγκροβλαχίας «τὸν τόπον ἐπέχων» τοῦ Καισαρείας Καππαδοκίας εἴπερ ἐπεθύμει ποτὲ ἢ μεταθεῖν εἰς Καισαρείαν ἢν ἀδύνατον ἢ μετασχεῖν τοῦ δικαίου τῆς ἐν τῷ ἱερῷ συνθρόνῳ ἐγκαθιδρύσεως μῆτε τῶν λοιπῶν δικαίων τοῦ Καισαρείας μητροπολίτου. Τὰ παραδείγματα ταῦτα σπανίζουσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον — ἐὰν ὑπάρχῃ πλεῖστον ἐν τῇ ὀλιγοτάτῃ — δεικνύουσιν ὅτι μηδεμίαν πραγματικὴν ἐξουσίαν ἱερατικὴν ἠδύνατο ἢ ἀσκήσῃ ὁ «τὸν τόπον ἐπέχων» ἐπὶ τῆς ἐπεχομένης μητροπόλεως. Οὕτε ἐν μεγάλας καὶ οἰκουμένικαίς Συνόδοις ὁ μοναχὸς ὁ τόπον ἐπέχων ἢ «πληρῶν τόπον» πατριάρχου ἠδύνατο κατὰ τὰς ἱεραρχίας ἢ προκαθεσθῆναι τοῦ Ἀλεξανδρείας λ. χ. ἢ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν ἐπισκόπων.

Συγχέονται, βλέπετε, τὰ περὶ τοῦ ἐνὸς τίτλου λεγόμενα πρὸς τὰ περὶ τοῦ ἑτέρου, ἀλλ' ἀδύνατον ἐστὶ νὰ ἀποσπασθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων· ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τοῦ τίτλου «τόπον ἐπέχοντος» εἰσὶν ἢ τοὐλάχιστον φαίνονται μοι καὶ μᾶλλον εὐληπτα καὶ μᾶλλον ἀπαιτοῦντα λόγον βραχύν, καλὸν ἢ ἀπὸ ταχέως.

Ὁ τίτλος ἔχει ἱστορίαν βραχείαν, ὁ περὶ τούτου λογαριασμὸς ὀλίγα κενεῖα ἀριθμοῖ, καὶ τούτων δύναμαι ἢ υπομνήσω ὑμῖν τὰ πλείω. Εὐρίσκω τὸν τίτλον κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα καὶ κυρίως ἔκτοτε «τὸν τοῦ Ἀγκύρας τόπον» μᾶλλον ἀξίον λόγου, κατὰ τὰς ὁλίγας ὑπ' ὅψιν μου πηγὰς· οἷον ὁ Ναζιανζοῦ ἐπὶ Βαλσαμώνος εἶχε τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας· ἐχωρίζοντο βεβαίως αἱ δύο μητροπόλεις αὗται, φαίνεται δ' ὅτι μὴ δυνάμενος εἰς Ναζιανζὸν ἢ μεταθεῖν ἔλαβε

καὶ τὴν Ἀγκύραν· ὁ δὲ Μιχαὴλ Ἀμασειας ἐπέχεε καὶ αὐτὸς τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας. Τῷ 1465 ὁ Σεβαστείας (μὴ ὑπαρχούσης πραγματικῶς) ἐπέχεε τὸν αὐτὸν τόπον. Τῷ 1484 ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ἐπέχεε τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας (Ἐπ. Σταματιάδου Ἐκκλ. σ. Σὺ λ λ ε κ τ α· σελ. 20. Χύχα περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ πάπα· ἐν προλεγόμενοις). Ἐν τούτοις ἔβρον ὅτι ἡ μητρόπολις Ἀγκύρας οὐδέποτε διετέλεσεν ἁμοιρὸς ἀρχιερέως κανονικοῦ, ὡς οὐδ' ἡ μητρόπολις Καισαρείας Καππαδοκίας, ἥτις εἶχε μητροπολίτην, οὐ τὸν τόπον ἐπέχεον ὁ Οὐγκροβλαχίας, ὡς οὐδ' ἡ μητρόπολις Ἐφέσου, ἔχουσα καὶ αὕτη μητροπολίτην, οὐ τὸν τόπον ἐπέχεον, ὡς ἐλέγετο ποτε, ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος (Σύνταγμα Ἱερῶν Κανόνων, τόμ. Β', σελ. 492). Ὅτι ὁ τίτλος ἦν κυρίως ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος τιμητικὸς δεικνύει τὸ ἀπὸ τοῦ 1293 ἐκδεδωμένον χρυσόδουλλον Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου περὶ τῶν δικαίων καὶ προνομίων τοῦ μητροπολίτου Μονεμβασίας, περὶ οὗ, προδιδαθείσης τῆς μητροπόλεως εἰς δεκάτην ἀπὸ τριακοστῆς τετάρτης, διέταξεν ἵνα ἐπέχη «τὸν τόπον τοῦ Σίδης», εἰ καὶ τὸν τόπον τοῦ Σίδης ἐπέχεε κατὰ ὁκτώβριον τοῦ 1474 ὁ Σωζοπόλεως Ἀθανάσιος, ἐνφ' ὃ Μονεμβασίας, πάντως ἐπὶ ἐκπομπῆς καὶ τῶν τίτλων αὐτῶν, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ναδίρ τῆς δόξης, κτησάμενος τὸν τόπον τοῦ Ἱεροσολύμων, ὡς ἐν τῷ Συνταγματικῷ τοῦ Χρυσάνθου Ἱεροσολύμων φαίνεται. Τῷ 1488 ὁ Μελενίκου Γρηγόριος ἐπέχεε τὸν τόπον τοῦ Σάρδεων, τῷ δὲ 1561 Ἰωάννης ὁ Εὐρίπου ἐπέχεε τὸν τόπον τοῦ Κυζικίου. Ὡστε οἱ τίτλοι ἐδίδοντο τιμῆς ἕνεκα, καὶ πολὺ πιθανῶς ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπὸ μητροπόλεως ἀνωτέρας τῇ τάξει ὑπεβιβάζετο τις· τοῦ τοιοῦτου, κατ' ἐμὲ, κανόνος ἐξαιρέσις ἐγένετο διὰ τὸν Οὐγκροβλαχίας καὶ τὸν Μονεμβασίας, τῇ διαφορᾷ μόνον ὅτι ἡ μὲν Καισαρεία ἔδωκε καὶ ὄνομα, καὶ πληθυντὸν καὶ τιμὴν ὀρθοδόξου παροικίας, ἡ δὲ μητρόπολις Σίδης ἀπὸ πολλοῦ ἐξηλείφθη ἐκ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Τακτικοῦ, πολὺ πιθανῶς ἀπὸ τοῦ 1397. Ἐγράφα τινὰ, σχεδὸν ἔχοντα πρὸς τὸ ζήτημα, ἐν διατριβῇ μου ἐπὶ τοῖς Σφάλμασι τῶν Ἐπισκοπικῶν Καταλόγων ἐν Β' τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ «Κήρυκος».

Σήμερον οὐδενὶ πλέον ἀπονέμεται τίτλον «τόπον ἐπέχοντος», καίτοι προδήλως εἰς τὸν Πετροπόλεως ἀνήκει τὸ δίκαιον τὸ τέως ἰδιόζων τῷ Οὐγκροβλαχίας, ὁ δὲ Ἀθηνῶν ἔδει ἢ ἐπέχη τὸν τόπον τοῦ Ἐφέσου. Συμπεραίνω ὅτι ὁ τίτλος ἦν τίτλος τιμῆς, καὶ ὅτι μόλις ὀλίγα παραδείγματα παρέχει ἡμῖν πρὸς λύσιν τῆς ἐρωτήσεως ἡ ἱστορία.

Ὁ τίτλος «προέδρου» γίνεται μοι πολὺ συνεχῶς ἀνεξήγητος. Εὐρίσκω λόγου χάριν τῷ 1488 Θεοφάνην μητροπολίτην πρῶτον Σουγδαίας ὑπογραφομένον «προέδρον Νικαίας». Ἡ τάξις, ἦν εἶχεν ὁ Νικαίας ἐν τοῖς Τακτικοῖς, ἦν ὀγδόη τὸ πρῶτον, ἀπὸ δὲ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος τετάρτη· ὁ δὲ Σουγδαίας ἔμεινε πολὺ ὀπίσω, ἐννενηκοστὸς ἔκτος ὢν, τῷ δὲ 1488 ἴσως μὴ ὑπάρχων. Κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους, ἀφοῦ μετετίθεντο τινες εἰς τρεῖς μητροπόλεις, τὴν τετάρτην ἐλάμβανον ὡς πρόεδροι. Τοῦτο ὅμως οὐδαμῶς ἐξηγείται, μῆτε συγχωρεῖται κἂν, διαμπερὲς χλεῖν τῶν Κανόνων δν. Ὅστις ἀνέγνω παλαιὸς κώδικας, εὐρίσκει δυστυχῆς ἀρχιερεῖς καθαιρουμένους τρεῖς καὶ τετρά-

κις, λαμβάνοντας ἐκάστοτε νέαν μητρόπολιν, ἀλλὰ μὴ ὑπογραφομένους προέδρους, τοῦθ' ὅπερ δεικνύει προφανεστάτην ἀμαθίαν· ἐφ' ὅσον μάλιστα τινὲς μόλις καθαιρούμενοι συνειληφίζον τὸν διδόχον αὐτῶν. Ἐννοῶ ἐπίσης τὸν κατὰ τὸ 1667 «πρόεδρον Χίου Ἰγνάτιον» (Βελοῦδου Χρυσόδουλλα καὶ Γράμματα, σελ. 87) ὄντα πρότερον ἀρχιεπίσκοπον Ἀχρειδῶν, δεικνύοντα δὲ ὅτι πρόεδρος Χίου, ἥτοι εἰδὸς τι μητροπολίτου ὢν, ἐκέκτητο δίκαια αὐτοκεφάλου, δικαιούμενος ἢ ποιῆται τὸ μνημόσυον οὐχὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ «πάσης ἐπισκοπῆς»· λέγω δικαιούμενος, διότι εἴπερ ἐδίδαν αὐτὸν πατριάρχης τις ἠδύνατο ἢ ἀποδύθῃ τὸ δίκαιον αὐτοῦ τοῦτο. Καὶ ὅμως κατὰ τὸ 1689 εὐρίσκει «πρόεδρον Διδυμοτείχου Νεκτάριον» (Νεοκλέους τὸ Κανονικὸν δίκαιον κλπ. σελ. 95), ὅστις πρότερον διοικῶν ἴσως ὑπερόχον τινα κατὰ τὴν τάξιν μητρόπολιν ὑπεβιβάσθαι εἰς Διδυμοτείχον. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος εὐρίσκω μητροπολίτας ἀπὸ ὑπερέχου (κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν τάξιν) μητροπόλεως εἰς ὑποδεστέραν μετατιθεμένους καὶ τίτλον φέροντας προέδρου. Γερμανὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρειδῶν τὰ Βοδενὰ λαβὼν ὑπεγράφετο «πρόεδρος Βοδενῶν». Δαβὶδ ὁ Καστορίας λαβὼν τὴν μητρόπολιν Δεδρῶν ὑπεγράφετο «πρόεδρος Δεδρῶν»· ὁ δὲ Ζωσιμᾶς Ἀχρειδῶν ὑποβιβασθεὶς εἰς Σιάτισταν ὑπεγράφετο «πρόεδρος Σιδανίου» (βλ. Ἐκκλησιαστ. Ἀλφειας τόμ. Γ', σελ. 148—149, καὶ Μ. Ι. Γεδεών «Κανονικὰς Διατάξεις», τόμ. Α', σελ. 122). Πρόεδρους ἐν τούτοις τοιοῦτους σπανίως εὐρίσκειμεν ἐν τοῖς αἰῶσι ΙΗ' καὶ ΙΘ', ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις καὶ τῆς ἐν νεωτέροις ἱστορίας τοῦ τίτλου ἐξεταζομένης, τὸ ζήτημα ἔσται ἄλυτον, δυσχερὲς εὔρεσθαι ἐκδοχὴς τῆς καθ' ἑκάστον αἰῶνα ἐκδοχῆς καὶ σημασίας τοῦ τίτλου.

Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀμασειας ἀναφέρει πολλὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ αὐτὸς μητροπολίτης εἶχε δύο ἐπαρχίας· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο βλέπω γινόμενον πολὺ συνεχῶς ἐν τῷ ΙΔ' αἰῶνι, πάντα δὲ τὰ παραδείγματα συνήγαγον ἐν τοῖς «Πατριαρχικοῖς Πίναξι» μου, καὶ ἐκ τούτων οὐδεμίαν ἐπορίσασθαι δύσιν. Τὸν ὀνομαζόμενον ἢ τιτλοφορούμενον νῦν «πρόεδρον» οὐχ οὕτως ὠνόμαζεν ὁ ΙΔ' αἰὼν, ὅστις εἶδε καὶ πατριάρχην οἰκουμένικὸν οὐχὶ μετατιθεμένον ἀπὸ μητροπόλεως εἰς τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων, ἀλλ' ἐπιχειροῦντα «σύλλληψιν πολλῶν ἅμα ἐπαρχιών». Πῶς λοιπὸν ἦν πρόεδρος τεσσάρων μητροπόλεων ὁ δικαίῳ καὶ κατὰ κανόνας καὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν ὢν πρόεδρος πάντων τῶν ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιερέων; Εἰ δὲ ὁ μὴ δυνάμενος ἢ μεταθεῖν εἰς τὴν κληρωθεῖσαν αὐτῷ μητρόπολιν ἢ ἐπισκοπὴν ἐλάμβανεν ἑτέραν τινὰ ἐπισκοπὴν ἢ μητρόπολιν, ὁ ΙΔ' αἰὼν εἶχεν ἐν χρήσει ὅρον ἑτέρον· τὸ «κατ' ἐπίδοσιν» λαμβάνειν μητρόπολιν τινα ἢ ἀρχιεπισκοπὴν· ὁ τοιοῦτος ὑπεγράφετο πρόεδρος· δηλαδὴ, ὁ «κατ' ἐπίδοσιν» λαμβάνων ἐπαρχίαν τινα ἦν οὐχὶ κανονικὸς αὐτῆς μητροπολίτης, στερούμενος τῆς τιμῆς τῆς ἐν τῷ συνθρόνῳ ἐγκαθιδρύσεως. Ὁ μὴ δυνάμενος μεταθεῖν εἰς Μελιτηνὴν (Μαλάτειαν) ἐλέγετο καὶ ἐγράφετο λ. χ. Μελιτηνῆς καὶ πρόεδρος Νικαίας, ἢ Προύσης, ἢ Μαρωνείας,

ἢ τι τοιοῦτον. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος «πρόεδρος» ἀπὸ τοῦ 1606, καθ' ὅσον γινώσκω, ὁριστικῶς ὑπεχώρησεν εἰς τὸν τιτοῦ λάριον ἢ ἐπὶ ψιζῶ ὀνόματι ἐπίσκοπον καθὼς σήμερον λέγομεν. Τῷ 1606, Ραφαὴλ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, στήριζόμενος εἰς τὴν Νεαράν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, τοῦ 1093, ἢς ἐμνήσθην ἄνω, ἐψήφισε μητροπολίτην Μαθαῖον Μυρέων, μητροπόλεως μὴ ὑπαρχούσης τότε, καὶ φρονῶ ὅτι ἐπραττε κατὰ παράδειγμα προγενέστερον. Οὕτως ἐπραξεν ὁ Λούκαρις μίαν εἰκοσαετίαν μετὰ τὸν Ραφαὴλ χειροτονήσας μητροπολίτας Σίδης καὶ Συννάδων, καὶ τίς οἶδε τίνων ἐτι τεθνηκυῶν μητροπόλεων ποιμένας καὶ προέδρους, «διὰ τὸ μὴ ἀποσθεσθῆναι τέλεον τὸ τῆς μητροπόλεως ὄνομα». Οἱ πρόεδροι ὅμως οὗτοι ὑπεγράφησαν οὐχὶ Σίδης, ἢ Συννάδων, ἢ Σεβαστείας μητροπολίται «καὶ πρόεδροι: Βιζύης ἢ Χίου ἢ Σερρών ἐπὶ παραδείγματι, ἀλλ' ἀπλῶς δι' ἑνὸς ὀνόματος, τοῦ τῆς τεθνηκυῖας ἐπισκοπῆς ἢ μητροπόλεως. Τοὺς προέδρους λοιπόν, ἂν ἢ συγκεχωρημένον ἢ εἰπωμεν τοὺς «κατ' ἐπίδοσιν ἐπαρχίαν τινα λαμβάνοντας, πρὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, διεδέξαντο μετὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον οἱ ἄνευ ἐνορίας οἱ τῆς σήμερον «τιτουλάριοι» ἐπίσκοποι. Νῦν ὅμως ὁ τίτλος «πρόεδρος» κέκτηται σημασίαν ἄλλοιαν, ἢ μᾶλλον οὐδεμίαν, καὶ καθὼς καταγιγασθῆς καὶ οὗτος, καλὸν ἢ παῦσα διδόμενος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις χορηγοῦσα τίτλους πρέπει ἢ γινώσκει τί δίδει. Ὁ ἀγνοῶν τί ἐστὶ τὸ διδόμενον, ὁ μὴ γινώσκων τί ἐστὶ τὸ λαμβανόμενον, δίδει μηδὲν, καὶ λαμβάνει μηδὲν.

ΤΑ ΑΓΙΑΣΜΑΤΑ ΩΣ ΛΕΙΨΑΝΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΝΑΩΝ.

... Πρὸ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ἁγιασμάτων, τῶν ἐν τε τῷ Βουγιούκ-δερε καὶ τοῖς περίε κειμένων, θεωρῶ καλὸν νὰ προτάξω, ἐν εἰδει εἰσαγωγῆς, βραχέα τινὰ πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς γνώμης, ἢν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐσχημάτισα, ὅτι ὑπαρξίς ἁγιάσματος ὑποθέτει ἐν πολλοῖς τὴν συνύπαρξιν ναοῦ. Λέγω ἐν πολλοῖς, διότι τὴν μέχρις εἰκοσὶ καὶ τριῶν ἁγιασμάτων ἀπαριθμῶσιν διαιρῶ εἰς τρεῖς κατηγορίας. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην κατατάσσω ἐκεῖνα τὰ ἁγιάσματα ὅν οἷς ἐκείντο, κατὰ τὴν ἐμὴν ταπεινὴν γνώμην, καὶ ναοί· εἰς δὲ τὴν δευτέραν, ὅσα ἐν ἀμφιδόλῳ καὶ μετὰ παρακεκινδυνευμένης τινος τὸλμης παραδέχονται ναοὺς συνυπάρχοντα· εἰς δὲ τὴν τρίτην, ὅσα νομίζω ὅτι ἐκ τυχαίων περιστάσεων, ἢ ἄλλων αἰτίων ἕνεκα, καθωρίσθησαν ἐν ἀγνώστοις χρόνοις νὰ σεβάζωνται ὡς ἁγιάσματα, ἕνα καὶ μόνον λόγον προβαλλόμενος, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχη παρὰ τὴν θάλασσαν, ἐπὶ ἁλιεργονοίας πεδίου, ἢ εἰς τὰς σχισμάδας ἀπορρώγων βράχων, ὕδωρ γλυκὺ πηγῶν ἢ ἐκ ρυακίων ὑψιζάνων. Ταῦτα δὲ λέγων καὶ γράφων, ἐπαγαλαμιδάνω, ὅτι οὐδὲν σπουδαῖον προσκομίζω, ἀλλ' ἐξ ἄλλου δικαιοῦμαι νὰ ἐμ-

*) Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ Ἐταιρείᾳ τῶν Μεσαιωνικῶν ἔρευνῶν, κατὰ τὴν περὶ Ἀγιασμάτων συζήτησιν.

μένω εἰς πᾶν ὅ,τι δοκεῖ μοι ὀρθόν, μέχρις οὗ ἑτεροῦς τις, ἡμέτερος ἐμοῦ, ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ἀφ' οὗ ταῦτα περὶ ὧν γράφω, εἰσὶ νῦν ἀσέληνος καὶ πέλαιος εἰσακτῶν ἀμφιδόλων.

Ἡ μὲν θύραθεν ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ πρὶν ἢ ἐπινοήσωσι τοὺς ναοὺς, ἀνήγειρον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς βωμοὺς αὐτῶν ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ ὑπὸ μεγάλα, ἀμφιλαφεῖ καὶ βαθύσκηνα δένδρα, Ἄλση καλούμενα· ἡ δὲ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία διηγείται ὅτι καὶ οἱ Ἰσραηλῖται, παρ' οἷς αὐστηρῶς ἀπαγορεύετο ἡ ἀπομίμησις τῶν ἠθῶν καὶ ἐθιμῶν τῶν εἰδωλολατρῶν, ἐπραττον πᾶν τὸ ἐναντίον, τουτέστιν, ὅχι μόνον περιφρονητικῶς περὶ τῶν ἁλσεων ἐκείνων ὡμίζον, καθὰ ἐν τῇ Ι' τῶν Βασιλείων ὁ Κύριος διὰ στόματος τοῦ προφήτου Ἠλίου λέγει: «Ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης τοῦ Κυρίου μονώτατος· καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἁλσεως σφόδρα πολλοί», ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νομοθέτης τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπηγόρευεν «οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος· πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ σου οὐ ποιήσεις σεαυτῷ» (Δευτερ. Κεφ. 17. 21). Ἐν δὲ τοῖς μετὰ τὸν Νόμον χρόνοις παρατηρεῖται, ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἀδιαφόρως ἀνήγειρον τοὺς ναοὺς αὐτῶν ἐπὶ ὄρεων ἢ ἐπὶ τόπων πεδινῶν, τινὰς μὲν ἀκάρποις δένδροις καθωραίζοντες, ἄλλους δὲ καὶ ἄνευ τούτου καταλείποντες. Τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος, διότι τοῦτο ἐθεωρεῖτο παρὰ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀπ' αἰῶνων λαῶν ὡς καθαρτικὸν καὶ ἀπαραιτήτων εἰς πάντα εἰσερχόμενον πρὸς λατρείαν ἐν τόπῳ ἱερῷ. Πρὸς τοῦτο ὑπῆρχε κατὰ τὴν εἰσόδον τοῦ ἱεροῦ σκευὸς τι, ἐν ᾧ ἐμπεριείχετο τὸ καθγιασμένον ὕδωρ, ὅπερ σκευὸς ἐκαλεῖτο περιρραντήριον: «ἀλλ' ὁ μὲν παῖς, δι' οὗ τῆς χειρὸς ὁρεῖ τὸ ὕδωρ, Λακεδαιμονίων ἐστὶ, οὗ μὲντοι τῶν γε περιρραντηρίων οὐδέτερον». (Ἡροδ. Ι. 51). Πᾶς οἰοσθῆποτε εἰσερχόμενος ἐν τῷ Ἀδύτῳ ὤφειλε νὰ νίπτῃ τὰς χεῖρας καλῶς. Οὕτως ὁ Ἐκτωρ παρ' Ὀμήρῳ δὲν θέλει νὰ προσφῇρη θυσίαν πρὸς τὸν Δία, πρὶν ἢ νίψῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Χερσὶ δ' ἀνίπτουσιν Διὶ λείβειν αἶθερα δῖον
ἄζωμαι. (Ίλιad. Ζ'. 266).

Τὸ ἔθος τοῦτο μετὰ μείζονος ἀκριθείας ἐτηρεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ ρητὴν τοῦ Ἰερωνίου ἐντολὴν νομοθετηθεῖσαν διὰ στόματος τοῦ Μωϋσέως: «Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· ποίησον λαυτήρα χαλκοῦν, καὶ βάσιν αὐτῷ χαλκῆν, ὥστε νίπτεσθαι. Καὶ νίψεται Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐξ αὐτοῦ, καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὕδατι· ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν». (Ἐξοδ. Κεφ. Α. 17. 20). Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις φαίνεται ἰσχυρὸν τὸ ἐθιμὸν τοῦτο: «πρὸς ἐρχόμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφροῖν πείστεως, ἐρραντιζόμενοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς· καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλήβη». (Παῦλ. πρὸς Ἑβρ. Κεφ. 10. 22, 23). Καὶ ἀκολούθως ἐν πολλοῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ναοῖς, ἰδιαίτερος δὲ ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὑ-

ψοῦτο πηγὴ, ἐξ ἧς οἱ πιστοὶ ἤντλουν τὸ διὰ τὸν ἁγνισμὸν ὕδωρ, καὶ ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν ἡ γνωστὴ καρκινική ἐπιγραφὴ «Νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν». Τα ὀλίγα ταῦτα, ἐθεώρησα καλὸν νὰ προτάξω τῆς διατριβῆς μου ταύτης περὶ τῶν ἁγιασμάτων, ὅπως καταδείξω ὅτι ἐν ἐκάστῳ ναῷ, εἴτε ἐντὸς, εἴτε πηλιδίον, εἴτε ἐντὸς τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, ὤφειλε νὰ ὑπάρχη ὕδωρ, ὅπερ τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφαιότησει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καθαγιαζόμενον, ἐκρησῆμεν καὶ χρησιμεύει εἰς τὸ διηγεῖσθαι εἰς ἱαδὴν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Τοῦτου ἕνεκα, καθὰ ἀνωτέρω εἶπον, ἡ ὑπαρξίς ἁγιάσματος ἐν τινὶ τόπῳ συνυπονοεῖ ἐν πολλοῖς καὶ τὴν ὑπαρξίν ναοῦ.

Ἀκουσίως ἐμήκυνα τὸν λόγον καὶ ἦδη ἄπτομαι τοῦ κυρίου θέματος. Ἀρχομαι λοιπόν ἀπὸ τῆς συνοικίας Κεφαλῆκιοι καὶ περιελαύνων πάντας τοὺς μεσογείους κειμένους μέχρι Δομοῦς-δερε καὶ Φαναρῶν πεδινῶν καὶ ὄρεων τοῦτον, ἐπιστρέφω ἀπὸθεν ἡρχισα μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίπονον ὁδοπορίαν. Ἀλλὰ τίς πταίει; Ἐγὼ, παθὼν τὸ τῆς παρουσίας· Ἀνδρὶ Λυδῷ πρόγραμμα οὐκ ἦν· ὁ δὲ ἐξελθὼν εὐρατο.

Ἐν τῇ συνοικίᾳ Κεφαλῆκιοι, πεντάλεπτον αὐτῆς καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους, εὑρίσκει τὸ ἁγίασμα τοῦ Ἁγίου Νικητᾶ, ὅπερ, μέχρι πρὸ τριακονταετίας, ἐντὸς πυκνοῦ δένδρωνος δαφνῶν, κομάρων καὶ ἄλλων δένδρων καίμενον, καὶ ὑπὸ συμπλέγματος καρπῶν σιαζόμενον, ἀπετελεῖτο ἐκ μικροῦ παραλήγματος, δυναμένου νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τῆς βροχῆς μόλις δεκάδα ἀνθρώπων, ἡ δὲ εἰς τοῦτο ἀπὸ τῆς παραλίας μετάδοσις μετὰ δυσχερείας ἐγένετο, ἐπιπροσθούτων βάτων καὶ ἀγρίων ἐρεϊκῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους κατακειμένων βράχων, ἦδη ὅμως μετεβλήθη εἰς εὐπρόσθωπον παρεκκλήσιον, εἰς ὃ συγχάουσι πλείστοι, ἰδίᾳ δὲ οἱ ὑπὸ πυρετοῦ κατατρύχοντες ἐνταῦθα παραδέχονται ἀνεκδοκίμως ὅτι ὑπῆρχε ναῖσκος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικητᾶ, διότι εἰσὶν ὁρᾶται ἀρχαιοτάτη εἰκὼν τοῦ Ἁγίου τούτου, μετενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐκ Καφᾶ συνοικισθέντων ὀλίγων Γότθων ἀμαξηλατῶν, ἐκ τῶν πέραν τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ, κατ' ἀγνώστον ἐποχὴν, καὶ οὔτινες ἐσεβάζοντο τὸν ἅγιον, ἄτε καὶ τοῦτον ἐκείθεν ὀρμώμενον, ἀβλήσαντα δὲ ἐπὶ Ἀθανασίῳ, ἀρχόντῳ Γότθων, ἐν ἔτει 330, ἐν τοῖς χρόνοις Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου.

Κατ' ἔτος τῇ 15 Σεπτεμβρίου, τελεῖται αὐτοῦ παμνήγυρις, εἰς ἣν συνέρχονται πολλοί, ἰδίᾳ ἐκ τῶν περίε μεσογείων χωρίων, καὶ τότε γίνεται λιτανεὶα τῆς εἰκόνος, ἥτις καθ' ἅπαν τὸ ἔτος φυλάσσεται μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ ἐν τῷ παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκίῳ τοῦ ἱεροδοκείου.

Ἐντὸς τῆς συνοικίας Κεφαλῆκιοι καὶ εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα βημάτων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, πρὸ τριακονταετίας, ἀνασκαπτομένου ἀσκόπως τοίχου τινός, εὐρέθη ἐντὸς πηλίνου σωλῆνος μικρὰ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ ὑπ' αὐτὴν σταγόνες πηγίου ὕδατος, ὅπερ ἐφέρετο ὡς ἁγίασμα τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης μεγαλομάρτυρος. Καὶ ἡ μὲν εἰκὼν παρεβλήθη ὑπὸ τῆς οικογενείας, εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἀνασκαφεὶς χώρος, τὸ δὲ ἐκ ταύτης μεῖναν κενὸν μετὰ τοῦ ἀναβρῶντος, δῆπν δακρύων, ὕδατος κατεχώσθη ἔκτοτε, οὐδ' ἐγένετο τοῦ λοιποῦ περὶ αὐτοῦ λόγος.

ὑποθέτω ὅτι ἡ εἰκὼν ἐκείνη ἐτέθη ὑπὸ τινος ἀμπελοφύλακος κατασκηνούντος ἐκεῖ, καθόσον ἅπαντα ἐκείνη ἡ γῆνιν λωρὶς ἀπετέλει σειρὰν ἀμπέλων, ἐξ ὧν οἱ ὀλίγοι ἐκεῖ Βούλγαροι κάτοικοι ἐκαρποῦντο ὠραίας σταφυλὰς μέχρι πρὸ ἐξηκονταετίας φημιζόμενας, καθὰ ἐξ ἀκοῆς ἔχω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΕΜΗΣ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ.

Πάλιν νέαν ὁρφάνευσιν πνευματικὴν ὑπέστη ἡ Ἑλληνικὴ νεότης· πάλιν πάνυ δικαίως θρηνεῖ τὸ ἔθνικὸν Πανεπιστήμιον τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς τῶν διαπρεπεστάτων καθηγητῶν τῆς ἱατρικῆς σχολῆς, τοῦ Θεοδώρου Ἀφεντούλη.

Ὁ Θεόδωρος Ἀφεντούλης, γεννηθεὶς ἐν Ζαγορά τῇ 13 Αὐγούστου 1824, ἐσπούδασε τὴν ἱατρικὴν ἐν Μονάχῳ, Βιέννῃ καὶ Παρίσι, ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς ἐν Μονάχῳ ἱατρικῆς σχολῆς τῷ 1846. Κατεβῶν εἰς Ἑλλάδα ἐγένετο ὑφηγὴς τῷ 1848, τῷ δὲ 1852 διωρισθὲν καθηγητῆς τῆς Γενικῆς καὶ Παθολογικῆς ἀνατομίας.

Τῷ 1857 ἀνέστη αὐτῷ ἡ διδασκαλία τῆς Φαρμακολογίας, ἣν μέχρι ἐσχάτων μετὰ παραδειγματικὸν ζήλου ἐδίδασκε. Πρὸ δέκα δ' ἐτῶν διωρισθὲν καὶ προσωρινὸς καθηγητῆς τῆς Φυτολογίας, ἣν τακτικῶς ἐδίδασκε, προσελκύων πάντοτε ἀθρόους τοὺς φοιτητὰς εἰς τὰς παραδόσεις αὐτοῦ τὰς σοφίας.

Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου ἐξελέγη κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1887—88.

Ὁ ἀείμνηστος Θεόδωρος Ἀφεντούλης διεκρίθη πάντοτε ἐπὶ βαθείαις γνώσεσι καὶ αὐστηρῇ κρίσει. Ἀκάματος, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, τῆς ἐπιστήμης θεωρῶν, ἐξέδοτο καὶ συγγράμματα πολλοῦ λόγου ἄξια, Γενικὴν καὶ Παθολογικὴν Ἀνατομίαν, τὴν Φαρμακολογίαν.

Οὐ μόνον δ' ὡς ἱατρός διεπρέψεν, ἀλλὰ καὶ ὡς ποιητὴς καὶ λόγιος ἐκδούς καὶ φιλολογικὰ Πάρεργα εἰς τρεῖς τόμους.

Τοιοῦτος ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφίᾳ ὁ ἀνὴρ, ὅστις πολλὰς παρέσχεν ὑπηρεσίας τῇ τε ἐπιστήμῃ καὶ τῷ ἔθνει, ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ὁποῦ ἀλλεπαλλήλους αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ συνεισένεγκον εἰς φθοράς.

Φιλογενὴς εἰς ἄκρον, μειλίχιος, δίκαιος καὶ πρὸ πάντων εὐλαβής, ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων τῶν γνωρίσάντων αὐτόν, ἰδίᾳ δὲ τῶν μαθητῶν του, οἵτινες ἐγκαταλιπόντες τὰ βάρβαρα τοῦ Πανεπιστημίου ἀποκομιζοῦσιν ἐτι γλυκεῖαν ἀνάμνησιν τοῦ σεβαστοῦ αὐτῶν διδασκάλου, οὗ ἡ μνήμη ἁλίστος.

Κ. Κ., ἱατρός.

ΤΟ ΒΛΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΪΟΥ.

Α'.

Ὁ χάρς φοίβου αὐγῇ μικρὸν ὑποφώσκει καὶ ἡ πρῶτη ὑποτρέμουσα ἀκτίς, θίγουσα τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους χιόνι, ἐκτῆκε κατ' ὀλίγον τὴν ἀσπίλον αὐτῆς ἐπιφάνειαν. Ἐκεῖ, μακράν, ἐν τῇ πολίχνῃ ἥς σιγὴ ἐπιπληροῖ τὰς ἀγνίας, εὐσεβεῖς χεῖρες τὴν πύλην τοῦ ναοῦ ἀνοίγουσι καὶ ἐν τῷ πυροσπλάγγῳ θυμιατηρίῳ ἀφειδῶς ρίπτουσι τὸν κηῶδη λίθινον, οὗ τὸ λευκόφαιον νέφος, τῶν ἐωθινῶν τῆς εὐσεβείας εὐχῶν ἀγνὸς συνοδός, ἀνέρχεται βραδὺ πρὸς τὸν Πλάστον διὰ μέσου ἡρέμου καὶ καθαρῆς ἀτμοσφαίρας μὴ ταρραχθείσης ἐπὶ ὑπὸ τοῦ ἀκαθέκτου θορύβου, ὃν προκαλεῖ καθ' ἐκαστὴν ἡ βέβηλος τῶν ἀρτυνόμενων ἀστῶν πρὸς τὸν ὕλικόν βίον σπουδῇ. Σιγῇ, σιγῇ! τὸν οὐδὸν τοῦ ναοῦ ὑπερβαίνει ἡ ἀσπίλος τῆς ἀγνείας ἰέρεια, ἡ λευκὴ ὡς ἡ ἐπὶ τοῦ ἔναντι ὄρους χιόνι, σιγῇ, σιγῇ! εἰσέρχεται ἡ μαργαρίτινη Παρθένος, ἥ ὁ Πλάστος ἄνωθεν εὐνοῦν ἐπιρρίπτει τὸ φωσφόρον βλέμμα καὶ αἱ λευκαὶ αὐτῆς παρειαὶ ἐλαφρῶς ὑπὸ τὸν σπινθῆρα τοῦ ῥοδίζοντος ὡς ἡ χιὼν ἐκείνη ὑπὸ τὴν πρῶτην τοῦ ἡλίου πυρᾶν.

Γονυπετεῖ· ἐνοὶ τὰς χεῖρας προσεύχεται· ἡ θεία αὐτῆς μορφή εὐλαβῶς προσκλίνουσα φθίνειται ὡς ἄβρον ἀγνείας ἄνθος ἐξαίφνης ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ λευκοῦ καὶ τὸ θάλλος τῶν ἀργυρῶν λύχνων βλαστῆσαν ἐν τῷ ἀγίῳ ναῷ, πρὸς ὃ οἱ μαρμαρόχρυσοι ἐκείνου τοῖχοι μυστικῶς σελαχιζόμενοι ἀπευθύνουσιν αἰφνιδίως αἰγλήας μειδίαιμα . . .

Σιγῇ! ὁ ψιθυρὸς τῆς ἐωθινῆς αὐτῆς εὐχῆς ὡς ὁ φλοῖσθος τοῦ πόρρου κελαρύζοντος Ἰορδάνου ἤχει!

Χαῖρε, ὦ Πλάστα, ψυχὴ δειλιῶσα παρθένου Σοὶ ψάλλει! Σύ, ὅστις χύσας τὸ φῶς εἰς τὴν στέγην τοῦ θεοῦ αἰθέρος, πᾶσαν του πέμπεις ἀκτῖνα μὲ ἐν ἡχηρὸν πρόσταγμα Σου· ἄλλην εἰς ἄνθος ὡχρὸν τὴν σφριγῶσαν ζωὴν νὰ τῷ χύσῃ, ἄλλην εἰς πόντιον κύμα γροῖαν τοῦ φωτὸς νὰ τῷ δώσῃ, ἄλλην εἰς πλάκην νεκροῦ τῆς ζωῆς νὰ τῷ χύσῃ ἐλπίδα, ἄλλην εἰς ὄμμι· ἀσθενὲς νὰ ξηράνῃ τὸ ρέον του δάκρυ καὶ ἀπαλείψουσ' αὐτὸ ὡς ἀμὺν ἔμπροσθέν Σου νὰ φέρῃ! Χαῖρε ὦ Πλάστα! ἐν τοῦ ἀλώου Σὺ φθάνει τὸ δάκρυ ἐξαγνισθὲν καὶ μὲ τάχος ἀκτῖνες πετῶν εἰς τὰ ὕψη, καὶ τῆς ψυχῆς μου αὐτὴ ἡ παλμώδης εὐχὴ ἥ Σὲ φθάσῃ ἐγγνωμοσύνης ἀτμός, ἐπὶ πάλλουςαν πτέρυγ' ἀνέμων!

Ὡ Πάτερ, Σὺ εἰς νεφροὺς καὶ καρδίας βυθίζων τὸ βλέμμα! σπεύδω μὲ πόθον πρὸς Σὲ ὅτι τρέμος τὰ ἔνδον μου ἔχει· ἔπ' εἰς τοῦ ὕπνου τοὺς κόλπους, αὐτὴν τὴν παραδοξὴν νύκτα ὄνειρον εἶδον χρυσοῦν χάραν, τρέμον συνάμα ἐμπνέον· εἶδον τὴν βῆτον τὴν ἀφλεκτον καὶ φλεγόμενην συγχρόνως· ἦτον ἡ φλόξ τῆς λαμπρᾶ καὶ θερμῆς ἀστραπῆς οὐρανια καὶ οἱ σπινθῆρες ἐπέτων ὡς πίδαξ ἀγνῶν ἀδαμάντων.

Κ' ἔκραξα μόνη: «ὦ, πῶς οἱ χλωρόφυλλοι κλάδοι τῆς βᾶτου, πεπυρωμένοι σφοδρῶς, οὐδὲ καίονται οὐτ' ἐξοστῶνται; ποῖα ἀντίθεσις! ὦ! πῶς τὸ πῦρ φέρ' ἡ δρόσος τῶν φύλλων;»

Τότε . . . ὦ, ποῖα στιγμή ἱερὰ! πῶς ἡ μνήμη μου τρέμει ἀναπολοῦσα αὐτὴν . . . εἶδον ἄγγελον ἕνα ἐμπρός μου· ἔλαμπεν ὅπως ἡ φλόξ καὶ μὲ ἄσματος τόνους μοὶ εἶπε:

«Θαῦμα τοῦ Πλάστου οἰκεῖ ὅπου πῦρ φέρ' ἡ δρόσος τοῦ φύλλου· θαῦμα τοῦ Πλάστου θὰ πέσῃ κ' ἐκεῖ ὅπου μέλλει νὰ φέρῃ θεῖον μητρότητα πῦρ τῆς ἀγνῆς παρθενίας ἡ δρόσος!»

Ὡ Πλάστα, Πλάστα! πρὸς τί τὴν ψυχὴν μου πληροῖ τὴν ἀθάνατον ἀγνωστος πόθος καὶ θεία χαρὰ καὶ ἀόριστος μέθη; ὦ, μὲ τρανάζει τὸ ὄναρ, τὸ ξένον αὐτὸ αἶσθημά μου καὶ ὄνειρώττω μυστήριόν τι εἰς βραχὺ ἀνατέλλον!

Πλὴν, οἰαδῆποτε, Πλάστα, κἀν ἡ ἁγία βουλή Σου, εἴτε τὸ ὄναρ μου ἦτο προαίσθημα, εἴτε ἀπάτη, ὦ, Σ' ἰκετεύω! εἰς γῆν ἡ ἀνάσσει κακία καὶ πόνος· λύε μὲ πᾶμφωτον βλέμμα τὰ ἄλυστα σκότη ἐκείνων!

Πάτερ! συνήνεμα χόλεις ὄφρα τὴν μητέρα του κλαῖον καὶ παρεκεῖ εἶδον ἄλλην τὸ τέκνον θρηνοῦσαν μητέρα· ἔκλυσε ἀπῆλθον . . . μητέρα καὶ τέκνον ἡμῶν νὰ δώσω; . . . καὶ εἶδον, φεῖ! παρεκεῖ, . . . φρίκη, φρίκη! τὸ χεῖλος μου τρέμει καὶ ἡ καρδία μου πάλαι . . . οὐδὲν τὸν πατέρα νεκροῦντα!

Τόλας ἔγνωνε τί πράττει . . . μοὶ ἔκλεισε ἡ φρίκη τὸ ὄμμα· ἄλλως, θὰ ἔδωκεν ἴσως μυρίας σκηναὶς ἐγκλημάτων . . . Ὡ, Σ' ἰκετεύω, Θεέ! εὐσπλαγχνίσου τὴν γῆν τὴν ἀθλίαν· παρηγορίας ἀκτῖνα εἰς κλαίονσαν ρίψον μητέρα καὶ εἰς θρηνοῦν ὄφρα τὸν καὶ σπινθῆρα φωτὸς μετανοίας καὶ θεοφύρου ἀγάπης εἰς τὸν δυστυχῆ πατροκτόνον!

Ἐσίγησε· τοῦ ἄσματος ἐσθέσθησαν οἱ τελευταῖοι φθόγγοι ὡς φθίνουσα λύρας ἀπήχησις· καὶ ἔτι τὸ μυρίπουν τῆς ἀγνείας ἄνθος, τὸ ἐμψυχον ἄνθος, κλίνει τὴν ὡραῖαν κεφαλὴν ὑπὸ μυστηριώδη ἐνθουσιασμοῦ τῆς εὐσεβείας ἐπήρειαν· τὸ βλέμμα αὐτῆς καταλάμπει ἔτι ἡ ἀνάκλασις τοῦ φαινοῦ ὄνειρου καὶ τῆς ἔνδον αὐτῆς φλεγούσης ἱερᾶς τῆς ἀγάπης πυρᾶς.

Ἄλλ' αἶφνης . . . ὦ ὑπερφύης μυστηρίου στιγμή! ὦ! παραδείσιον ἐρηγορσεως ὄναρ! μύρον ἱερὸν, μύρον ἀγνωστον, τὸ δῶμα τοῦ Θεοῦ πληροῖ καὶ λάμψις ἀπλετος θαμβοὶ τὸ ὄμμα τῆς Παρθένου! Ὁ Γαβριήλ, αὐτῆς ἐπιστὰς καὶ τὰς θείας πτέρυγας σείων, τὸ περὶ αὐτὸν χεόμενον αἰθέριον νέφος κινεῖ, καὶ ἱλαρῶς αὐτῇ προσμειδιᾷ . . . πλὴν πόθεν τὸ μύρον ἐκχεῖται; ἰδέ, ἐν τῇ χειρὶ κρατεῖ τὸ οὐρανόθεν ὄραπεν πρωτοφανὲς ἡδὴ ἐπὶ γῆς ἄνθος, τὸ κρίνον τὸ χιονοπέταλον καὶ δι' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τῆς Κόρης ἐπιστέφει. Ὡ παραδείσιον κρίνον, ἀχειρόπλοκον τῆς Παρθένου στέμμα, εὐάγγελον ἄνθος δι' οὗ ὁ οὐρανὸς ἐλπίδος ῥῆμα τῇ γῇ ἐλάλησεν! Ὡ κρίνον, τελεία λευκότης, ἀσπίλος ὡς ἡ τελεία Ἀρετὴ ἡ ἀνάσσουσα ἐν τῷ Οὐρανῷ, τῇ θεῇ πατρίδι σου! Ὡ, εὐλογητὸν ἔσο, σὺ τὸ γλυκὺ τῆς χάριτος σύμβολον, καὶ ἡ ὑπερτάτη τῆς Εὐαγγελίας ἡμέρα ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπὶ γῆς ἐφάνης!

Καὶ ὁ ἄγγελος δι' ἡδέων μουσικῆς φθόγγων λαλεῖ πρὸς τὴν κρινόσπετον Παρθένον!

Καὶ ὁ ἄγγελος δι' ἡδέων μουσικῆς φθόγγων λαλεῖ πρὸς τὴν κρινόσπετον Παρθένον!

Χαῖρε, Μαρία! Θεοῦ θέλει δύναμις σ' ἐπισκιάσει· Πνεῦμα Θεοῦ ἐπὶ σὲ καταστὰν ἐνοικεῖ ἀοράτως· Θαῦμα τοῦ Πλάστου οἰκεῖ ὅπου πῦρ φέρ' ἡ δρόσος τοῦ φύλλου, θαῦμα τοῦ Πλάστου θὰ πέσῃ κ' ἐκεῖ ὅπου μέλλει νὰ φέρῃ θεῖον μητρότητα πῦρ τῆς ἀγνῆς παρθενίας ἡ δρόσος· Λόγος Θεοῦ νῦν ἐν Σοὶ δι' Αὐτοῦ ἐνσαρκιῶται, Μαρία, ὁ τοῦ παντός Βασιλεὺς, ἡ Ζωὴ ἡ ἀνάρχως βιοῦσα, ἥτις τὸν θάνατον μέλλει δυστήνων βροτῶν νὰ νεκρώσῃ· καὶ, ξένον θαῦμα τῆς γῆς, τοῦρανοῦ τελειότητα πνέον, θέλουσιν ἔσθῃ σ' ὑμνεῖ πρῶτην, μόνην Παρθένον μητέρα!

Πλὴν σθένεται ἀστραπηδὸν ἡ αἰθερία αἰγλή μετὰ τῆς τοῦ ἄσματος ἡχοῦς ἥτις ἐναυλος ἐπὶ λαλεῖ ἐν τῆς ὡσὶ τῆς Μαρίας γονυκλινούσας, κυπτούσας ἐν ἐν-θῆω ταπεινώσει. Ὡ, ποῖοι ἀγνωστοὶ ἐν τῇ θεϊότητι αὐτῶν στόνοι χαρᾶς καὶ τρόμου εὐσεβοῦς, ἐγγνωμοσύνης, ἀγάπης, λατρείας, ἐντὸς τῆς κυλινδρῶνται ἐν ἡ στιγμή τὸ χεῖλος αὐτῆς, ἐλαφρῶς ὡχρῶν, ψελ-λίξει: «Γένοιτό μοι ὡς θέλεις, Θεέ! . . .».

Ὁ ἄγγελος ἀπέπτυε τὸ κρίνον ἀναλαβὼν· ἀλλὰ τὴν πρὸς οὐρανὸν ἀπέραντον πορεῖαν τραπεῖς, ρίπτει τυχαῖον βλέμμα ἐπὶ τινος ὄρους, τοῦ εὐδένδρου ὄρους τῶν Ἑλαιῶν· ὅπου σὸν σὸς ἀρχαὶ καὶ ἐπιβλητικῶς ὡ-ραία ἡ ὄψις αὐτοῦ ἐν τῷ ἀρχομένῳ ἔαρι! τὰ δένδρα ὑψοῦσι τὴν ζοφρὰν αὐτῶν πυκνόκοσμον κεφαλὴν τὸν οὐρανὸν ἀτεινίζοντα· σιγῇ ἐπ' αὐτοῦ βασιλεύει· ὁ κρινόφορος Γαβριήλ, οἰονεῖ κεκαμηλῶς πως, ἀκα-ριζίως ἐπ' αὐτοῦ κατελθὼν, τὰς στιλβούσας πτέρυ-γας διπλοῖ καὶ καθίζει· παρὰ ρίζαν ἑλαίας· ἡ δὲ μι-κρὰ μελάμπτερος χελιδὼν ἡ ὑπὸ τοὺς κλάδους τὴν καλιὰ αὐτῆς πηγνύουσα, θορυβηθεῖσα εἰς τὸν θροῦν, πύεται τοῦ παιδρὸς αὐτῆς τερετίσματος· καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ πυρὸς ἡλίου ἀνίσχων ἐπιρρίπτει μάγον φωτὸς αὐλαίαν ἐπὶ τοῦ χρυσονεφοῦς ὀρίζοντος, ἡ φῶ-σις σιγῇ ὅλη καὶ τεθαμβημένη θεωρεῖ τὸν φεγγα-βόλον ἄγγελον τὸν δίκην ἐπουρανίου αὐγῆς τὸ ὄρος καταλάμποντα!

Ἠγέρθη οὗτος· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀναπτῆ, ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν γαλήνην ἀποπνέοντος, κύπτει καὶ παρὰ σκιᾶσαν αὐτὸν ἑλαίαν ἐμψυτεύει τὸ μειδῶν αὐτοῦ κρίνον, ὁρατὴν τῆς μελλούσης γαλήνης ὑπόσχεσιν, δικαιωσθησόμενον τεκμήριον τῆς ἐπὶ γῆς εὐαγγελίου αὐτοῦ διαδόσεως.

Β'.

Τὸ οὐρανόπεμπτον ἔαρ, ἀσταθῶς ἐπὶ γῆς κατὰ τὰς πρῶτας αὐτοῦ ἡμέρας βαδίσαν, ἵδρυσεν ἡδὴ ὀριστι-κῶς τὴν ἀνθρώπιον σκηνὴν ἐπὶ θαλλούσας δειρά-δος βουνῶν. Ἀπὸ τῆς ὑπερφουῦς ἡμέρας τοῦ Εὐαγ-γελισμοῦ ὁκτῶ καὶ τριάνκοντα ἐπέτειλεν ἡδὴ ὁ φοῖβος αὐγᾶς, ἡ δὲ τελευταία ἐστὶν ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐκπρο-σωποῦσα τὸ γλυκὺ ἔαρ, τὴν ἡβην τοῦ ἐνιαιτοῦ. Μυ-ριαπληθὴ τῆς φύσεως τὰ κέλλα δι' ἰδίῳν ἑκάστον θελήτων ἐκθαμβοῦσιν ἄλληλα· θαμβοὶ τὸ φῶς τὸν πόντον τὸν γλαυκόν, ὅστις πάλλαται πρὸ αὐτοῦ καὶ ῥόχθον θαυμασμοῦ ἐκπέμπει· θαμβοὶ ἡ βρύσις ἀργυ-

ρῶδης καὶ κατηχῆς τὴν εὐμήκη ἐλάτην ἥς μιμνύρει ἐπίσης θαυμάζον τὸ φύλλωμα· καὶ ἡ καλλιχρὸς ροδὴ, τὸ χάρμα τῶν λευκῶν, ὑπερηφάνως ὀρθομένη, θαμβοὶ τὰ ταπεινὰ ἀνθὺλλα ὡς ἀληθῆς αὐτῶν ἀνασ-σα. Ἀλλ' ἕτερον ἄνθος, ἄνθος λευκὸν ὡς τὰ ὑπερθεν ἀργυρούμενα νέφη, εὐγραμμὸν ὡς μαργαρίτινη κύλιξ ἐξ ἥς κινεῖται τοῖς θνητοῖς ἡ δρόσος τῆς ἐλπίδος, πλήρεις ἀσυνήθους σφρίγγους τοὺς φυλλάζοντας κλω-νας ἐφαπλοῖ ἐπὶ τῆς ἡρέμου κορυφῆς τῶν Ἑλαιῶν, εἶναι τὸ κρίνον, τὸ κρίνον τοῦ ἀγγέλου, ὁ μυρόεις ἀρραβὼν τοῦ οὐρανοῦ. Ἐμψυτευθὲν ἐκεῖ, μικρὸν ἔτι, ὑπὸ τῆς χειρὸς ἐκείνου, ἔλαμψε καθ' ὅσον ἔθαλπεν ἡ χρυσὴ τοῦ ἡλίου αὐγὴ· ἀλλ' ὅτε τῆς ὑποφύχρου ἐσπέ-ρας ἡ ὡχρὰ γαλήνη ἐχύθη καὶ εἰς τὰ ὕψη ἀνέφγησαν οἱ μυριοὶ εὐφραγῆς ὀφθαλμοὶ δι' ὧν νύκτωρ ὁ αἰθῆρ κατοπτρεῖ τὴν γῆν, τὸ λευκὸν ἄνθος συνέστειλε τὰ πέταλα καὶ ἐκλείσθη, ἐν τῇ καρδίᾳ ἐγκρύπτει τὸ μύρον ὡς ἡ ἀγνή καὶ αἰδήμων ψυχὴ εἰς τὰ βᾶθη αὐ-τῆς περικλείει τὰ μυροβόλουντα αὐτὴν αἰσθήματα. Καὶ ἀπεκοιμήθη ἡρέμα ἐπὶ τοῦ στελέχους αὐτοῦ τὸ ἄνθος τῆς ἐλπίδος ἀναμμένο· τὴν εὐλογητὴν ἐκείνην ἡμέραν τοῦ ἔαρος, τὴν ἐπίσημον τῶν ἀνθῶν ἑορτήν, ἵνα τὰ οὐράνια αὐτοῦ κέλλα αἰφνης παρ' αὐτοῖς ἐμ-φανίσῃ.

Ἡ παρὰ τὸ κρίνον ὑψιχέρηνος ἐλαία προσκόπτει ἐν ἐκστᾷσει σεβασμοῦ πρὸ τῆς ιδεώδους αὐτοῦ ἀγνό-τητος καὶ προσκυνεῖ δειλῶς διὰ τῆς ἀκρας τῶν φύλ-λων· ἐκεῖνο δὲ σὺν τῷ ἀνέμῳ τὴν κεφαλὴν ἀνυψοῦν, προσπαθεῖ ἵνα ψιθυρίσῃ αὐτῇ μυστικόν τι . . . «Ἑλαία, ἀκριβῶς ὑπὸ σέ, ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ, γονυπετῆς μετ' ὁκτῶ καὶ τριάνκοντα ἐνιαυτοῦς ὑπ' ἀνόντων χειρῶν συλληφθήσεται ὁ ἡδὴ σαρκούμενος Σωτὴρ, ὃν πρὸ ὁκτῶ καὶ τριάνκοντα ἡμερῶν ἐγὼ εὐηγ-γέλισα! . . .» καὶ ἡ ἐλαία βιαίως ἀποσύρεται θο-ρυβομένη ὑπὸ τοῦ παραδόξου ἀκούσματος!

Ὡ, χαῖρε, κρίνον γλυκὺς τῆς εἰρήνης ἀρραβὼν ἐπὶ τοῦ μυστηριώδους ὄρους συναδελφωθεῖς μετὰ τῆς ἐλαίας δι' ἥς ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων αἰώνων τὴν εἰρήνην ἐσυμβολοποίησε! χαῖρε καὶ σὺ, γλυκεῖα ἡμέρα, προσφιλὴς τοῦ ἔαρος ἑορτή, ἐν ἣ τὸ πρῶτον ἐβλαστον ἐπὶ γῆς τὸ ἀγγελόφυτον κρί-νον, τὸ ὁρατὸν καὶ ποθεινὸν τῆς σωτηρίας αὐτῆς ἄγγελμα.

Πρωτομαγιά! ἡμέρα γλυκεῖα πρὸ τοῦρανοῦ ἡ χάρι σκορπῇ ἔς τὴν γῆν χαμόγελο, ἔς τὴν θάλασσαν γαλήνη· πρὸ τὸ λουλοῦδι τῆς ροδῆς, τῆς δάφνης τὸ κλωνάρι τὴν ζηλεμένη εὐωδίᾳ εἰς τὸν αἶρα χύνει.

Πρωτομαγιά, τῆγίρι σου τὸ μοσχουρισμένο τὸ χύνουν σιγοκρούοντας λευκὰ φτερά οἱ ἄγγελοι· κάθε δροσιὰ σου δάκρυ τοῦ ἀπὸ χαρὰ σταγμένο, κάθε ἀχτίδα γέλιοι τους, κάθε μοσχιά σου μέλι.

Ἐκεῖ σὲ πρᾶσινο βουνὸ λαλῶντας τὴν φλογέρα· ἡ βοσκοπούλα ἡ γλυκεῖα τῆγίρι της καμαρόνει· καὶ μιὰ ἀθῶα σὰν κι' αὐτή, χιονάτη περιστέρα· σιμπᾷ κλωνάρι τῆς μυρτιάς καὶ τὴν στεφανώνει.

Καί ἀπὸ πάντων σκύδοντας, π' ἐκεῖνα ἐν' ἀγγελουδί
λαλῶν ἀγάπης μὲ γλυκὸ μωμυόρισμα τῆς κοίτης:
«γὰρ πάντα φόβος κοπελῆς, ἔς τὴν κόμη τὸ λουλούδι,
γὰρ πάντα ἔχει τὴν χαρὰ μέσ' ἔς τὴν καρδίαν ἀντισμένη!»

Πρωτομαγιά! τὸ ὄνειρο ποῦ κρυφοβλέπ' ἡ φύσις
κατ' ἀπ' τὴν σκέπη τοῦ χιονιοῦ σὺν εἶναι κοιμισμένη·
εἶναι γλυκεῖα ἡ ὄψις του... καὶ κἄπου πρὶν ἔσπυνήσῃ
μὲ μαρτιοῦ ἥλιος ἔσφονικὸ χαμογελᾷ κλαυμένη.

Πρωτομαγιά, σὺ ὄνειρο τῆς φύσεως μαγεμένο
ποῦ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀλήθεια ἔχει κίμει:
ὅλο χαρὰ σὲ κηλιδεῖ ἀηδόνι ζηλευμένο
κι' ἀντιλαλεῖ μὲ φιλίππισμα τὸ ἀργυρὸ ποτάμι.

Γιατί, γιατί, καθὼς αὐτὸ τὸ ὄνειρό σου, φύσις,
ὁποῦ τὸν κρόνον ὕπνο σου φωτίζει καὶ μαγεύει.
ἡ πρώτη λάμψη τοῦ ἡλίου τὸν ὕπνον μας σὺν λύσει,
καὶ τὸ δικό μας ὄνειρο ποτὲ δὲν ἀληθεύει:...

Μὰ ἄκου!... πρὶν τὰ λόγια μου ἀπὸ τὸ στόμα βγοῦνε,
ἀκούω ἕναν ἄγγελο νὰ μοῦ λαλήσῃ τὸ πλᾶϊ:
«σὺν πεταλούδαίς τὰ ὄνειρα θὰ βλέπῃς νὰ πετοῦνε
μέσ' ἔς τὴν νύκτα ἔς τὸν ἀτέλειωτο τοῦ Παράδεισου Μάϊ...»

«Ἐχουνε αὐτὰ φτερά τὰ ὅλα ὄνειρά σου.
τὰ σκιᾶς ἡ σπύθα τῆς αὐγῆς, πετοῦνε ἔς τὴν αἰθέρα·
ἔχει ὅσο ζῆς τοῦ οὐρανοῦ καθρέφτη τὴν καρδίαν σου,
χαμογελῶντας φύλαγε καὶ νὰ τὰ ὀῖς μὲν μέρα!»

Γλυκὸ τῆς φύσεως ὄνειρο κ' ἐνθύμησι ἀκούω...
γιατί, φουσκῶντας δυνάτ' πρωτομαγιάς ἀγέρι,
πλασμένος ἀπ' ἀφρόλευκο νερὸ καὶ χρυσὸ χῶμα,
ἔς τὴν Κῆπο ἔπετ' ὁ Ἀδάμ ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸ χέρι...

Εἶθε ποτὲ τὰ κρίνα σου, ποτὲ νὰ μὴν πεθαίνουν,
πρωτομαγιά, ἐνθύμησι ἀνθοστεφανωμένη,
δρυσὶ καὶ ἄβρ' ἀπὸ ψηλὰ ἀγγέλια νὰ μᾶς φαίνονται
καὶ αὐτὴ ἡ γῆ γὰρ πάντοτε Παράδεισος νὰ γένη!

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΠΑΜΟΣ.*

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ εὐχή τῆς μητρὸς αὐτῆς. Ἀλλὰ
πῶς ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι καλὴ ἡ νύξ ἐκεῖνη κατὰ
τὴν ὁποίαν ἡ Σωσάννη ὤφειλε νὰ γράψῃ εἰς τὸν Κή-
μιλλον; Ἡ ἐπιστολὴ ἐκεῖνη ἀπετέλει μίαν τῶν θλι-
βερωτέρων προαπασχολήσεων αὐτῆς καθ' ὅλην τὴν
ἡμέραν ἔπρεπεν ἀνάγει νὰ τὴν γράψῃ ἢ νὰ μὴ τὴν
γράψῃ; Ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ τὴν γράψῃ, ἀλλὰ
χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί θὰ ἔγραφεν.

Ἐπὶ πολὺ ἔμεινε καθημένη πρὸ τῆς τραπέζης, τὴν
κεφαλὴν κρατοῦσα διὰ τῶν χειρῶν, τῶσον ἀκίνητος
ὥστε ἐὰν μὴ ὑπῆρχε τὸ ἀκανόνιστον τῆς ἀναπνοῆς

αὐτῆς, ἐὰν μὴ ἦν μόνη καὶ ἐν τῷ μέσῳ σιγῆς τάφου
θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι κοιμᾶτο. ὅταν ἐπὶ τέλους κατε-
βίβασε τὰς χεῖρας, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς εἶχον λάμψιν
ψυχρὰν, ἐπὶ δὲ τῶν ἡμιανοίκτων αὐτῆς χειρῶν ἐ-
πὶ πᾶσι μειδίαιμα ὑπερήφανον. Πολλὰκις ἐβύβισε τὴν
γραφίδα εἰς τὸ μελανοδοχεῖον, χωρὶς ὅμως ν' ἀποκα-
σίσει ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐπιστολὴν, ἐπαναπίπτουσα αὖθις
εἰς τὴν ἀφασίαν ἐνῶ ἡ μελάνη ἐξηραίνεται ἐπὶ τῆς
γραφίδος.

Ἐπὶ τέλους ἐταπεινώσει τοὺς ὤμους, ἔκλινε τὸν
τράχηλον καὶ μετὰ θυμοῦ, ὅστις ἐκίνει τὴν χεῖρα
αὐτῆς ἐπὶ τοῦ χάρτου ὡς ἀστραπὴν, ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Δὲν ἤξευρες ὅτι θὰ μ' ἐφόνευες. Σὺ μόνος θὰ τὸ
μάθῃς. Σοὶ κίμω τὴν τιμὴν ἐμπιστευμένη σοὶ τὸ
πρᾶγμα. Ἀῦριον τὴν πρωίαν ἢ τὴν ἐσπέραν, καθ' ἣν
ὥραν θὰ δυνήθῃ νὰ διαρῦγῃ, ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώ-
σει πρὶν ἢ λάβῃς τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, θὰ ριφθῇ ἐκ
τοῦ ὕψους τῶν βράχων τῆς Φλαμμουβίλλης εἰς τὴν
θάλασσαν. Τὸ μέρος εἶναι κατὰλληλον. Τὸ ἐξήτασα,
καὶ εἶναι ἀσφαλέστατον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου
μου. Παράδοξον τέλος. Δὲν ἔχει οὕτω; Σοὶ λέγω ὁ-
μως ἄνευ πικρίας ὅτι εἶναι τὸ καλλίτερον δι' ἐμέ.

«Δὲν ἐσκέφθης τὸ τοιοῦτον. Μὴ σοὶ φαίνεται ὁμως
παράδοξον ἀπὸ οὐτε εἰς ἐμέ φαίνεται τοιοῦτον.

«Πρέπει οἱ γονεῖς μου νὰ νομίσουν ὅτι πρόκειται
περὶ δυστυχήματος. Ἡ καρδίαν μου αἰμᾶσι ἐπὶ τῇ
πικρᾷ θλίψει, ἣν θὰ αἰσθανθῶσι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τὴν
καταστήσω πικροτέρην ἀκόμη. Μὴ κίμωλις μεγάλως
σκηνᾶς, οὔτε ἀπελπίζω ἀναγινώσκων τὴν ἐπιστολὴν
μου αὐτήν. Μὴ ἀνατείνῃς τὰς χεῖρας εἰς τοὺς οὐρα-
νοὺς, μηδὲ ἐκφέρῃς ἀναφωνήσεις. Αἱ δραματικαὶ ἐπι-
δείξεις δὲν ἐχρησίμευσαν ἀλλ' ἢ μόνον εἰς τὸ νὰ χά-
νῃται καιρὸς καὶ δὲν πρέπει νὰ χάνῃς σὺ, διότι ἐγὼ
βιάζομαι. Θὰ ἐπιβῇ λοιπὸν τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἡ
ὁποία θὰ σὲ φέρῃ εἰς τὴν Διελὲτ τὸ ταχύτερον. Σοὶ
γράφω μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σοὶ ζητήσω αὐτὴν τὴν
χάριν. Θὰ εὖρῃς βεβαίως εὐλογον ἀφορμὴν διὰ νὰ ἐξη-
γήσῃς τὴν ἔλευσίν σου, ὡς π. χ. αἵτησιν περὶ γάμου.

«Ἐχω καὶ θὰ ἔχω τὴν ἀνάγκην σου. Θέλω, ἀμὰ
ὡς μὲ εὖρουν νὰ μὲ θάψουν ἐδῶ, ἐν τῷ νεκροταφείῳ
τῆς Φλαμμουβίλλης, εἰς ἀπόστασιν βημάτων τινῶν
ἐκ τῆς οἰκίας ἐν ἣ θὰ κατοικήσουν οἱ γονεῖς μου. Πι-
θανόν νὰ θελήσουν νὰ μὲ μεταφέρουν εἰς Παρίσιους
διὰ νὰ μὲ θάψουν πλησίον τῶν προγόνων μου. Ἐγὼ
ὁμως δὲν θέλω, δὲν ἐπιθυμῶ τοὺς Παρίσιους, οὔτε δι'
ἐμέ οὔτε δι' ἐκείνους. Ἐὰν μὲ θάψουν ἐδῶ, θὰ θελή-
σουν νὰ μείνουν πάντοτε ἐδῶ πλησίον μου, εἰμὶ δὲ
βεβαία ὅτι τὰ ὀλίγα ἔτη, τὰ ὁποία ἔχουν ἀκόμη νὰ
ζήσουν θὰ εἶναι δι' αὐτοὺς, ἐδῶ ὄντας, ἥττον δυστυχῆ
ἢ ἐν Παρίσιους.

«Ὅταν κίμωλις λόγον περὶ τούτου δὲν θὰ δυσκο-
λευθῇτε νὰ τοὺς καταπείσετε. Οἱ δυστυχεῖς θὰ γίνουν
τρελλοὶ ἐκ θλίψεως καὶ ἐπομένως θὰ ἀκολουθήσουν
τὴν ὁδοὺ τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ τις αὐτοῖς. Ἐ-
πειτα ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλήσετε ἐλευθέρως,
ἐπειδὴ εἶθε μνηστήρ μου. Δυστυχῆ πλάσματα τὰ

ὁποῖα ἀγαπῶ! Γίνομαι ἄλλη ἐξ ἄλλου ἀναμνησχο-
μένη τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον θὰ τοῖς προξενήσω καὶ τοῦτο
ἀποτελεῖ τὴν σκληρὰν τιμωρίαν μου.

«Βλέπεις ὅτι ὁμιλῶ πάλιν περὶ μιᾶς ιδιοτροπίας,
ἀλλ' εἶναι ἡ τελευταία, μεγίστην δ' ἀποδίδω σπου-
δαιότητα εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς. Ἀφοῦ
τόσα ἐκ τοῦ βίου ἤλπισα τῶν ὁποίων οὐδὲν ἐπραγμα-
τοποιήθη, εἶναι δίκαιον νομίζω, δὲν ἔχει οὕτω; νὰ
λάβω τὴν μικρὰν εὐχαρίστησιν νὰ ἱκανοποιηθῶ μετὰ
θάναντον. Τὴν ἱκανοποίησιν ἐκείνην θὰ τὴν ὀφείλω
εἰς σέ!

«Λέγουσιν ὅτι εἶναι κακὸν ν' ἀποθάνῃ τις ἄνευ
σκέψεως περὶ συγχωρήσεως πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι
μᾶς ἔκαμον κακόν. Μὴ νομίζῃς ὅτι ἀποθνήσκουσα
διατηρῶ αἴσθημα μνησικακίας κατὰ σοῦ. Ὅταν τις
εὐρίσκηται εἰς τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμὰς ἀπο-
βαίνει γενναῖος. Εἰμὶ παρωργισμένη μόνον κατ'
ἐμυτῆς, ἀλλὰ δὲν συγχωρῶ ἐμυτὴν.

«Υγείανειν».

W.

Ἀνέγνω αὖθις τὴν ἐπιστολὴν αὐτῆς μετὰ μειδί-
ματος εἰς τὰ χεῖλη, περιφρονήσεως πρὸς τὰ γήινα
ὡς ὅτε ἐσχεδίαζεν αὐτὴν κατὰ νοῦν, ἀλλὰ τῇ φορᾷ
ταύτῃ μᾶλλον καταφανοῦς. Ὁ ὀφθαλμὸς αὐτῆς ἦν ἀ-
παθής, ψυχρὸς καὶ τὰ χεῖλη τεταμένα ὥσει ἐζωογό-
νει αὐτὰ συγκινήσεις ὑπερηφανίας.

Ἦτο εὐχαριστημένη ἐξ ἑαυτῆς. Οἶα θὰ ἐγίνετο
γυνὴ ἐὰν ἡ τύχη ἦν μᾶλλον ἐπιεικὴς πρὸς αὐτήν!

Καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος ἔχουσα τὴν ἐπιστολὴν πρὸ
αὐτῆς ἀνεπτυγμένην, μειδίῳσα ὡς πρὶν τὴν γράψῃ.
Τούλάχιστον δὲν ἦτο οὔτε ἀδύνατος οὔτε δειλὴ.

Παρήρχετο ἡ ὥρα. Τέλος ἡ κόπωση ἔκαμψε τὸν
αὐχέναν αὐτῆς καὶ ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν
σταυροειδῶς ἐπὶ τῆς ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς τεθειμένων
βραχιόνων αὐτῆς.

Ὅταν ἀρυπνίσθη τὰ παράθυρα αὐτῆς εἶχον ἀρχί-
σει νὰ λευκαίνωνται. Ἠγέρθη τότε ἔντρομος.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς ἡ ἀνάμνησις τῆς
ἐπιστολῆς, ἣν ἔγραψεν. Ἦτο ἡ τελευταία δι' αὐτὴν
αὐγὴ, ἐχαιρέτα τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἡμέραν. Ριγοῦ-
σα ἐκ ψύχους καὶ συγκινήσεως, ἔκαμε χειρωνακίαν
πικρὰς ἀπελπισίας καὶ ἐξαιφνης ἀπέκρυψε τὸ πρόσω-
πον αὐτῆς διὰ τῶν δύο χειρῶν, μὴ θέλουσα νὰ ἰδῇ τὸ
τρομερὸν φᾶσμα ὁπερ ἀνωρθοῦτο πρὸ αὐτῆς.

Ὁ ἐνδοιασμός ὁμως οὗτος μόνον ἐπὶ δευτερολέπτον
παρετάθη, αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπανάπεσον αὖθις, οἱ τε-
θαλωμένοι μεγάλοι αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἀνεκτήσαντο βαθ-
μῶδον τὴν σταθερότητα καὶ τὸ σπινθηροβόλον τοῦ
βλέμματος ὡς κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἡσυχῶς ἔθεσε τὴν
ἐπιστολὴν ἐντὸς φακέλου, ὃν ἐσφράγισεν.

Οἱ πάντες ἐκοιμῶντο ἐπὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐπλησίασε
λοιπὸν πρὸς τὸ παράθυρον καὶ ἀνασύρασα τὸ παραπέ-
τασμα παρετήρησεν ἔξω. Ὁ λιμὴν ἦν ἔρημος, κεκα-
λυμμένος ὑπὸ τῶν ἀτμῶν λεπτοτάτης βροχῆς.

Ἔστη ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ὡς δὲν ἠρίθμησε

καὶ μόλις ἐκ τῆς νάρκης ἀπέσπασεν αὐτὴν ὁ κρότος
τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἐγερθέντων τοῦ ὕπνου. Ἦδη ἠδύνατο
νὰ ἐξέλθῃ ὅπως ρίψῃ τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ ταχυδρο-
μεῖον. Ἐρριφεν ἐπὶ τῶν ὤμων ἐπανωφόριον, ἔκρυψε
τὴν ἀτκατον κόμην ὑπὸ ἀρμόδιον κάλυμμα καὶ ἐξῆλ-
θε τοῦ δωματίου ἀφορητῇ. Τὸ ταχυδρομικὸν κιβώ-
τιον εὐρίσκειτο ἐν ἀποστάσει πεντηκοντάδος μέτρων
ἐκ τοῦ ξενοδοχείου. Διέτρεξε τὴν μικρὰν ἐκείνην ἀ-
πόστασιν ταχέως, ἀλλ' ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὸ κιβώ-
τιον ἔστη. Μόλις ὁμως ἐπὶ δευτερολέπτον παρετάθη
ὁ ἐνδοιασμός ἐκεῖνος. Ἐθῆκε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ὁ
ἐλαφρὸς ἤχος, ὃν παρήγαγεν αὐτὴ ὀλισθαίνουσα, ἦν
ὥσει κτύπος μαχαίρας ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

Τετέλεσται. Εἶχε καταδικάσει ἑαυτὴν διὰ τῆς
πράξεως ταύτης, πρὸ τῆς ἐσπέρας ἔπρεπε νὰ εἶναι
ἀποθαμένη.

Ὅπως δὴ ποτε ἐγένετο ἀνδρεία.

Ἐπανῆλθε βραδέως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ εἰσῆλ-
θεν εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς ἀφορητῇ ὡς εἶχεν ἐξέλθει.

Τί ἔπρεπε νῦν νὰ πράξῃ ὅπως χρησιμοποίησιν τὸν
ὀλίγον ἀπομένοντα αὐτῇ καιρὸν;

Ἠσχολήθη περὶ τὴν κόμμωσιν αὐτῆς καὶ ἐνεδύθη
μετὰ κομψοπροπειίας. Ἡ ἐργασία αὕτη ἀπασχόλησεν
αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ὥραν. Ἐπεθύμει νὰ μὴ ἔχῃ τὴν κόμην
ἐν ἀταξίᾳ ὅταν θὰ τὴν ἐπανεύρισκον, ἐφ' ᾧ ἔπλεξε
σφιγκτὰ τὰς μακρὰς πλεξίδας αὐτῆς, λέγουσα καθ'
ἑαυτὴν ὅτι νῦν μόνον ἡ μήτηρ αὐτῆς θὰ ἠδύνατο νὰ
τὰς κτενίσῃ.

Ἐγίνωσκε καλῶς ὅτι τοιαῦτα σκεπτομένη ἐξεθη-
λύνετο, ὅτι ἀφῆρει ἑαυτὴν θάρος, ἠσθάνετο ὁμως ἀφ'
ἐτέρου ὅτι κατεκυρίευν αὐτὴν μελαγχολία, ἡ ὁποία
ἐφαίνετο αὐτῇ γλυκεῖα, διότι οὕτως ἐπλησίαζε πρὸς
τὴν μητέρα αὐτῆς καὶ διότι προέβλεπε τὰς περιποιή-
σεις αὐτῆς ὅταν ὥρας ἐκ τῆς καὶ τολμηρᾶς Σω-
σάννης δὲν θ' ἀπέμενε πλέον ἢ δυστυχὲς σῶμα ἀπε-
σκληρυμμένον καὶ κενὸν ζωῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

(Μετάφρασις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Ἀρχαιεσδία ι.

Προεδρεύοντος τοῦ προέδρου κ. Ἀναστασίου Χρη-
στίδου καὶ παρόντων ἐξ καὶ πεντήκοντα μελῶν, ἐγέ-
νοντο τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 25 ἀπριλίου, αἱ ἀρ-
χαγεσδία, ἥτοι ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων κοσμητόρων, τῶν
μελῶν ἐκάστης ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἐπιμελητῶν. Κατὰ
τὴν ἐκλογὴν τοῦ προέδρου ἐγένοντο τρεῖς ἐπανα-
ληπτικαὶ ψήφοι: κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν δύο
ὑποψηφίων, τῶν κ.κ. Κ. Καλλιᾶδου καὶ Δ. Μαλιά-
δου, ὁ μὲν πρῶτος ἐλαβε ψήφους εἰκοσιεπτά, ὁ δὲ

*) Ἰδε ἀριθ. 26, σελ. 509—511.

δεύτερος εικοσιοκτώ. Τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας ἐπὶ πεντήκοντα ἔξ οὗσης εἴκοσι καὶ ἑννέα, ἐπανεληθῆν ἡ ψηφοφορία, καθ' ἣν ἐπὶ τὸν ἰσοψηφία, ἐκατέρου τῶν ὑποψηφίων λαβόντος ἀνὰ εικοσιεπτὰ ψήφους, εὐρεθείσων καὶ δύω ψήφων ὑπὲρ τοῦ τέως προέδρου κ. Ἀν. Χρηστίδου· ἐπαναλαμβάνεται ἐπομένως ἡ ψηφοφορία μετὰ τῶν πλειοψηφούντων ὑποψηφίων, οἵτινες καὶ ἀπέχουσι τῆς ψηφοφορίας. Μετὰ τὴν διαλογὴν τῶν ψήφων ἀναδείκνυται πρόεδρος ὁ κ. **Δημῆτριος Μαλιάδης**, τέως ἀντιπρόεδρος, διὰ ψήφων εἴκοσι καὶ ὀκτώ κατὰ εἴκοσι καὶ τεσσάρων, ὡς ἔλαβεν ὁ κ. Κ. Καλλιάνης.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ταύτης γίνεταί δεκτὸν διὰ χειροκροτημάτων, μεθ' ἃ ἐγερθεὶς ὁ ἐκλεγείς νέος πρόεδρος κ. Μαλιάδης, ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ, ἐδήλωσεν ὅτι πάσῃ δυνάμει ἐργασθήσεται ὅπως φανῇ ἄξιος τῆς τιμῆς καὶ ἐμπιστοσύνης τῶν συναδέλφων, οἵτινες περιέβαλον αὐτὸν δι' ἀξιώματος ὅπερ τοσοῦτοι ἔξοχοι πρὸ αὐτοῦ ἔσχον, καὶ ἐπεκαλέσάτο ἐπὶ πᾶσι τὴν σύμπραξιν πάντων ἀνευ ὑστεροβουλίας χάριν τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου, τοῦ ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, τὸν τε παλαιὸν καὶ νέον, τιμωμένου. Μετὰ τὴν προσλαλίαν ταύτην, ἦν ἐπίσης ἐχειροκρότησαν τὰ μέλη, ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ, πάντοτε μυστικῇ ψηφοφορίᾳ, τῶν ἀντιπροέδρων, ἀνεδείχθησαν δὲ τοιοῦτοι οἱ κ.κ. **Μιχαὴλ Κεφάλας**, διευθυντὴς τῆς ἐν Σταυροδρομίᾳ ἐνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας, διὰ ψήφων τριάκοντα καὶ πέντε, τῶν ἐπιλαχόντων λαβόντων ἀνὰ ἑννέα ἕως δέκα ψήφους καὶ **Κωνσταντῖνος Βλαστάρης**, τραπεζίτης, διὰ ψήφων εἴκοσι καὶ ἑπτὰ. Ἐπανεληθῆν ἡ ψηφοφορία καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ γενικοῦ γραμματέως· κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν ὁ κ. Ὁδ. Ἀνδρεάδης ἔλαβε ψήφους εἴκοσι καὶ τεσσάρους, τῶν ἐπιλαγχανόντων λαβόντων ἀνὰ ἑννέα ἕως δέκα ψήφους, κατὰ τὴν δευτέραν δὲ ἀνεδείχθη γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. **Ὁδυσσεὺς Ἀνδρεάδης** καὶ ἄλλοτε ἐπὶ πενταετίαν τοιοῦτος διατελέσας, διὰ ψήφων εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἐπὶ τεσσαράκοντα τεσσάρων ψηφοφορησάντων. Ἀκολουθῶς ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τῶν λοιπῶν κοσμητόρων· ἀνεδείχθησαν δὲ εἰδικὸς γραμματεὺς ὁ κ. **Χρῆστος Πανταζίδης**, σχολάρχης τῆς ἐν Ταταούλοις σχολῆς τῶν ἀρρένων, διὰ ψήφων τριάκοντα καὶ ἑπτὰ, βιβλιοφύλαξ, τὸ τέταρτον ἦδη, ὁ κ. **Νικότας Παπαγιαννόπουλος**, διὰ ψήφων εἴκοσι ὀκτώ, ταμίας ὁ καὶ τέως τοιοῦτος κ. **Διον. Κοντογεώργης**. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐκάστης ψηφοφορίας ἐγίνετο δεκτὸν διὰ χειροκροτημάτων. Προτάσει δὲ τῶν κοσμητόρων κατηρτίσθησαν καὶ αἱ ὀκτὼ διαρκεῖς ἐπιτροπαὶ τοῦ Συλλόγου ἐκ τῶν ἑξῆς μελῶν·

Εκπαιδευτικῆς. Ἀνδρεάδης Ὁδ. Βακαλόπουλος Κ. Βραχάμης Σ. Γεδεών Μ. Εὐσταθιανὸς Ἀλ. Κεφάλας Μ. Μοστράτος Δ. Οἰκονομίδης Δ. Πανταζίδης Χρ. Παπαγιαννόπουλος Ν. Rosenfeld Δ. Τάγης Φ. Χατζηκρήστου Χρ.

Φιλολογικῆς. Ἀμαξόπουλος Ε. Αὐθεντόπουλος Μ. Βαλαβάνης Ἰωακείμ, Βουτυρᾶς Σ. Ι. Μοστράτος Δ. Μυστακίδης Β. Οἰκονομίδης Δ. Παρίτης Κ. Παπαγιαννόπουλος Ν. Πετρακίδης Π. Σαλτέλης Θ. Τάγης Φ. Χατζηκρήστου Χρ.

Συντακτικῆς. Βαλαβάνης Ἰωακείμ, Γεδεών Μ. Παπαροῦσης Π.*

Ἀρχαιολογικῆς. Βεγλερῆς Γ. Γεδεών Μ. Calvert I. Curtis G. I. Καμπανάκης Π. Καραθεοδωρῆ Κ. Κλεάνθης Ζ. Κοπάσης Α. Long A. Μανδούρωφ Π. Μεϊμαρίδης Π. Millingen A. van. Mordtmann A. Μυστακίδης Β. Πετρίδης Κ. Σιδερίδης Ε. Α. Συμυρνῶφ Α.

Ἐλεγκτικῆς. Γεράδος Α. Πρίντζης Κ. Ψωμιάδης Κ.

Ἐπιστημονικῆς. Ἀπέρης Π. Βραχάμης Σ. Ζαβιτζιάνος Σπ. Λογοθέτης Μ. Μακρῆς Κ. Ναζλῆς Σ. Πέκος Α. Σιώτης Ι. Ταχιντζῆς Κ. Τουργούτης Α.

Ἀνθρωπολογικῆς. Ἀμπελίδης Μ. Ἀποστόλου Σ. Γιαννουλάτος Ν. Ἰωαννίδης, Μαλιάδης Η. Νικολόπουλος Π. Δ. Πετρίδης Κ. Πινιατῶρος Α. Ρίτσος Β. Τουργούτης Α.

Οἰκονομικῆς. Θαλασσινὸς Μ. Ἰγγλέσης Π. Μαυδογορδάτος Φρ. Σεϊτανίδης Γ. Χατζόπουλος Ι.

Τέλος, τῇ προτάσει ἐπίσης τῶν κοσμητόρων, ἐξελέγησαν ἐπιμεληταί, τῶν μὲν ἀρχαιολογικῶν καὶ νομισματικῶν συλλογῶν ὁ κ. Φραγκίσκος Μαυρογορδάτος, τῆς δὲ ὀργανοθήκης καὶ τῶν φυσιογραφικῶν συλλογῶν ὁ κ. Σ. Βραχάμης.

Οἱ νέοι κοσμητορεῖς θ' ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπέτειον πανήγυριν τοῦ Συλλόγου, ἥτις γενήσεται τῇ ἐπιούσῃ κυριακῇ, 9 ἀρξαμένου καὶ καθ' ἣν ὁ μὲν τέως πρόεδρος ποιῆσεται γενικὴν ἐκθεσὶν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου καὶ ἀγγελεῖ τὰ ὀνόματα τῶν νέων κοσμητόρων, ὁ δὲ νέος πρόεδρος ἀναγνώσεται ἐπιστημονικὴν πραγματείαν.

Κατὰ τὸν Κανονισμὸν τοῦ Συλλόγου, ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων ὁ μὲν κ. Μ. Κεφάλας ἔσται πρόεδρος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ κ. Κ. Βλαστάρης τῆς οἰκονομικῆς.

Κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἀναγνωσθήσεται ἡ κρίσις τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸ Ζωγράφειον διαγωνισμῶν περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης πονημάτων. Τῇ δὲ 24 ἀρξαμένου ὑποβληθήσεται, συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα, ἡ κρίσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Καραπαναίου ἀγῶνος.

Τῇ αὐρίῳ δευτέρᾳ, ὁ κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶς συνεχίζων τὴν «περὶ τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων» πραγματείαν αὐτοῦ ἀνακοινώσεται «περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀρχαγγέλου πέραν εἰς τὸ Προμότου» ὡς ὑποσημειώσιν εἰς ἐκείνην.

*) Τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸ 63 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, μέλη εἰσὶν αὐτοδικαίως ὁ γενικὸς γραμματεὺς, ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν ἐπιτροπῶν φιλολογικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

† Ο ΕΦΕΣΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ.

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ (25) ἀπεβίωσε καὶ τῇ ἐπιούσῃ, δευτέρᾳ, ἐκνεύθη, προϊσταμένου τῆς κηδείας τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ γηραιὸς μητροπολίτης Ἐφέσου Ἀγαθάγγελος, μέλος τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ ἀληθῆς, τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ αἰ ἐν νῷ ἔχων καὶ ταύτας τελῶν, οὐ μόνον τῷ τε γένει καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ πολυτίμους παρέσχεν ἐκδουλεύσεις ὥστε μητροπολίτης Σερβικίου, Δράμας, Ἐφέσου καὶ τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐν δυσχερεσί περιστάσει, οὐ μόνον τὴν φιλασθεωρίαν ἥσκησε πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς παιδείας ἀνεδείχθη ὑπέρμαχος. Ἐν τούτῳ ἀληθῶς διεκρίθη. Οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ στατιστικὴ τῆς ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἐφέσου παιδείσεως μετὰ μεγάλου καλλιτεχνικοῦ πίνακος, ἡ στατιστικὴ δὲ καὶ ὁ πίναξ ἡμεῖς εἶσι σημεῖα τῆς ἁκρας αὐτοῦ φιλομουσίας, δι' ἧς κατῳρεθῶς ν' ἀναπτύξῃ καὶ προαγάγῃ τὴν παιδείαν, νέα ἰδρυσάμενος παιδευτήρια καὶ τὰ ὑπάρχοντα στήριζων. Ἰδοὺ παραδείγματα φιλομουσίου καὶ φιλοπροόδου ἀληθῶς ἀρχιερέως. Εὐλογοῦσι δὲ καὶ ὕμνουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ πολυπληθεῖς ὑπότροφοι, ὧν οὐκ ὀλίγοι ἄξιοι τῆς προστάσεως τοῦ ἀοιδίου ἱεράρχου ἑαυτοῦς ἀπέφηναν, ἐν τε τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης καὶ ἐν ἄλλοις παιδευτηρίοις.

Μικρὸν δὲ πρὸ τοῦ θανάτου, καίπερ ἀσθενὴς καθ' ὅλην τὴν σωματικὴν τῆς λείψεως, ἔσπευσε συνοδεύων τὴν Α. Θ. Π. τὸν ἴσα πατρί ἀγαπῶντα καὶ σέβοντα αὐτὸν εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς ἐν Σταυροδρομίᾳ ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ νὰ παραμείνῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς τελετῆς.

Ἡ Ἐκκλησία ἐθρήνησε καὶ θρηνεῖ πιστὸν στρατιώτην, τὸ ἔθνος δοξάζει καὶ δοξάσει εὐεργέτην αὐτοῦ, θεοδμήτους πράξαντα ἀρετάς, αἷς προσήκει δόξα ἐπήρατος. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἔσται αἰωνία!

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ. — Ὁρισμὸς τῆς φύσεως αὐτοῦ διὰ τῶν πειραμάτων τοῦ Lavoisier, τοῦ H. Davy, καὶ τῶν κ. Dumas καὶ Stass. — Δοκίμιον πρὸς τεχνικὴν παρασκευὴν αὐτοῦ μέχρι τῶν τοῦ κ. Moissan. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Πειράματα πρὸς ὁρισμὸν τῆς ἀντιστάσεως τοῦ πάγου. — Μέτρησης τοῦ ὕψους τῶν νεφῶν. — Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς εἰς τὸ ψῶδες ἀντιστάσεως τῶν ἀμπελών. — Ταχύτης τῆς διαδόσεως τοῦ ηλεκτρισμοῦ διὰ τοῦ ὕδατος. — Ἡ περὶ τῶν σεισμῶν τῆς Ζακύνθου ἔκθεσις τοῦ κ. Κ. Μητροπούλου.

Συνεχίζοντες σήμερον τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ Ἐπιστημονικῇ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει γραφέντα περὶ τῶν πρώτων πρὸς προσδιορισμὸν τῆς φύσεως τοῦ ἀδάμαντος πειραμάτων, προβαίνομεν ἀμέσως εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ θεμελιώδους πειράματος τοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας χημείας Lavoisier, ὅστις ἀντιστρέφας ἐντὸς λεκάνης πλήρους ὑδρογόνου κώδωνα πλήρη ὀξυγόνου καὶ συγκεντρώσας ἐπὶ ταμαχίου ἀδάμαντος εὐρισκομένου ἐντὸς τοῦ κώδωνος τούτου τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἐπέφερε τὴν διὰ καύσεως ἐξαφάνισιν τοῦ ἀδάμαντος, συνέπεια τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ἐν τῷ κώδωνι ἐμφάνισις τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, τῆς γνωστῆς ἐνώσεως τοῦ ἀνθρακος μετὰ τοῦ ὀξυγόνου, ἐξ οὗ ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀδάμας εἶχε νῦν ὡς συστατικὸν αὐτοῦ τὸν ἀνθρακα.

Ὁ Humphrey Davy προέβη ἔτι μᾶλλον, ἀποδείξας διὰ τῶν ἀναλόγων πρὸς τὸ ἀνωτέρω πειραμάτων αὐτοῦ ὅτι κατὰ τὴν καυσίν τοῦ ἀδάμαντος ἐντὸς τοῦ ὀξυγόνου παράγεται μόνον ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἐξ οὗ συνεπέραναν ὅτι ὁ ἀδάμας ἀποτελεῖται μόνον ἐξ ἀνθρακος.

Τὰ συμπεράσματα ταῦτα ἐπεβεβαιώθησαν μεταγενεστέρως (τῷ 1841) ὑπὸ τῶν κ. Dumas καὶ Stass κατὰ τὴν ἀξιόλογον αὐτῶν ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἰσοδυνάμου τοῦ ἀνθρακος, ἀνεκαλύφθη δὲ ὑπ' αὐτῶν ὅτι ἡ ὑπολειπομένη κατὰ τὴν καυσίν τοῦ ἀδάμαντος τέφρα, ἥς τὸ βάρος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ $\frac{1}{500}$ μέχρις $\frac{1}{2000}$ τοῦ βάρους τοῦ ἀδάμαντος, ἀποτελεῖται ἐξ ἀνοργάνων ὑλῶν ἀνηκουσθῶν εἰς αὐτὸν τὸν κρυσταλλικὸν ἀνθρακα καὶ μὴ χωριζομένων ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ διὰ μακροχρονίου βρασμοῦ ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ ὕδατος.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς φύσεως τοῦ πολυτίμου τούτου σώματος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς γενομένας μελέτας σχετικῶς πρὸς τὴν ἐν τῇ φύσει παρουσίαν τοῦ ἀδάμαντος, σημειούμεθα γενικῶς ὅτι αἱ γνωσταὶ τοῦ σώματος τούτου ιδιότητες, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἀπικρὸν καὶ τὸ ἀδιάλυτον τοῦ ἀνθρακος (διότι μόνον ἐν τῷ τετηγμένῳ σιδήρῳ διαλύεται, ὡς γνωστὸν, ποσότης τις ἀνθρακος λαμβανομένη μετὰ τὴν πῆξιν ἐκείνου εἰς πέταλα γραφίτου) παρεκάλυσαν μέχρις ἐσχάτων νὰ γνωσθῇ ὁ τρόπος τῆς μορφώσεως τοῦ ἀδάμαντος ἐν τῇ φύσει, ἀγνοεῖται δὲ εἰσέτι καὶ αὐτὴ ἡ ἐποχὴ καὶ ὁ τόπος τῆς τοιαύτης μορφώσεως, αἱ δὲ ἐν τοῖς χημείοις γινόμεναι ἀπόπειραι πρὸς τεχνικὴν παραγωγὴν αὐτοῦ θεωροῦνται ἀπασαί σχεδὸν ἀποτυχοῦσαι, πλὴν τῆς ἐσχάτης, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐρρήθη, γενομένης ὑπὸ τοῦ ἔξοχου καταλαβόντος θέσιν μετὰ τὰς ἐπὶ τοῦ ἥθορος ἀνακαλύψεις αὐτοῦ τῷ 1886 μετὰ τῶν νεωτέρων χημικῶν κ. Henri Moissan, περὶ ὧν κατωτέρω ἔσται ἡμῶν ὁ λόγος.

Χρονογραφικῶς δὲ σημειοῦντες συντομώτατα τὰς ἐν προγενεστέροις χρόνοις γενομένας δοκιμὰς πρὸς τεχνητὴν τοῦ ἀδάμαντος παραγωγὴν, δέον ν' ἀναφέρωμεν ὡς πρώτους ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐργασθέντας τοὺς Gagniard de la Tour καὶ Gannal, ὧν ὁ δεύτερος προσεπάθησε τῷ 1828 νὰ παραγάγῃ τεχνητὸν ἀδάμαντα δι' ἐπιδράσεως τοῦ φωσφόρου ἐπὶ θειοῦχου ἀνθρακος, ὁπότε ἐλάβε λευκὸν πέταλον ἐνέχον μικροὺς κρυστάλλους μεγέθους κόκκου κέγγρου, οἵτινες παρουσίαζον ὥραιας ἱριδίζουσας ἀνταυγείας, ἐχάραττον δὲ τὸν χάλυβα, ὑπ' οὐδενὸς τῶν μετάλλων χαρασσόμεναι, καὶ παρουσίαζον ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον τὴν δωδεκάεδρον μορφήν. Ὁ εἰς τῶν κρυστάλλων τούτων ἐδοκιμάσθη διὰ τοῦ πυρός, παρουσίασε δὲ τὸ καύσιμον τοῦ ἀδάμαντος οὐδὲν καταλιπὼν ὑπόλειμμα.

Ἀξιολογώτατα εἶδιν ἰδίᾳ τὰ ἐπὶ τούτῳ πειράματα τοῦ Despretz καὶ τοῦ Hannay. Ὁ πρῶτος τούτων ὑπέβαλεν ἐν τῷ κενῷ κύλινδρον ἀμιγυῖς ἀνθρακος εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐπαγωγικοῦ σπινθῆρος ἰσχυρᾶς μηχανῆς Ruhmkorff, ἥς ὁ εἰς τῶν ῥομφόρων ἀπετελεῖτο ἐκ συρμάτων λευκοχρύσου περιβαλλόντων τὸ ἄκρον τοῦ ἐξ ἀνθρακος κύλινδρου. Μετὰ τὴν ἐπὶ μῆνα ὅλον ἀδιάλειπτον ἐπενέργειαν τοῦ σπινθῆρος ἐπὶ τοῦ ἄνθρακος, τὰ ἐκ λευκοχρύσου νήματα ἐκαλύφθησαν ὑπὸ μελαίνης κρυσταλλικῆς κόνεως περιεχοῦσης μικροσκοπικὰ λαμπρὰ ὀκτάεδρα κατάλληλα πρὸς κατεργασίαν τοῦ λυχνίτου (ρύοδινίου), τοῦ σκληροτάτου, ὡς γνωστὸν, μετὰ τὸν ἀδάμαντα τιμίου λίθου¹. Ὁ Depretz ἐθεώρησε τότε τοὺς ὀκταέδρους τούτους κρυστάλλους ὡς τεχνητῶς παρασκευασθέντα ἀδάμαντα, ἀλλ' ἡ αὐστηροτέρα ἐξέτασις τῶν προϊόντων τούτων, ὡς καὶ τοῦ διὰ ρεύματος στήλης Daniell, ἐχοῦσης ὡς πόλους κύλινδρους ἐξ ἀνθρακος, σχηματισθέντος ἐπὶ τοῦ ἀργητικοῦ πόλου μέλανος στρώματος, ὅπερ μετὰ δυσκολίας ἐχάρασσε τὸν λυχνίτην, οὐδόλως πείθει ἡμᾶς ὅτι ὁ Depretz ἐπέτυχε τὴν τεχνητὴν παραγωγὴν ἀληθῶν ἀδαμάντων.

Ὁ Marsden ἐφθάσεν εἰς ἀποτελέσματα ἀνάλογα, θερμάνας ἰσχυρῶς ἐπὶ 10 ὥρας μίγμα ἀργύρου καὶ ἀνθρακος σακχάρου· ἡ τακεῖσα μάζα ἀφῆθη νὰ καταψυχθῇ, διελύθη ὁ ἄργυρος ἐντὸς νιτρικοῦ ὀξέος, τὸ δὲ ὑπολειφθὲν ἀπετελεῖτο ἐξ ἀνθρακος ἀμόρφου, ἐκ γραφίτου καὶ ἐκ μικρῶν ὀκταέδρων κρυστάλλων, ὧν τινες μὲν ἦσαν διαφανεῖς, ἕτεροι δὲ μέλανες, ἐχάρασσον δὲ τὴν ὑάλον, τὸν ὀρεινὸν κρύσταλλον καὶ τὸν σάπφειρον, ἐκαίοντο δὲ ἐντὸς τοῦ ὀξυγόνου, ἀποτελοῦντες κατὰ τὸν κ. Marsden ἀληθεῖς ἀδάμαντας τεχνητῶς παρασκευασθέντας.

Ὁ δὲ Hannay ἀντικατέστησε τὸν ἄργυρον διὰ τοῦ νατρίου καὶ τὸν ἀνθρακα τοῦ σακχάρου δι' ἐλαίου φαιλίνης, ἐργασθεὶς ὑπὸ ἰσχυρᾶν πίεσιν καὶ λίαν ὑψηλᾶς θερμοκρασίας, προσπαθὼν δὲ οὕτω νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τοῦ ἀνθρακος διάλυσιν, ἔτι δὲ προσπάθησε νὰ ἐπιφέρει τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν ὑδρογονανθράκων διὰ τῶν ἀκαλασειδῶν μετάλλων νατρίου, καλίου καὶ λιθίου, καὶ τὴν κρυσταλλικὴν καθίζησιν τοῦ οὕτως ἀναστοιχειομένου ἀνθρακος, εἰς πολλὰ δὲ τῶν πειραμάτων τούτων φαίνεται ἐπιτυχὴν τὴν παρασκευὴν κρυσταλλικοῦ ἀνθρακος.

1) Ὡς κληρότης τοῦ λυχνίτου πρίστανται ὑπὸ τοῦ ἐκ 9.

Ἐν γένει εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω ἀνεφερομένας περιστάσεις ἐλάβον κρυστάλλους ὀκταέδρους σκληροτάτους ἀλλὰ λίαν μικροὺς, οἵτινες ἰσως ἀπετελοῦντο ἐξ ἀδάμαντος.

Ταῦτα ἐν συντόμῳ τὰ σπουδαιότερα τῶν μέχρις ἐσχάτων γενομένων πειραμάτων πρὸς τεχνητὴν τοῦ ἀδάμαντος παρασκευὴν, περὶ δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Moissan ἐναγχοῦς γενομένων ἐπιτυχῶν δοκιμῶν, καὶ τῆς εἰς ταύτας δοθείσης ἀφορμῆς προσεχῶς λεπτομερέστερον.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Κατὰ τὰ τέλη τοῦ τελευταίου χειμῶνος ἐγένοντο κατ' ἐντολὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Γαλλίας περίεργα πειράματα, ὧν τὰ ἐξαγόμενα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Echo de l'Armée, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀντίστασιν, ἣν παρουσιάζει ὁ πάχος. Κατὰ ταῦτα, στρώμα πάχους 0,04 μ. ἀντέχει εἰς τὸ βῆρος ἀνθρώπου βαδίζοντος μεμονωμένου· ὅταν τὸ πάχος τοῦ στρώματος τοῦ πάχους ἀνέρχεται εἰς 0,09 μ., δύναται νὰ ὑποβαστάσῃ ἀπότοπα πείραμα ἐν ἀρχῇ τῆς στρώμα πάχους 0,12 μ., ἀντέχει εἰς τὸ βῆρος τηλεβόλων τῶν 8 λίτρων τεθειμένων ἐπὶ ἐλκίθρων, ὑποβαστάζει δὲ τηλεβόλα τῶν 12 λίτρων, ὅταν τὸ πάχος αὐτοῦ εἶναι 0,14 μ. ὅταν δὲ τὸ πάχος τοῦ στρώματος ἀνέρχεται εἰς 0,16 μ., ὑποβαστάζει πεδινὰ τηλεβόλα φερόμενα ἐπὶ κιβωτίων (caissons) μετὰ τοῦ συνήθους ἔρματος· τελευταῖον δὲ δύναται ὁ πάχος ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν πίεσιν τῶν μεγαλειτέρων βαρῶν, ὅταν τὸ πάχος αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς 0,29 μ.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι κατὰ τὰς ἐν τῇ Revue Scientifique δημοσιευθείσας παρατηρήσεις τοῦ κ. F. A. Forel ἀναφέρονται μόνον εἰς τὸν νέον πάχον καὶ ἐν ὅσῳ τὸ πάχος αὐτοῦ βραίνει αὐξανόμενον, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν παλαιόν, ὅστις συνήθως ἐνεκκ διαφόρων ἐπιρροῶν εἶναι πολλῶς εὐθραυστότερος.

Ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν οἱ σουηδοὶ μεταωρολόγοι Ekholm καὶ Hildebrandsson ἐπεδόθησαν ἐν Upsala¹ εἰς μελέτας σχετικὰς πρὸς τὴν μέτρησιν τοῦ ὕψους εἰς θ' εἰρέσκονται τὰ νέφη καὶ πρὸς τὴν κίνησιν αὐτῶν, ταῦτοχρόνως δὲ καὶ οἱ κ. Hagsstrom καὶ Falck ἐπεδόθησαν εἰς ἀναλόγους μελέτας ἐν Storlien² οἱ δὲ κ.κ. Rotch καὶ Clayton ἐν Blue-Hill (Μασσαχουσέττη), ἀπ' ἐτέρου δὲ ὁ κ. Kassner ἐδημοσίευσε τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὕψους τῶν κυριωτέρων ποικιλιῶν τῶν νεφῶν, διαγράφας τὸν ἀκόλουθον πίνακα:

Μορφὴ νέφους.	Ἀντιστοιχοῦν ὕψους.
στιβάς (stratus)	0,7 κμ.
ὄμβριον (nimbus)	1,5 "
σώρος (cumulus)	1,5 "
σώρος-στιβάς (cumulo-stratus)	2,1 "
στιβάς-σώρος (strato-cumulus)	2,3 "
ψευδομαλλός (faux-cirrus)	3,9 "
ἄνω-σώρος (alto-cumulus)	4,0 "
ἄνω-στιβάς (alto-stratus)	5,0 "
μαλλός (cirrus)	6, μέχρις 9 κμ. ³

1) Παρὰ τὴν Στοκχόλμην.

2) πρὸς Β. τῆς Thorondhem (Νορβηγία).

3) Τὰ πλεῖστα τῶν εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν ἀνωτέρω

Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ κ. Rotch, ἐν Blue-Hill, γενομένων παρατηρήσεων ἐξάγονται πορίσματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ ὕψος, τὴν θέσιν καὶ τὴν κίνησιν τῶν νεφῶν, ἀναγραφέντα ἤδη ὑπ' ἡμῶν ἐν προγενεστέρα Ἐπιθεωρήσει. (Βλέπε ἀριθμ. 11, Ἔτος Βον, ἐν σελ. 215).

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Perraud γενομένων τῇ γαλλικῇ γεωργικῇ ἐταιρίᾳ ἀνακοινώσεων τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ ἐπὶ τῆς εἰς τὸ ψῦχος ἀντιστάσεως τῶν γαλλοαμερικανικῶν κλημάτων ἐξάγεται ὅτι ταῦτα ἀντίχρυσιν εἰς λίαν ταπεινὰς θερμοκρασίας, ἐνῶ παρατηρήθη ἤδη εἰς προγενεστέρας ἐποχὰς ὅτι τὰ γαλλικὰ κλήματα καταστρέφονται εὐκόλως ὑπὸ τῶν παγετῶν ἐν Ἀμερικῇ, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἀμερικανικὰ ἅτινα ἀντίχρυσιν ἐν Γαλλίᾳ. Αἱ παρατηρήσεις αὗται τοῦ κ. Perraud ἐγένοντο ἐν τῷ ἀμπελοφυτικῷ σταθμῷ (station viticole) τῆς Villefranchel, ἐνθα τὸ θερμόμετρον κατηλθε κατὰ ἰανουάριον μέχρις — 270. Ἐκ τῶν κλημάτων δὲ τῶν περιεχομένων ἐν τῷ δοκιμασθέντι χώρῳ τοῦ σταθμοῦ ἀπαντα τὰ ἀμερικανικὰ, τὰ διακρινόμενα ὑπὸ τὰ δνόματα Berlandieri, cordifolia, Riparia, κτλ. δὲν ἐπάχυσαν, ἐνῶ τὰ πλησιέστερα πρὸς τὰς γαλλικὰς ποικιλίας τῶν κλημάτων ἔπαθον καὶ τόσῳ δεινότερον μάλιστα ὅσῳ ὁμοιότερα ἦσαν πρὸς τὰ γαλλικὰ κλήματα.

Κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Chan γενομένας ἐσχάτως μετρήσεις ἡ ταχύτης τῆς διαδόσεως τοῦ ἡλεκτρισμοῦ διὰ τοῦ ὕδατος εἶναι 8 1/2 φορές μικρότερα τῆς διὰ τοῦ αἵρος.

Αἱ ἐνταῦθα ἐκδιδόμεναι ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν τὴν προπαραελθούσαν τετάρτην (21ην ἀπριλίου) ἔκθεσιν περὶ τῶν Σεισμῶν τῆς Ζακύνθου φέρουσιν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπι-

ἀναφερομένων ὀνομάτων τῶν διαφόρων τοῖτων μορφῶν τῶν νεφῶν ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἐν τοῖς «Στοιχείοις τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς» τοῖς ἐκπονηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου σεβαστοῦ συναδελφου κ. Α. Σπαθάρη ἀναγραφόμενων, τὰ δὲ λοιπὰ ἐσχηματίσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνων. Ἐπειδὴ δὲ συντομώτατα καὶ πληρέστερα ὀρίζεται αὐτόθι ἡ σχέση τοῦ ὀνόματος πρὸς τὴν μορφήν τῶν κυριωτέρων ποικιλιῶν τῶν νεφῶν, θεωροῦμεν ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐρμηνείας αὐτολεξεῖ τὸ σχετικὸν τοῦ καίμενου τούτου τμήμα, ἔχον ἥδη:

«Τὰ λεπτότατα καὶ εἰς ὕψιστα στρώματα αἰωρούμενα νέφη εἰσὶν οἱ μαλλοί, συγκαίμενοι πιθανῶς οὐχὶ ἐκ βευστῶν μαρίων ὕδατος ἀλλ' ἐκ κρυστάλλων πάγου· δηλοῦσι δὲ πολλάκις, καὶ μάλιστα εἰς μαλλοὺς — στίβας μεταμορφώμενα, τὴν εἰσέλαν τῶν ἰσημερινῶν πνεύματος εἰς τὰ ἀνώτερα ἀτμοσφαιρικά στρώματα, προαναγγέλλουσιν ἐπομένως ὕετον, ἐὰν βαθμηδὸν συγχρόνως καὶ ἡ στάσις τοῦ βαρομέτρου ἐλαττωταί. — Οἱ στρογγύλοι σωροί. ἔχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον ἡμισφαιρικὸν σχῆμα καὶ ὀρίζοντα βᾶσιν, ἀναφαίνονται παρ' ἡμῖν συνήθως ἐν θέρει μετὰ διαρκῆ αἰθέριαν. — Μάσην μορφήν ἔχουσιν οἱ σωροὶ — μαλλοί. οἱ καλούμενοι «πὸ κ.». — Αἱ στιβάδες εἰσὶν ἐπιμήκεις ὀρίζονται ταινίαι ἐπιβαλλόμεναι συνήθως παρὰ τὸν ὀρίζοντα εἰς μεγάλην ἔκτασιν. — Τὸ δὲ ὁμοίον νέφος λαμβάνον γένεσιν ἐκ σωροῦ — στίβας ὁ δὲ ἐκ μαλλοῦ — στίβας καλύπτει συνήθως ὁλόκληρον τὸν οὐρανὸν ἢ τὸ πλεῖστον αὐτοῦ μέρος ὡς ὁμοίως φαίον καὶ ἐπισκοτοῦν πύλας». (Ἐν σελ. 301—302).

1) Μία τῶν τριῶν ὁμωνύμων πόλεων τῆς μεσημβριναγατολικῆς Γαλλίας, πιθανῶς δὲ ἐνταῦθα ἡ παρὰ τὴν Λυών.

στημίου κ. Κ. Μητσοπούλου, ἣν οὗτος σημειοῖ ὅτι ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου Σάμος τῇ 15ῃ ἀπριλίου ἐ. ἔ.

Ἀγνοοῦντες τὸ γε νῦν ἐὰν ἡ ἔκθεσις αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὑπὸ τοῦ κ. Μητσοπούλου δημοσιευθεῖσα καὶ ἐὰν οὗτος ταύτην ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου μόνον πρὸς καθησυχασιν τῶν πεφοβισμένων κατοίκων τῆς πολυπαθοῦς νήσου, ἐτέραν δὲ, ἐπιστημονικῶς τεραύτης, ἐπέδωκε τῇ κυβερνήσει, ἣτις, ὡς τοῦλάχιστον λέγεται, ἀπέστειλεν ἐπὶ τόπου τὸν εἰρημένον καθηγητὴν πρὸς μελέτην τοῦ φαινομένου, ἀπέχονεν πάσης κρίσεως ἐπὶ τῆς δημοσιευθείσης ἐκθέσεως, ἣτις γραφεῖσα καθ' ἡμᾶς πιθανώτατα χάριν τῶν πολλῶν, οὐδεμίαν προβάλλεται ἀξίωσιν νέον τι νὰ διδάξῃ τοὺς παρακολουθοῦντας τὰς ἐκάστοτε ἐκ τοῦ τόπου τῆς καταστροφῆς τηλεγραφικῶς διαβιβαζομένης εἰδήσεις. Οὕτω μόνον ἐρμηνεύεται πῶς ἡ ἐν βίᾳ γραφεῖσα αὕτη ἔκθεσις ἀρχεται μὲν ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον ἐπωλοφυρομένη ἐπὶ τῇ κατατροπῇ τῆς παγκάλου νήσου, καταλήγει δὲ εἰς ἐπίκλησιν τῶν φιλανθρωπικῶν αἰσθημάτων τοῦ Πανελληνίου πρὸς ἀνακοίνωσιν τῶν τελείως καταστραφέντων κατοίκων αὐτῆς, σταθμεύουσα ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸν ὀρισμὸν τοῦ τεκτονικοῦ σεισμοῦ, ἐν παρενθέσει δὲ καὶ εἰς τὸν τοῦ κέντρου τοῦ σεισμοῦ.

Ταῦτα γράφομεν, διότι ὑπεσχέθημεν ὁμιλοῦντες περὶ σεισμῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 16 «Ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει» καὶ σημειοῦντες ἐν προοιμίῳ ὅτι ὑπάρχουσι πολλαὶ θεωρίαι πρὸς ἐρμηνείαν τῶν φοβερωτέρων τῶν γεωλογικῶν φαινομένων, τῶν σεισμῶν, νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο λεπτομερέστερον, ἰδίᾳ δὲ μερικώτερον νὰ πραγματευθῶμεν αὐτὸ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐσχάτως ἄρδην κατερειπώσαντα μίαν τῶν ὥραιότατων τῆς Μεσογείου νήσων σεισμόν, δηλοῦντες ἄνευ ἐπιφυ-

1) Ὁ κ. Μητσόπουλος ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ λέγει: «Ἐπειδὴ ἡ πυρόσφαιρα (ὁ τετρκῶς τῆς γῆς πυρὴν) αὕτη σμικρύνεται, διότι διαρκῶς ψύχεται, τὰ ἐπ' αὐτῆς ἐπικαθήμενα τμήματα τοῦ φλοιοῦ ἀναγκάζονται νὰ παρακολουθήσωσι τὴν σμικρυνομένην πυρόσφαιραν, ὅπου αὕτη ὑποχωρεῖ σμικρυνομένη. Διὰ τοῦτο τὰ τμήματα τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς μετακινῶνται καὶ συμπύκνουνται ἀνορθούμενα ἢ βραδύτατα συνιζάνουσι (βυθίζονται).» Ἐφ' οὗ στηρίζομενος οὗτος ὀρίζει ὡς τεκτονικοὺς σεισμοὺς τοὺς ἐκ τῶν τοιούτων μετακινήσεων προκαλουμένους. Καὶ τοῦτο μὲν ἀποτελεῖ μίαν τῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ περὶ σεισμῶν συντόμῳ σκιαγραφίᾳ ἀναφερομένων πολυαριθμῶν ὑποθέσεων νὰ πρὸς ἐρμηνείαν τῶν σεισμῶν, ἀλλ' ἐὰν καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀποκλεισθῶσιν, ὡς φαίνεται παραδεχόμενος τοῦτο ὁ κ. Μητσόπουλος, ἀσφαλὲς καθ' ἡμᾶς καὶ ἀδόκιμος εἶναι ὁ ὅρος τεκτονικὸς σεισμός, ὅστις προσφορώτερον ἴσως ἔδει νὰ ὀνομασθῇ σεισμός διὰ συνιζήσεως· διότι τὸ ἐπίθετον τεκτονικὸς = τὸ τοῦ τέκτονος, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ τοῦ ἀρχιτέκτονος, τεκτονικὴ δὲ = ἡ τέχνη τοῦ τέκτονος ἢ καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος, τέκτων (TEK) = τέκτων, οἰκοδόμος καὶ εἰδικώτερον κτίστης, ξυλουργός, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀρχιτέκτων, οὐδαμῶς δὲ τοῖτων ἀπαντᾷ ἡ ἐννοία τῆς συνιζήσεως ἢ τοῦ κοινῶς λεγομένου καθίσματος τῶν θεμελίων οἰκοδομῆς, ἣν φαίνεται ἔχων ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ ὁ κ. Μητσόπουλος, διότι εὐδέποτε τὸ καθίσμα τοῦτο τῶν θεμελίων τῆς οἰκοδομῆς ἐκλήθη οὐδὲ δύναται νὰ κληθῇ τεκτονικόν.

λάξεως, ὅτι πρὸς τοῦτο ἀναμένομεν ἀσφαλεῖς καὶ λεπτομερεῖς ἐκθέσεις τῶν ἐπὶ τόπου βεβαίως σπενδάντων ἡμετέρων γεωλόγων, προστιθέντες δὲ ὅτι ἐάν, ὅπερ ἀπενχόμεθα, δὲν μετέβησαν εἰσέτι ἐπὶ τόπου πρὸς μελέτην τῶν φαινομένων καὶ πρὸς ἐμφύχωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων κατ'οἰκὸν τῆς καταστραφείσης νήσου, ἃς σπεύσωσι νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ ὅπου τό τε καθήκον αὐτῶν ὡς ἐπιστημόνων καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ προσωπικὸν αὐτῶν συμμέγρον πρὸ πολλοῦ τοὺς πρὸς-καλεῖ. Διότι, ἐγράψαμεν τότε, ἡκιστα τιμητικὸν βεβαίως δι' ἡμᾶς θὰ εἶνε, ἐάν ἀναμένωμεν νὰ λάβωμεν ἐπιστημονικὰς ἐκθέσεις περὶ τῶν ἐν Ζακύνθῳ σεισμῶν, μῆνας ὅλους μετὰ τὰ γεγονότα, καὶ παρὰ ξένων, ἐν τῷ μεταξύ δὲ ν' ἀρῶμεθα τὰς περὶ τοῦ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν σπουδαιότητας τοῦτου γεωλογικοῦ γεγονότος εἰδήσεις ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων, αἵτινες, ὡς μὴ οἰκιοποιούμεναι τοῦ τίτλου ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων, οὐδόλως βεβαίως εἰθύνονται διὰ τὰς ἐν αὐταῖς ἀναγραφόμενας ἐνίοτε ἀνακριθεῖς ἢ καὶ ἀντιφατικὰς εἰδήσεις. Γνωστὸν δὲ ὅτι, ἂν ἐνὸς μὲν ὑπάρχουσι ζητήματα εἰδικὰ ἐξερχόμενα τοῦ κύκλου τῶν ἡμερησίων πολιτικῶν φύλλων, ὑπερβαίνοντα δὲ καὶ τὰς δυνάμεις τῶν μὴ ἐπιστημόνων ἀνταποκριτῶν τῶν φύλλων τούτων, ζητήματα, ὧν ἡ διεκπεραίωσις ἀπαιτεῖ τὸν χειρισμὸν ὁργάνων εἰδικῶν, κτλ., ἂν ἐτέρου δὲ ὅτι ἡ ἀποχὴ τῶν ἡμετέρων ἐπιστημόνων ἀπὸ τῆς μελέτης τῶν ἐν τῷ κύκλῳ τῆς δράσεως αὐτῶν γεγονότων ζημιοῖ μὲν σπουδαίως τὴν ὅλην ἐπιστήμην, ἀποστρεφὲ δὲ καὶ αὐτοὺς μοναδικῆς ἰδῶς περιστάσεως, ὅπως καὶ αὐτοὶ δοξασθῶσι καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἐλληνικῆς ἐπιστήμης πέραν τῶν στενῶν ὁρίων τῆς συνήθους δράσεως αὐτῶν κατασθῶσι γνωστόν.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ ὑπ' ἡμῶν τότε δοθεῖσα τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ὑπόσχεσις· ἐγγηθῶμεν δὲ ἤδη, ἵνα ἡ ἐτέρα ἐπίσημος καὶ ἐπιστημονικὴ τοῦ κ. Μητροπολίτου πρὸς τὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν ἔκθεσις καταστήσῃ ἡμῖν βουατὴν τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώσττας ὑποσχέσεως ἡμῶν ταύτης.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπεδείχθη καλῶς καὶ ἐπιτηδείως δεδολορημένον, ἰδοὺ ὅτι οἱ τὴν περὶ τὴν τοξευτικὴν δεξιότητα αὐτῶν ἀσκοῦντες κατὰ τῆς καρδίας τῆς ἰδίας πατρίδος ἀπεδείχθησαν ἱκανὴν κεκτημένοι εὐθυβολίαν, ὥστε νὰ ἐξίκωνται τοῦ κέντρου τοῦ σκοποῦ, ἰδοὺ ὅτι τὸ δάνειον, οὗ τὴν ἀποτυχίαν πᾶσιν δυνάμει ἐπεδιδίκαον, ἀπέτυχε καὶ ὁ κ. Τρικούπης, ἀπογνοὺς τῆς οικονομικῆς ἀνορθώσεως τοῦ τόπου διὰ τῆς διατηρήσεως ἀνεπάρκους τῆς ὑπολήψεως τοῦ κράτους, ὑπέβαλε τῷ βασιλεῖ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ καὶ ἐδόθη οὕτω τὸ σύνθημα εἰς ἀνυπολόγιστους ἰδιωτικὰς οικονομικὰς καταστροφάς, ὧν τὴν εὐθύνην δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι πρὸς τοῖς

ἀρχικοῖς τοῦ κακοῦ αἰτίοις φέρει κατὰ μέγα μέρος καὶ αὐτὸς ὁ τέως πρωθυπουργός, ἅτε ἐν τῇ κρίσιμωτάτῃ ἀκριβῶς ὥρᾳ ἀποκατερίσας. — Πᾶσαι τοῦλάχιστον αἱ περὶ τῶν προηγηθέντων τῆς παραίτησεως εἰδήσεις μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ κ. Τρικούπης ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπέδειξε μικροψυχίαν, ἢ οὐδενὶ ἐπετρέπετο νὰ ἐλπίζη παρὰ τοῦ ἀνδρός, ὃς διὰ τὴν προτέραν ἐν πολλοῖς ἀνδρικὴν πολιτείαν αὐτοῦ συνεικέντρων τὰς ἐλπίδας τῆς ὀρθοφρονούσης μερίδος τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, διορώσης τὴν ἀνάγκην πολιτικοῦ ἀνδρός, δυναμένου νὰ ὑπερβροῇ τῶν ὀχλαγωγικῶν παραφορῶν καὶ νὰ τολμᾷ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ κοινῆς συμμέγροντος καὶ παρὰ τὴν ἀποδοκιμασίαν, ἥς ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ τύχῃ παρὰ τῷ ἀγομένῳ καὶ φερομένῳ καὶ μὴ δυναμένῳ νὰ κρίνῃ ὀρθῶς τὸ πρέπον πλῆθει. Διότι τέλος πάντων ὁ ἐν τῇ τελευταίᾳ στιγμῇ ἀπαιτήσας παρὰ τῶν κεφαλαιούχων τὸν ὅρον τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐγκρίσεως τῆς συμβάσεως κ. Τρικούπης εἶχεν ἥδη ἐψηφισμένους ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμους, οὓς τὰ ἡμετέρισμα αὐτοῦ ὄργανα οὐ διέλιπον στεντορείως κηρύσσοντα ὡς παρέχοντας αὐτῷ πᾶσαν τὴν εἰς τὴν διομολόγησιν τοῦ δανείου ἀναγκαίαν συνταγματικὴν ἐλευθερίαν. Ἄν ὁ τέως πρωθυπουργός ἐφρόνει πεποισθῶς, ὡς ὀφείλομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι πράγματι ὁ περὶ τῆς συνομολογήσεως δανείου νόμος καὶ ὁ περὶ ἐξ-πράξεως φόρων τινῶν εἰς χρυσὸν ἐπέτρεπον αὐτῷ νὰ προβῇ εἰς τὴν ὑπογραφήν τοῦ δανείου, δὲν ὤφειλε νὰ παρεμβάλῃ ἐν τῇ συμβάσει τὸν ὅρον τῆς ἐπιφυλάξεως τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς, ὅρον, ὃν ἦτο πιθανώτατον ὅτι δὲν θ' ἀπεδέχοντο, ὡς καὶ ἐπραξαν, οἱ ξένοι κεφαλαιούχοι, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἐνδεχομένας βραδύτητας καὶ τίς οἶδε ποῖα ἄλλα ἀπρόοπτα. Ἡ σύμβασις, λέγουσιν οἱ περὶ τὸν κ. Τρικούπην, παρεστάθη ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὡς περιέχουσα ὅρους μειῶντας τὸ γόνιτρον καὶ προσβάλλοντας τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς χώρας· τοιαύτην δὲ εὐθύνην δὲν ἠδύνατο ν' ἀναλάβῃ ὁ τέως πρωθυπουργός ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Βουλῆς καὶ τοῦτου ἔνεκα παρητήθη. Ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν εὐθύνην ταύτην — ἂν μάλιστα ἦτο βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων περὶ τῆς ψήφου τῆς Βουλῆς — ὤφειλε θαρραλέως ν' ἀναλάβῃ, διότι κυβερνήτης ἀνευ εὐθύνης δὲν δύναται νὰ θεωρῆται ἄξιος τῆς περιωπῆς, ἐν ἣ τὸν κ. Τρικούπην ἔχει ἀναγάγει ἡ συνειδήσις τοῦ ἔθνους, ὤφειλε δὲ, ἐρεϊδόμενος ἐπὶ τῆς ἰδίας πεποισήσεως ὅτι ἐνεργεῖ ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ κράτους καὶ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου δημοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ συμμέγροντος καὶ αἱ οικονομικαὶ περιστάσεις τῆς Εὐρώπης ἐπέτασσαν, νὰ περιφρονήσῃ τὰς ἐπιθέσεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὡς ἔως ἄρτι ἐπραξε, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν ἐνδεχομένην ἀποδοκιμασίαν τῆς δημοσίας γνώμης, καὶ νὰ χωρήσῃ ἀνδρικῶς ἐπὶ τὸ ἔργον. Νῦν, μικροψυχῆσας ὁ τέως φῆμιν διηγουῦ πρωθυπουργοῦ κεκτημένος, εἰδείξε τὸ ἔθνος οὕτω τυχόν τοῦ ἀνδρός, οὗ δεῖται ἀπαραιτήτως πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σταθερᾶς καὶ ἀσφαλοῦς προόδου, διεσκεδάσε πολλὰς ἐλπίδας, συγκεντρουμένας περὶ αὐτόν, καὶ ἐπὶ νῆγκας κρίσιν, ἥς τὰ ἰδιωτικὰ ἰδιὰ νανάγια πάντοθεν ἀγγέλλονται σοβαρώτατα. — Εὐτυχῶς ὁ ἐκ τῆς δειλοψυχίας καὶ

τῆς ἀδυνάμειας ὑπερμέτρου πρὸς τὴν δημοτικότητα αὐτοῦ στοργῆς ταύτης, ἢν ὁ κ. Τρικούπης παρὰ προσδοκίαν ἀπέδειξε κατὰ τὴν κρίσιμωτάτην ἰδῶς τοῦ πολιτικοῦ βίου αὐτοῦ ὥραν προκύψας σάλος δὲν φαίνεται μέλλων νὰ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ. Ἡ φερομένη ὡς ἐπικείμενη συγκρότησις τοῦ νέου ὑπὸ τὸν κ. Σωτηρόπουλον ὑπουργείου ἐνθαρρύνει ἡμᾶς περὶ τῆς ταχείας ἀρσεως τῶν παρὰ πόδας δυσχερειῶν. Πράγματι ὁ κ. Σ. Σωτηρόπουλος, ἀρχαῖος καὶ διαπρεπὴς πολιτευτής, ἐντρίβης δὲ ἰδίᾳ οικονομολόγος, διὰ τῆς οικονομολογικῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης ἐπὶ μακρὰν περίοδον χρόνου ἀποτελέσας τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ κυρίου Δηλιγιάννη, τὸ βαρὺ πνεύμα καὶ τῆς μερίδος τοῦ ὁποῖου ἐκαλεῖτο, ἀπὸ τινος δὲ χρόνου εἰς τοὺς ἐλευθέρους σκοπευτὰς ἀνέκων, εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἀνὴρ, ὃν ἀπῆλθον αἱ ἐνεστώσαι περιστάσεις μετὰ τὴν ἀποκατερίσιν τοῦ κ. Τρικούπης καὶ ὃς πρὸς τῇ πρωθυπουργίᾳ θὰ δυνηθῇ προσκινόντως νὰ διευθύνῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οικονομικῶν. Ὁ κ. Α. Α. Κοντόσταυλος, ἡ ἀπὸ τοῦ κόμματος τοῦ κ. Τρικούπης ἀπόσπασις τοῦ ὁποῖου ἦν ἀναντιρρήτως μεγάλη τῇ μερίδι ταύτῃ ἀπώλεια, διετέλεσε πολλάκις ὑπουργός ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, καθ' ὅλας δὲ τὰς ὑπουργίας αὐτοῦ ἀπέδειξε ἀρετὰς ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρός, κέκταται δὲ καὶ τὸ σπουδαιότατον ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει προσόν, δυνάμενον νὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν αἰσίαν διεκπεραίωσιν τῆς οικονομικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢν, μέχρι τοῦ τέρατος σχεδὸν ἀγαθόν, κατέλειπεν ἀτελεῖ ὁ κ. Τρικούπης, ὅτι ἀπολαύει πολλὰς ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπολήψεις. Ὁ κ. Π. Μανέτας, πολλάκις διευθύνων τὸ ὑπουργεῖον τῆς παιδείας, εἰδείχθη καθ' ὅλοκλήριαν ἄξιος τῆς σπουδαιότητος τοῦ χαρτοφυλακίου τούτου, καὶ τούτου δὲ ἡ ἀπὸ τῆς τρικουπικῆς μερίδος ἀποχώρησις ἦν αὐτῇ τῶν μεγίστων ἀπωλείων. Ὁ κ. Σαχτούρης, ἐκ τῶν διαπρεπεστάτων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, ἐπαγγέλλεται νὰ συνεχίσῃ αἰσίως τὸ ἔργον τῆς ναυτικῆς συγκροτήσεως τοῦ κράτους. Ὁ κ. Μαυρομιχάλης, ἡ ὁ Ἀντώνιος, στρατηγός, ἐκ τῶν διαπρεπεστάτων τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ, ἡ ὁ Γεώργιος, ἐκ τῶν ἐξόχων ὡσαύτως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἀξιωματικῶν, πρῶτον διοικητῆς τοῦ πρώτου πεζικοῦ συντάγματος, παρ' οὗ παρέλαβε τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ὁ διάδοχος, οὕτως εὐδοκίμως δὲ ἐκτελέσας τὸ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀνατεθὲν αὐτῷ ἔργον τῆς περιφρουρήσεως τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς πρωτεύουσας κατὰ τὴν κρίσιμον ἐποχὴν τῆς παύσεως τοῦ κ. Δηλιγιάννη, εἶναι ὡσαύτως ἀρμοδιώτατος εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ χαρτοφυλακίου τῶν στρατιωτικῶν. Πρὸς τοῦτοις ὁ κ. Βαλσαμάκης, ἀπὸ μακροῦ πολιτευόμενος, ληθθεῖς δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ τελευταίου ὑπουργείου Τρικούπης διὰ τὸ χαρτοφυλάκιον τῆς δικαιοσύνης, ἀποτελεῖ ἐν τῶν ἀρίστων ἐχεγγίων τῆς ἐπιτυχίας τῆς νέας κυβερνήσεως. Ἐγκριτος ὡς αὐτῶς πολιτευτῆς τυγχάνει καὶ ὁ κ. Θ. Κανακάρης, συμπληρῶν ὡς ὑπουργός ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν μετὰ τῶν ἀνωτέρω ὀνομασθέντων τὴν ἐπιτυχὴ πλειάδα τῶν νέων ὑπουργῶν. Οὕτως, ἂν τὰ ὀνομασθέντα πρόσωπα καταρτίσωσι τὸ νέον ὑπουργεῖον, δυνάμεθα ἀνεπιφυλάκτως νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ Ἑλλάς λαμβάνει κυβερνήσιν μεγίστας παρέχουσαν ἐλπίδας τῆς ταχείας

συμπληρώσεως τοῦ ἀτελοῦς καταλειφθέντος ὑπὸ τῆς προκατόχου ἔργου. — Ἀτυχῶς αἱ ἐν τῇ τελευταίᾳ ὥρᾳ λαμβανόμεναι ἐξ Ἀθηνῶν τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις ἀγγέλλουσιν ἡμῖν ὅτι ὁ κ. Σωτηρόπουλος ἀπαντᾷ δυσχερείας ἐν τῷ καταρτισμῷ τοῦ ὑπουργείου.

Ἐν Σερβίᾳ ἡ ὡς ἐν ὄνειρῳ εἰς τοὺς λειψύνας τῆς ἀρχῆς ἐπὶ μικρὸν ἐντρυνύσασα μερίς τῶν φιλελευθέρων καταδίδει αὐθις εἰς τὴν προτέραν ἀσχημότητα, οὐδὲ τὰς τεσσάραςκαίδεκα πλέον ἔδρας, ἃς παρὰ τοῖς ἑκατὸν δέκα τέσσαρι ριζοσπαστικοῖς βουλευταῖς κατεῖχεν ἐν τῇ Σκουπίνῃ, ὅτε προσεκλήθη ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῆς πραξικοπηματικῆς τὸλμης τοῦ κ. Ρίσ-τεις, ἐλπίχουσα νὰ καταλάβῃ ἐν τῷ νέῳ κοινοβουλίῳ. Ἀλλὰς δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ ὁργάνου τοῦ κόμματος τοῦτου δημοσίευσις διαγγέλματος τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς, προσκαλούσης τοὺς φιλελευθέρους ν' ἀπόσχωσι τελείως τῶν πρὸς καταρτισμὸν τῆς νέας Σκουπίνης ἐκλογῶν. Εἶνε πιθανὸν ὅτι πρὸς τὴν πρόσκλησιν ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων δὲν θὰ σπεύσωσι νὰ συμμορφωθῶσι πάντα τὰ μέλη τῆς μερίδος, ὧν τινα κατὰ τὰς ἐκ Βελιγραδίου εἰδήσεις εἶναι διατεθειμένα ὑπὲρ τῆς μετοχῆς τῶν ἐκλογῶν· τὸ καὶ οὕτως ὅμως ἐπερχόμενα ἐν τῇ καὶ ἥδη φῦσει ἀσθενείᾳ καὶ ἐκνευρισμένῃ μερίδι σκίσμα εἶνε ἱκανὸν νὰ ἐπενεργῇ τὴν τελείαν αὐτῆς ἐξουδετέρωσιν· οὕτω δὲ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι διὰ τῶν νέων ἐκλογῶν οἱ ριζοσπαστικοὶ ἀναλαμβάνουσι πλῆρες τὸ πρότερον κράτος αὐτῶν, ἀπληλαγμένοι ὅλως σχεδὸν τῶν ἀπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐνοχλήσεων, τῶν προοδευτικῶν, ὡς γνωστόν, ὀλιγίστων καὶ τούτων ἄλλως τε, ὑποσχομένων διὰ τοῦ ἡγέτου αὐτῶν κ. Γαραδανὶν τὴν σύμπραξιν αὐτῶν τῇ κυβερνήσει. Ἡ πιθανώτατα ἐπικείμενη τοιαύτη κοινοβουλευτικὴ κατάστασις δὲν συντελεῖ βεβαίως εἰς τὴν τελειοτάτην τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἐφαρμογὴν, ἀπαιτοῦσαν προδήλως τὴν ὑπαρξίν σοβαρᾶς καὶ ἰσχυρᾶς ἀντιπολιτεύσεως, δυναμένης διὰ τοῦ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἐλέγχου αὐτῆς νὰ συνέχῃ τὰς αὐταρχικὰς τάσεις, πρὸς ἃς φῦσει οἰονεὶ πολλάκις φέρονται αἱ παμπνηφούσαι κυβερνήσεις, καὶ μάλιστα ὅταν αὐταὶ διαδίδωνται ὑπουργοὺς ἐκπεπτωκότας ὅλως πρὸς τὸν δημοσίου φρονήματος διὰ τὴν ἀνευλαβίαν καὶ αὐθαίρετον πρὸς πάντα πολιτείαν αὐτῶν· εἶνε ὅμως τὸ ἀναπόδραστον ἀποτέλεσμα τῆς διαγωγῆς τῶν ἀποτελεσόντων τὴν ἀδιοράτως μικροσκοπικὴν ἀντιπολίτευσιν τῆς μελλούσης Σκουπίνης, οἷς ἀπόκειται μέγα μέρος τῆς εὐθύνης ἐπὶ τῇ ἐπελευσόμενῃ πλημμελεῖ λειτουργίᾳ τῆς κοινοβουλευτικῆς μηχανῆς. Ἐπειτα ἰδῶς μετὰ τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον ἐσωτερικὸν σάλον ἡ χώρα εἰδεῖτο ἀναγκαίως ἀνακουφισέως τινος διὰ τῆς ἐπὶ τινα χρόνον ἀπαλλαγῆς αὐτῆς ἀπὸ τῶν πολιτικῶν ταλαιπώσεων, αἵτινες ἀνέκοψαν τὸ ἔργον τῆς προόδου αὐτῆς, ἐνῶ πλῆθος ἀλλήν χώρα ὑπὸ κυβερνήσιν ὑποδεέστερα μὲν ἔχουσιν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς νομιμότητος, ἐνέχουσιν δὲ μόνον ἀρετὴν τὴν τοῦ μακροῦ αὐτῆς βίου, βαίνει ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν, εἰς ἣν ἡ φύσις αὐτῆς καλεῖ αὐτήν, εἰς βαθμὸν μάλιστα τοιοῦτον, ὥστε νὰ παρεξηγῇ τὸν προορισμὸν αὐτῆς.

Τὰ πολιτικὰ γεγονότα τῆς ἐβδομάδος ἐν τῇ διτυκῇ

Εὐρώπῃ εἶδιν ἡ ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ κοινοβουλίου ἀπόρριψις τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κόμητος Καπρίδη μετὰ τῆς ταυτοχρόνου ἀναγνώσεως τοῦ διατάγματος τῆς διαλύσεως, ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων ἀποδοχὴ τῆς ἐν δευτέρῳ ἀναγνώσει συζητήσεως προτάσεως περὶ ὀκταώρου ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχείοις ἐργασίας, αἱ ἐν Γαλλίᾳ ἐκδηλούμεναι τάσεις πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ἐπίτασις τῆς ἐν τῷ σκανδιναυικῷ βασιλείῳ κρίσεως. — Ὁ γερμανὸς ἀρχικαγκελάριος, μεταμεληθεὶς ἰσως ἐπὶ τῇ πεισμονῇ, ἣν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν τροποποιήσεων, ἄς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου προέτεινεν ὁ τῶν ἐθνοφιλελευθέρων ἡγέτης κ. Βέννιγξεν καὶ αἵτινες, συγκεντροῦσαι τὴν ἐπιδοκιμασίαν πάσης σχεδὸν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐπηγγέλλοντο τὴν ἐν λογικῷ τινι μέτρῳ ἐπιψήφισιν τῶν μεταρρυθμίσεων, υἱοθέτησε προφρόνως τὸ εὐρύτερον σχέδιον τοῦ ἐκ τῶν ἡγετῶν τοῦ καθολικοῦ Κέντρου κ. Χουένε καὶ πᾶν μετῴθη μέσον πρὸς ἐπιψήφισιν αὐτοῦ· τὸ μορμολύκιον ἰδίᾳ τῆς ὑπεροχῆς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῶν ἀντιπάλων, τὸ θάσμα τῆς ἥττης ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως τοῦ γερμανογαλλικοῦ πολέμου καὶ ἡ τῆς Ρωσίας ἀπόφασις τοῦ νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἐνεστώσης ἐφεκτικῆς αὐτῆς στάσεως εὐθύς ὡς συμπληρωθῇ τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς ἀνοργάνωσιν καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν στρατιωτικῶν αὐτῆς συγκοινωνιῶν, μετὰ καὶ τοῦ επιχειρήματος ὅτι ἡ Γερμανία φορολογεῖται σχετικῶς ὀλιγώτερον ἢ τὰ ἄλλα μεγάλα κράτη, ταῦτα ἦσαν τὰ τηλεδόξα, ἅτινα ἀπετέλεσαν τὴν γραμμὴν τοῦ πυροβολικοῦ, δι' οὗ ὁ ἀρχιγραμματεὺς καὶ οἱ τῆς στρατοκρατίας θιασῶται ἐπειράθησαν νὰ ἐκπορθήσωσι τὸ φρούριον τῆς ἀντιστάσεως τοῦ κοινοβουλίου καὶ ἐξαργύρουν τὰς ψήφους αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου. Ἄλλ' οὔτε ἡ τηλεδολοστοιχία αὕτη, οὔτε ἡ ἐν ἐφεδρείᾳ τεταγμένη καὶ ἐν καιρῷ ἐκπεμφθεῖσα ἀπειλὴ τῆς διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου, οὔτε δὲ ἡ πρότερον ἐτι ἐξακοντισθεῖσα περὶ ἐξοντώσεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἰσχύσαν εἰς τροπὴν τοῦ πνεύματος τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους· οὕτω δὲ πᾶσαι αἱ τοῦ κοινοβουλίου μερίδες, ἐξαιρουμένης μόνως τῆς τῶν συντηρητικῶν, κατεψήφισαν τοῦ τε πρώτου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ ποδοῦ τοῦ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Χουένε ὑποβληθειδῶν τροποποιήσεων. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο καὶ δηλωτικὸν τῆς περαιτέρω ἐπιψήφισις τῶν νομοσχεδίων τύχης σημείον ἰδὼν ὁ γερμανὸς ἀρχικαγκελάριος, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς ἐξάγει ἀπὸ τοῦ θυλακίου χάρτην — ἣν τὸ ἡτοιμασμένον ἦδη διάταγμα τῆς διαλύσεως — ἐγγράφει ἐν αὐτῷ δύο λέξεις, τὴν ἡμερομηνίαν, καὶ ἀναγινώσκων παραπέμπει τὰ μέλη τοῦ κοινοβουλίου εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ὀριζομένης εἰς τὴν 315 ἰουνίου τῆς ἡμέρας τῶν ἐκλογῶν τῶν νέων τοῦ ἔθνους ἀντιπροσώπων. Ἡ πείσμων αὕτη ἐπιδιώξις τῆς πραγματώσεως τῆς σκανδαλώδους βουλῆς τοῦ ἐκ παντὸς τρόπου ἐπὶ μᾶλλον ἐντεῖναι τὴν μέχρις ἀσφυξίας πιέζουσαν τὸν γερμανικὸν λαὸν διηρηγορίαν καὶ ἐπιδεινῶσαι τὴν ἐν τῇ χώρᾳ κρατοῦσαν δεινὴν οικονομικὴν καὶ κοινωνικὴν κρίσιν εὐχερῶς νοεῖ ἕκαστος ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπαγγέλλεται πολλὰ τὰ ἀγαθὰ.

Εἶναι τόλμημα, οὐ τὸ μικρότατον ἰσως ἀποτελεσματὸν ἐν τῇ παρούσῃ ἐσωτερικῇ τῆς Γερμανίας καταστάσει ἔσται ἡ κραταιώσις τῶν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ σοσιαλιστικῶν στοιχείων τῆς μερίδος ταύτης, ἀπὸ τῶν τελευταίων ἡδὴ ἐκλογῶν ἰκανῶς ἐνισχυθείσης διὰ τοῦ ταυτισμοῦ τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς πρὸς τὸ ἐργατικὸν ζήτημα καὶ τῆς δυνάμει τῆς πρὸς αὐτὴν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ ἐπιεικῶς συμπεριφορᾶς τοῦ αὐτοκράτορος ἀναγνωρίσεως αὐτῆς ὡς πολιτικοῦ κόμματος τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ παροχὴ νέων ἀφορμῶν ἀνακύψεως τῆς ἐτέρας ἐσωτερικῆς πληγῆς τῆς Γερμανίας, τοῦ ἀντισημιτισμοῦ, ὃν ἄλλως τὸ ἄρτι κατενεχθὲν κατ' αὐτοῦ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀλδάρδου ῥάπισμα ἠδύνατο ἐπὶ μακρὸν ἰσως νὰ φημῶν, ὁ καταρτισμὸς κοινοβουλίου, μᾶλλον δεδωλμένως ἐναντίον τοῦ κρατοῦντος συστήματος διατεθειμένου, καὶ τέλος ὁ εἰς παραίτησιν ἐξαναγκασμὸς τοῦ διαδόχου τοῦ σιδηροῦ ἀρχιγραμματέως. Τὰ ἄλλα ἐνδεχόμενα ἐπακόλουθα τῆς ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ καὶ τοιαύτῃ ψυχολογικῇ καταστάσει διεξαγωγῆς τοῦ πεισματώδους ἐκλογικοῦ ἀγῶνος δύναται εὐχερῶς νὰ φαντασθῇ ὁ ἀναγνώστης, ἔχων ὑπ' ὄψει ὅτι καὶ νεώτεροι αὐτοκρατορικαὶ δηλώσεις δεικνύουσιν ὅτι ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιδιωχθήσεται ἡ τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου ἐπιψήφισις, καὶ εἰ ποτε τοῦτο καὶ ὑπὸ τοῦ νέου κοινοβουλίου ἀπερριπτετο. Ὁ αὐτοκράτωρ, καθ' ἃ σαφῶς πρὸς τοὺς ἀξιοματικῶν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιθεωρηθείσης φρουρᾶς ἐλάλησε, θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὴν ἐπιψήφισιν καὶ ταύτην θὰ ἐπιδιώξῃ, εἴπε, διὰ παντὸς μέσου. Τὸ βαρυσήμαντον τῆς δηλώσεως ταύτης ἕκαστος εὐχερῶς ἐννοεῖ. — Ἐν Λονδίνῳ τὸ κοινοβούλιον ἤρξατο τῆς εἰς δευτέραν ἀναγνώσιν συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας, καθ' ἣν ὅμως πιθανώτατα οἱ πολέμοι τοῦ νομοσχεδίου θὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὴν τροπὴν, ἣν ἐν τῷ σκανδιναυικῷ βασιλείῳ λαμβάνουσιν αἱ τῶν Νορβηγικῶν χωριστικαὶ τάσεις, πρὸς ἐκφόδισιν τῆς πλεονοψηφίας· πρὸ τούτου δὲ προέβη εἰς ἐτέραν προᾶξιν, δεικνύουσαν ἀξιοσημείωτον ὑπὲρ τῶν ἀξιώσεων τῶν ἐργατῶν τροπὴν τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Ἐνῶ δηλαδὴ πέρυσιν μετὰ μεγίστης πλειονοψηφίας ἠρνήθη νὰ προβῇ εἰς συζήτησιν προτάσεως τοῦ ριζοσπαστικοῦ βουλευτοῦ Βούδς περὶ θεσπισμοῦ ὀκταώρου τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχείοις ἐργαζομένων, νῦν μετὰ πλειονοψηφίας ὑπερεβδόμηκοντα ψήφων ἀπεδέξατο τὴν συζήτησιν τῆς αὐτῆς προτάσεως, ἥς κατεψήφισαν μὲν τινα τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου, ἀλλ' ὑπὲρ ἧς ἐψήφισαν, ὅ τε κ. Γλάδστων καὶ πάντες οἱ φιλελεύθεροι, οἱ τε γλαδστωνικοὶ καὶ οἱ ἐνωτικοί. Ἀληθὲς ὅτι τὴν ὀριστικὴν εἰς τὸν θεσπισμὸν τῆς ὀκταώρου ἐργασίας συγκατάθεσιν αὐτοῦ ὁ τῶν φιλελευθέρων ἡγέτης ἐξήρτησεν ἀπὸ τῆς ἀποφάνσεως λαοψηφίσματος, πρῶτον δοκίμιον τοῦ ὁποίου δύναται νὰ λογισθῇ τὸ ἐν Χάιν-Πάρκ εἰρηνικὸν συλλαλητήριον ἐξηκοντακισχίλιον προσώπων, ἐπιψήφισάντων σχετικὸν ψήφισμα, ὅτι δὲ μέχρι τοῦ θεσπισμοῦ τοῦ μέτρου τούτου ἰκανὸς θὰ παρέλθῃ ἐτι χρόνος, μετὰ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις τῆς λεπτομεροῦς νῦν συζητήσεως τοῦ ἰρλανδικοῦ νομοσχεδίου· τὸ πρᾶγμα ὅμως ταύτην κέκμηται τὴν σπουδαιότητα, ὅτι δεικνύει τοὺς ἀντιπροσώπους

τοῦ βρετανικοῦ ἔθνους ἀποτιθεμένους βαθμυδὸν τὴν σφαλερῶς ἐνταῦθα ἐφαρμοζομένην ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας τοῦ διαγωνισμοῦ, ὡς καὶ τὴν φρεσὶν, μεθ' ἧς ἀπέφευγον τῶς πᾶσαν τοῦ κοινοβουλίου ἀνάμειξιν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐργασίας, ὅτι δὲ οὕτω προσωινίζεται ταχέϊαν τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τοσοῦτων μυριάδων ἀνθρώπων ὑπάρξεων, αἵτινες, ἐνῶ ἀποτελοῦσι τὴν ψυχὴν τῆς βιομηχανικῆς ζωῆς τοῦ βασιλείου, εἶνε ἐν τούτοις παραδεδομένοι εἰς τὰ μαρτύρια τῆς ἐσχάτης ἀδολότητος. — Οἱ ἐν Γαλλίᾳ παραδόξως φαίνονται ληθμονοῦντες ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις τῆς ὁμόρου καὶ ἀντιζηλον αὐτῶν αὐτοκρατορίας δεῖται ἀπερισπάστου πάσης τῆς προσοχῆς αὐτῶν, ὅτι δὲ δὲν δύναται νὰ ἐπαρτυπῶσιν ἰκανῶς τὰ πλησίον αὐτῶν συμβαίνοντα καὶ συμβησόμενα, ἂν καὶ αὐτοὶ παραδοθῶσιν εἰς παραπλήσιον ἐσωτερικὸν κλύδωνα, τὸν ἀπὸ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Οὕτως ἡ περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς ἰδέα ἐπαυλῆσε τὴν ἐδδομάδα ταύτην ἐπὶ τοῦ τάπτος, λέγεται δὲ ὅτι ἡ τε κυβερνήσις καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ταύτην μόνον διορῶσι διέξοδον ἀπὸ τοῦ κινδύνου, ὃς διὰ τὴν ἐνεστώσαν κοινοβουλευτικὴν κατάστασιν ἐπικρατεῖται, τοῦ σχηματισμοῦ ὑπουργείου Κωνσταντίνου. Εὐτυχῶς, ἂν ὁ κ. Καρνὼ ἐδέξεν ἂν ἀποδεχθῇ ἐπὶ τέλους τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀνευ μακρᾶς ἀναβολῆς καταρτισμοῦ νέου κοινοβουλίου, λαμβάνων ὑπ' ὄψει ταῦτοχρόνως τὰς δυναμένας ἅμα τῇ συγκλήσει τῆς νέας Βουλῆς νὰ ἐκτραγῶσιν ὑπερυγκαι κρίσεις, ἀνίκανον καταστάνουσας τὴν Δημοκρατίαν νὰ πολιτευθῇ ὡς πρέπει, εἰ ποτε πλησίον αὐτῆς γεγονότα ἀλήτουν ἐνεργείαν τινα, δεομένην παγίας κυβερνήσεως καὶ τῆς συμπράξεως τῆς Βουλῆς, παρουσιάζεται συνδυασμὸς τις ἐξάγων τὴν χώραν τῶν ἀμφοτέρωθεν δυσχερειῶν. Οὕτως συνίσταται εἰς τὸν ὀρισμὸν μὲν τῶν ἐκλογῶν εἰς τὰς ἀρχὰς ἰουλίου, εἰς τὴν ἐξακολούθησιν δὲ τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Βουλῆς μέχρι τοῦ ἐσχάτου τέροματος τῆς συνόδου αὐτῆς, ἥτοι μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ὀκτωβρίου. Ἐν τούτοις οὐπω οὐδὲν ὑπάρχει θετικόν. — Ὡς πρὸς τὰ πράγματα τῆς σκανδιναυικῆς χερσονήσου, ταῦτα ὀσμύραι τραχύνονται πλείοτερον. Τὸ νέον νορβηγικὸν συντηρητικὸν ὑπουργεῖον Στάγγ, μόλις σχηματισθὲν, ὑπέστη ἥτταν οἰκτρὰν διὰ τῆς ἐπιψήφισις ὑπὸ τῆς Βουλῆς προτάσεως δυσπιστίας, ἣν ὑπέβαλεν ὁ ἡγέτης τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος κ. Χόρστ, καίτοι τοῦτο ὑπέσχετο οὐδετερότητα ἐν τῷ ζήτηματι τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προξενείων, ὅπερ προεκάλεσε τὴν πτώσιν τοῦ προκατόχου ριζοσπαστικοῦ ὑπουργείου, ὑπερμαχοῦντος τοῦ διορισμοῦ καὶ Νορβηγικῶν προξένων, μέχρι τῆς κανονικῆς διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου καὶ τῶν ἐκλογῶν, ἥτοι μέχρι τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1894. Τὴν ἥτταν δὲ ταύτην τοῦ συντηρητικοῦ ὑπουργείου ἡ νορβηγικὴ Βουλὴ κατέστησε δεινότεραν ἐτι, ψήφισασα σπουδαίαν χρηματικὴν ἀμοιβὴν ὑπὲρ τοῦ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ὁσκάρο ἀπολυθέντος ριζοσπαστικοῦ ὑπουργοῦ Στέεν. Ἡ οὕτω δημιουργουμένη κατάστασις, τῆς Βουλῆς δὲ ἐπιμόνως ἀγνοουμένης νὰ παράσῃ τῷ ὑπουργεῖῳ τὰ μέσα τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεως καὶ ἀπορριπτέως πᾶσαν περὶ πιστώσεως πρότασιν αὐτοῦ, εἶνε ἄλλαν κρίσιμος, ἀγνωστον δὲ ποῖα ἔσται ἡ διέξοδος, ἣν θὰ ἐξεύρισκεν ὁ βασιλεὺς, ἀποδεικνυο-

μένου οὕτως ὅτι ἡ τῶν Νορβηγικῶν ἀντιδρασις πρόσφασιν μόνον ἔχει τὸ προξενικὸν ζήτημα, πράγματι δὲ εἰς τὸν τέλειον ἀπὸ τῆς Σουνδίας χωρισμὸν ἀποβλέπει.

M. E. M.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ.

Τοῦ τέως πνευματικοῦ μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Γαβριὴλ (Ἰατρούδης) σχολάσαντος, ἀνεδείχθη κανονικῶς ψήφοις μητροπολίτης Τραπεζοῦντος ὁ τέως πανοσ. μέγας πρωτοσύγγελος κ. Κωνσταντίνος (Καρατζόπουλος), ὅστις καὶ ἐποιήσατο τὴν νευνομισμένην εὐχαριστίαν.

— Μητροπολίτης Ἐρέσου πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ εἰς Κύρον ἐποήμεσαντος ἀσκήτου Ἀγαθαγγέλου, ἀνεδείχθη ὁ τέως σεβ. μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Κωνσταντίνος (Βαλιδής), τῶν ἐπὶ παιδείᾳ διαπρεπόντων ἀρχιερέων.

— Μητροπολίτης δὲ Μυτιλήνης, εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ προαχθέντος τέως τοιοῦτου, ἀνεδείχθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ τέως σεβασμ. πρέσβυς Διδυμοτείου κ. Μεθόδιος (Ἀρώνης) καὶ ἄλλοτε διατελέσας τοιοῦτος.

Τέλος μητροπολίτης Διδυμοτείου πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ τέως τοιοῦτου ἀνεδείχθη ὁ τέως παν. μητροπολίτης Κορυτσᾶς κ. Φιλόθεος.

— Παραιτηθέντος τοῦ μέλους τοῦ Α. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Κ. Σισμάνογλου, ἐξελέγη αὐτ' αὐτοῦ ὑπὸ τῶν δύο τῆς Ἐκκλησίας σωματῶν ὁ κ. Κ. Κωνσταντινίδης, δικηγόρος.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Τῇ 20 λήξαντος μηνὸς ἀπριλίου ἀφίκετο εἰς Τροίαν ἡ χάριν τοπικῶν μελετῶν μεταβᾶσα γερμανικὴ ἀποστολὴ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς σχολῆς κ. Dörpfeld. Πρὸς ἀπορρήν δὲ ἀμφισβήτησεων οἱ ἐγένοντο, ὅτε πρὸ τιμῶν ἐτῶν αἰθις ὁ ἀσκήτης Schliemann μετέβη, ὑπὸ τὸν Böttlicher ἡ γερμανικὴ κυβερνήσις ἔταξε, καθὼς ἐκεῖθεν πληροφοροῦσιν ἡμᾶς, τρεῖς ἀστῆς ἐπιτρόπους τοὺς Dr Weigel, Dr Brückner καὶ Wilbert, ὧν οἱ μὲν δύο πρῶτοι ἐκ Βερολίνου ἐλθόντες ὁ δὲ τελευταῖος ἐξ Ἀθηνῶν. Αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο τῇ 21 ἀπριλίου καὶ προχωροῦσι, καίτοι μόλις 50 ἐργάται ἀπασχολοῦνται, ἀσθηρότατα ἐπιβλεπόμενοι. Καθ' ἐκαστήν δὲ ἀφικνοῦνται εἰς τὸν τόπον τῶν ἐργασιῶν πολλοὶ ἐπιτεκτεταὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Εὐρώπης, ἐξ ὧν σημειούμεθα τὸν ἐπίτιμον camerarius τῆς Α. Α. τοῦ πάπα. Τῇ 27 δὲ ἀπριλίου μετέβη ἐκεῖσε ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου Κωνσταντινουπόλεως Χαλὴλ βέης.

— Νεαροὶ ζωγράφοι, ὁ Κορνίλιος Ustranowiteg, ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ γράψῃ τοιογραφίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἐν Γαλικίᾳ Bulnia κατὰ τύπον τοῦ ἐλληνικοῦ ὁρθοδόξου δόγματος. Ὁ ζωγράφος οὗτος ἔγραψε τοὺς Ἀμαρτωλοὺς ἐν τῷ Ἀδῇ, ἕκαστος δὲ τῶν ἀμαρτωλῶν ἐξεκόνειζε πολιτικὸν Πολωνόν. Ἐπὶ τούτῳ οἱ πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν καὶ

τῆς θείας δίκης ἀμαρτωλοὶ ἐν τῷ ᾄδῃ κατεμήνυσαν τὸν ζωγράφον ἐπὶ δυσφημίᾳ, τὸ δὲ δικαστήριον διέταξε τὴν ἄρσιν τῆς εἰκονογραφίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 1 Μαΐου.

Περὶ τὸν θεωροῦμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα ὅσα ἐν τοῖς καθ' ἡμέραν οἰκονομικοῖς ἡμῶν δελτίοις ἐξηκολούθησαμεν γράφοντες περὶ τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φοβερᾶς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἥτις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καίτοι μικρά τις ἐλπίς βελτιώσεως ἤρξατο ἀναφαινομένη χθὲς μετὰ μεσημβρίαν. Ὁ καταρτισμὸς τοῦ νέου ἐλληνικοῦ ὑπουργείου ἦτο ἐπόμενον ὅτι ἤθελε σταματῆσαι τὸν περαιτέρω ὀλεθρον, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἐμπνεύσῃ νέον θάρρος, οὐδὲ νὰ θεραπεύσῃ τὸ μέγα καὶ ἀνεπανόρθωτον κακόν, ὅπερ ἐπὶνεγκεν ἡ ἀπότομος παραίτησις τοῦ κ. Τρικούπη καὶ ἡ ματαιώσις τῶν περὶ δανείου διαπραγματεύσεων. Δὲν δύναμεθα εἰδέτι ἐλπίσει ἐπαρκῶν πληροφοριῶν νὰ μορφώσωμεν ἀκριβῆ κρίσιν περὶ τοῦ τίς ὁ κυρίως αἴτιος τοῦ φοβεροῦ τούτου ὀλέθρου, ὅμοιον τοῦ ὁποίου σπανίως ἀναφέρουσι τὰ χρονικά τῶν χρηματιστηρίων. Ἡ τοιαύτη κατάρρευσις τῶν χρεωγράφων μιᾶς οἰαδῆποτε κυβερνήσεως, οὐδέποτε, ὡς ἐνθυμούμεθα, ἐγένετο ἔνεκα τῆς πτώσεως ὑπουργοῦ τινος ἢ τῆς ματαιώσεως δανείου. Μόνον ἡ κήρυξις τῆς χρεωκοπίας, ἢ τῆς ἀναστολῆς καὶ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ τόκου δύναται νὰ προκαλέσῃ τοιαύτην καταπληκτικὴν ὑποτίμησιν ἐντὸς δύο μόνον ἡμερῶν. Ἀλλ' ἡ ἐλληνικὴ κυβερνήσις ἡ αἰετοτε μέχρι τοῦδε τηρήσασα εὐλαδῶς τὰς πρὸς τοὺς δανειστάς ὑποχρεώσεις της, δὲν περιῆλθεν εἰδέτι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κηρύξῃ ἐπισήμως τὸ ἀναξιοχρεῶν αὐτῆς, καὶ νὰ προτείνῃ τοιοῦτους ἢ τοιοῦτους ὁρους συμβιβασμοῦ, τούναντίον δὲ πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν, καὶ εἰς πᾶσαν θυσίαν ἦτο ἐτοίμη νὰ υποβληθῇ ὅπως διασώσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ μετάπτωσις αὕτη ἀπὸ τῆς μεγίστης ἐλπίδος εἰς τὴν μεγίστην ἀπελπισίαν; Δὲν λέγομεν ὅτι ἡ πτώσις τοῦ κ. Τρικούπη καὶ ἡ ματαιώσις τῶν διαπραγματεύσεων δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπενέγκῃ σπουδαῖον ἐκπεδμὸν τῶν χρεωγράφων, λέγομεν μόνον ὅτι θεωροῦμεν αὐτὸν ὑπερβολικόν, καὶ ἔμμεν βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ ἐλάμβανε τοιαύτας διαστάσεις. Ἐν μὴ ὑπῆρχεν ἡ ἀσύνητος καὶ ὑπὲρ δύναμιν κερδοσκοπία, ἡ ὁποία ἅμα τῇ πρώτῃ ἐναντίᾳ εἰδήσει ἐσπενσε νὰ ἐκποιήσῃ ἀθρόους τοὺς κατὰ μυριάδας ἀγορασθέντας τίτλους, οἱ ὅποιοι οὕτω προσφερόμενοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρωσιν ἀγοραστὰς προθύμους ν' ἀναλάβωσι τὸ προσφερόμενον αὐτοῖς φορτίον. Τοιαῦτα ἀποτελέσματα συνεπάγεται πάντοτε ἡ ὑπὲρ τοῦ ὑψώμου ἀχαλίνωτος καὶ τυφλὴ κερδοσκοπία, ἡ ὁποία ὅταν ὠθήσῃ τὰς τιμὰς εἰς σημείον ἀπροχώρητον, ὑποκύπτει ὑπὸ τὸ ἴδιον βάρος, ὃ δὲ καταστρεπτικὸς ἐκπεδμὸς ἐπέρχεται ἐκ μικρᾶς ἢ καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας. Ὅπως δὴποτε τὸ κακὸν ἐγένετο, αἱ δὲ μέχρι τῆς χθὲς ἐν μὲν τῇ ἡμετέρᾳ πῶλει ἐκκαθαρισθεῖσαι ζημίαι ὑπολογίζονται εἰς 400 περίπου χιλιάδας ληρ.,

μὴ ὑπολογιζομένης τῆς ζημίας τῶν πραγματικῶν κατόχων, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὀρίσθῃ, πρὶν ἢ ἡ τιμὴ τῶν χρεωγράφων φθάσῃ εἰς ὁμαλὸν καὶ ἀσφαλὲς θεωρηθησόμενον ὄριον.

Ἡ ἐκ τῆς καταστρεπτικῆς ἐκπτώσεως τῶν ἐλληνικῶν χρεωγράφων οἰκονομικὴ κρίσις δεινῶς προσδολοῦσα τὴν ἡμετέραν ἀγορὰν σπουδαίως προσέβαλε καὶ τὰ ἡμέτερα χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπετιμῶντο μὲν βεβαίως ἔνεκα τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἡ ὑποτίμησις δὲν θὰ ἐλάμβανε τὰς διαστάσεις, ὡς ἔλαβε κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας. Τὰ τουρκικὰ χρεώγραφα εἶχον μὲν παραμεινθῇ κατ' αὐτὰς ἐν ταῖς Εὐρωπαϊκαῖς ἀγοραῖς ἔνεκα τῆς οἰκονομικῆς καχεξίας, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐπαυδεν ἡ ὑπὲρ τῆς ἀνατιμῆσεως αὐτῶν ἐπικρατοῦσα γνώμη ἐν Εὐρώπῃ, οὐδ' ἐγκατελείφθησαν ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν προστάτων καὶ ὑποστηρικτῶν αὐτῶν. Ἀλλως δὲ τὴν γενομένην ὑποτίμησιν μιᾶς ὅλης μονάδος προσκαλέσαμεν κατὰ μέγα μέρος ἐντεῦθεν ἡμεῖς, ἀναγκασθέντες εἴτε ἐκ φόβου εἴτε ἐξ ἀδυναμίας νὰ ἀπαλλαγῶμεν τοῦ βαρύνοντος ἡμᾶς φορτίου. Εἰς τὴν ὑποτίμησιν ἔδωκαν ἀφορμὴν ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκκαθάρισιν ὑπερβολικὴ τιμὴ τοῦ report καὶ ἡ παντελὴς ἐλλείψις κερδοσκοπίας ἐξωτερικῆς, διότι οἱ ἰσχυροὶ οἱ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑποστηρίζοντες τὰς τιμὰς τῶν τουρκικῶν χρεωγράφων καὶ συγκρατοῦντες τὸ θάρρος τῶν ἀγοραστῶν ἀπέσχον καθ' ὁλοκληρίαν τὴν φορὰν ταύτην ἀπὸ τῆς διὰ τίνος λόγου. Τοῦτο πρὸ πάντων ἀπεθάρρυνε τοὺς ἐν τῷ ἡμετέρῳ χρηματιστηρίῳ, ἀλλως ὁ ἐκπεδμὸς ἤθελε περιορισθῇ εἰς μικρότερα ὅρια, καὶ αἱ γενόμεναι ζημίαι κατὰ μέγα μέρος θὰ προσλαμβάνοντο. Εὐτυχῶς τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων προέλαβε χθὲς, ὑποστηρίζον τὰ τουρκικὰ χρεώγραφα, νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἀπολεσθὲν θάρρος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀγορᾷ, ἡ ὁποία ἤρξατο σπουδαίως κλονουμένη, ἐκ τούτου δὲ ὁ ἐκπεδμὸς μικροῦ δεῖν ἐλάμβανε χαρακτῆρα πανικοῦ. Τὸ γενικὸν χρέος εἶχεν ὑποτιμηθῇ μέχρις 23,19 1/2. οἱ Σιδηροδρόμοι μέχρι φρ. 86 1/2 καὶ αἱ μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου μέχρι ληρ. 16. Ἀλλὰ γνωσθέντος ὅτι ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τῶν Παρισίων τὸ Γενικὸν χρέος εἶχε ἀγοραστὰς εἰς τὰ 21,75, ὅτι δὲ συνεπῶς καὶ τῶν λοιπῶν χρεωγράφων ἡ τιμὴ ἦτο ὑπεστηρικμένη, ἐγένοντο καὶ ἐνταῦθα σπουδαῖαι ἀγοραὶ ἀνατιμῆσθαι τὸ μὲν Γενικὸν χρέος μέχρις 23,35, τοὺς δὲ Σιδηροδρόμους μέχρις 88 1/2 καὶ τὰς μετοχὰς τοῦ Μονοπωλείου μέχρι 16.10. Συγχρόνως ἐγνώσθη ὅτι σπουδαία ἐπὶ βελτιώσις καὶ ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου, ἀνατιμῆσθαι καὶ τῶν ἐλληνικῶν χρεωγράφων κατὰ δύο καὶ τρεῖς μονάδας. Βραδύτερον ὅμως νέα ἐπὶ ληθέν ὀπισθοδρομῆσις τοῦ μὲν ἐλλ. Παγίου ἀπὸ 44 3/4 εἰς 42 1/2, τοῦ δὲ δανείου τῶν 5.0/0 ἀπὸ 61 1/2, εἰς 59 1/2, ἐκλινε δὲ συγχρόνως καὶ ἡ τιμὴ τῶν τουρκικῶν κατὰ 7 1/2 ἑκατοστὰ. Τοῦτο γνωσθὲν ἐνταῦθα ἀνέκοψε τὴν ὁρμὴν καὶ τὸ θάρρος τῶν ἀγοραστῶν, κατὰ δὲ τὸ κλείσιμον τοῦ χρηματιστηρίου τὸ Γενικὸν χρέος ἐσημειοῦτο 23,32, οἱ δὲ Σιδηροδρόμοι 88 1/8 καὶ ὡς μετοχαὶ τοῦ Μονοπωλείου 16.8.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ ἐπιθεωρὸς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πύργον Τυπολитоγραφίαν ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΣΥΝΙΣΤΩΝΤΑΙ

NORTH BRITISH & MERCANTILE

(Νόρθ Μπρίτις & Μερκαντίλ)

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1809

Κεφάλαιον Α. Στ. 8,000,000

Ἀποθεμ. » 10.695,969

Ἐτησίαν πρόσδοσ

τῷ 1891 Α. Στ. 4,056,900

Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὸν ἐν Κων) πόλει πράκτορα κ. KARNIK ΣΕΡΟΠΙΑΝ ἐν Χανίῳ Μεγαλῇ Ἀλῇ Πασᾷ, ἀριθ. 21 καὶ 22, ἐν Γαλατῇ.

ΛΕΩΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

(COMPAGNIES D'ASSURANCES)

κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς.

Ἀἱ ἑταίριαι αὗται ἐσφαλίζουσιν ὁμοῦ κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς κτίρια, ἐπιπλα, ἐμπορεύματα κτλ. εἰς μετριοτάτας τιμὰς.

Ταχεῖα καὶ ἐλευθέριος πληρωμὴ τῶν ζημιῶν.

Ἐπὶ τῶν 20 ἑκατομμυρ. ληρῶν στερλινῶν ἐπληρώθησαν ὑπὸ τῶν δύο τούτων ἑταρειῶν διὰ ζημίας κατὰ τῶν πυρκαϊῶν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1889.

Northern Assurance

(Νόρθερν Ἀσσυράνς)

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1836

Κεφάλαιον Α. Στ. 3,000,000

Ἀποθεμ. » 3,650,872

Ἐτησίαν πρόσδοσ

τῷ 1891 Α. Στ. 1,076,800

THE MARITIME

Insurance Company Limited

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1864.

Κεφάλαιον Α. Στ. 500,000

Ἀποθεμ. » 102,345

Ἡ ἑταιρία αὕτη ἀσφαλίζει κατὰ τῶν ἐκ μεταφορᾶς κινδύνων ἐπρεύματα, χρηματοδέματα καὶ ναυλοῦς δι' ἀτμοπλοίων ἢ ἱστιοφόρων εἰς τιμὰς μετριοτάτας.

Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὸν ἐν Κων) πόλει πράκτορα κ. KARNIK ΣΕΡΟΠΙΑΝ ἐν Χανίῳ Μεγαλῇ Ἀλῇ Πασᾷ, ἀριθ. 21 καὶ 22, ἐν Γαλατῇ.

1

4

2

5

3

6

Τραπεζίται τῆς ἑταιρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει: Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα.

Διὰ πᾶσαν αἰτίαν ἀπευθυντέον τῷ κ. Σίμωνι Καϊσουλιάν, εἰδικῷ διευθυντῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Γαλατῇ, ὁδὸς Μαχμουδί, ἀριθ. 2, Χανίον Ἰεδμὴν Ἰνστι τῆς Τραπεζῆς Καρόνδου.

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ

τῷ 1828 καὶ 1892.

Λ'ΟΥΝΙΟΝ (L'UNION)

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΙΑΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΡῳ ΑΥΤΗΣ, ΟΔΟΣ DE LA BANQUE, ΑΡ. 15.

Κλάδος Πυρκαϊᾶς

Κεφάλαιον	Φράγκα	10,000,000
Ἀποθεματικὸν	»	6,200,000
Ἀσφάλεια	»	63,770,000
Ἐδοδα τοῦ ἔτους 1890	»	15,000,000
Ζημίαι πληρωθεῖσαι	»	160,570,000

Κλάδος Ζωῆς

Κεφάλαιον	Φράγκα	10,000,000
Ἀποθεματικὸν	»	93,800,000
Ζημίαι πληρωθεῖσαι	»	59,000,000
Ἀσφάλεια	»	243,560,000

PHENIX FIRE OFFICE

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, ΤΩ 1782.

Ἀσφάλιστρα ἐτήσια Λ. Στ. **1,000,000**

Ἀσφάλιστρα πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1887
Λ. Στ. **16,000,000**

Ὁ ΦΟΙΝΙΞ ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἰδιοκτητῶν τοὺς πλουσιωτέρους κεφαλαιούχους καὶ τοὺς εὐφημότερον γνωστοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἐκ τούτου δὲ παρέχει τοῖς πελάταις αὐτοῦ τὴν ἐντελεστέραν ἀσφάλειαν.

Ἀσφαλίζει κατὰ πυρκαϊᾶς ἐπὶ παντοειδῶν ἀκινήτων, ἐπιπλῶν καὶ ὀρυζευμάτων ἐνεργούμεναι διὰ τῶν ὑποφαινομένων, οἵτινες ἔχουσι πληροῦς διότητα ὥπως διακανονίζωσιν ἐπὶ τόπου μετὰ ταχύτητος καὶ ἐλευθεριότητος τὰς ἀπωλείας καὶ ζημίας.
H. SWAN & Co

Μόνοι Προάκτορες διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰ Προάστεια. Ἀριθ. 12. Σανδάλιτζη γὰν, Γαλατῆ, ἄνωθεν τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

ΜΥΡΕΨΕΙΟΝ ΔΙΑΡΗΑΝΕ

G. MAZUYER & Cie

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—32, Avenue de l'Opéra, 32—ΠΑΡΙΣΙΟΙ
ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

LA DIAPHANE

ΠΟΥΔΑ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΥΔΩΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΡΩΣΙΚΟΝ

ΜΥΡΑ DU REGENT

ΥΔΩΡ ΑΛΑΡΕΑΥΔ'ΕΣΠΑΓΝΕ

ΜΥΡΑ ΣΑΡΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ

ΜΥΡΑ FEDORA

ΓΑΛΛΑ ΔΙΑΡΗΑΝΕ Α' L'IRIS

Σάπωνες. Ἐκχυλίσματα, ὕδατα κομμώσεως κτλ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙΣ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΙΣ

Διὰ παραγγελίας ἀπευθυντέον εἰς Ἀλεξιάδην Χὰν, ἀριθ. 17

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Κεφάλαιον ἀνὰ τῶν 4,000,000 Λ.ΣΤ.

ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΞΕΩΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1520

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 35,000,000 Λ.ΣΤ.

Ἀσφαλίζει κατὰ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς, Ἐπιπλοεμπορεύματα, Κτήματα λίθινά τε καὶ ξύλινα εἰς ὅρους ἐπωφελείας καὶ ἀσφαλεστάτους συνάμα.— Ἀποζημιώσεις ἄνευ ἐκπτώσεων.

Διεύθυνσις: **WHITTAL-MAN**
Ὁδὸς Μεϊδαντζή (Βακτὲ-καπού)

Ἐν τῇ Πόλει.

Πράκτωρ

J. W. WHITTAL & Co